

**Мэл ланом
Луканк нкэлычэн
Благое повествование,
Лукой написанное**

**Евангелие от Луки на ительменском языке
с дословным обратным переводом на русский**

**Институт перевода Библии
Москва
2002**

**Мэл ланом
Луканк нкэлычэн**

**Благое повествование,
Лукой написанное**

**Евангелие от Луки на ительменском языке
с дословным обратным переводом на русский**

Переводчик: А.П.Володин
Редактор: К.Н.Халоймова

ISBN 5-93943-031-7
ISBN 91-89122-75-5

© Институт перевода Библии,
2002

ПРЕДИСЛОВИЕ

Перед вами – Евангелие от Луки, одна из книг Нового Завета. Новый Завет вместе с Ветхим Заветом составляют Библию, эту Книгу книг, которая на протяжении веков была и остается самой читаемой книгой в мире.

Евангелие, рассказанное Лукой, признается самым полным и наиболее литературно обработанным из всех четырех Евангелий. В юности Лука получил хорошее образование и стал врачом. Обращенный из язычников, он был верным спутником Апостола Павла во всех его путешествиях. В предисловии к своему Евангелию Лука говорит, что он пользовался ранее написанными повествованиями и свидетельствами очевидцев всего происшедшего (Лк. 1:2). Лука написал свой рассказ на греческом языке, но за двадцать веков существования христианства он был переведен на сотни языков мира. Теперь Евангелие от Луки впервые выходит и на ительменском языке.

Институт перевода Библии

Краткая справка об ительменах

Ительмены — автохтонное (коренное) население Камчатки, они жили по всей территории полуострова от 57-й параллели (самая широкая часть Камчатки) до мыса Лопатка, являющегося крайней южной точкой. Соседями ительменов на севере были коряки и чукчи, на юге — айны. К моменту прихода русских (1697) ительмены представляли собой многочисленный народ, насчитывавший 15–17 тыс. человек. Они говорили на трех диалектах (возможно, на трех близкородственных языках): западном (охотское побережье), восточном (тихоокеанское побережье) и южном. По роду своей хозяйственной деятельности (рыболовство, собирательство, охота) ительмены вели оседлый образ жизни, поэтому их сравнительно легко удалось окрестить (1746).

Вопрос о переводе Священного Писания на ительменский язык в XVIII веке не ставился. Православные миссионеры начали заводить на Камчатке школы и обучать детей грамоте — разумеется, на русском языке, и вскоре смогли набирать дьячков и пономарей из числа грамотных ительменов для церковнослужебных нужд. Эта деятельность была прервана эпидемией оспы, случайно завезенной из России (1768). Иммунная система ительменов совершенно не была подготовлена к этому несчастью, вследствие чего их количество к началу XIX века уменьшилось почти вдесятеро. По данным переписи 1826 года ительменов было 2,5 тыс. человек, и с тех пор не возрастало. В XIX веке, когда развернулась работа Миссионерского общества в Казани, о переводе на ительменский язык хотя бы книг Нового Завета уже не думали скорее потому, что

ительмены уже были двуязычны и хорошо понимали священные тексты по-русски. К началу XX века два из трех языков (южный и восточный) полностью исчезли. Сохранился лишь западный ительменский язык, который сейчас находится в критическом состоянии.

Для изображения ительменского текста использован алфавит, утвержденный Министерством просвещения в 1988 году, применяемый для обучения в школе и издания литературы. Поскольку ительмены неважно владеют родным языком, ительменский текст сопровождается обратным переводом на русский.

Институт перевода Библии приносит благодарность всем, кто содействовал подготовке этого издания.

МЭЛ ЛАНОМ ЛУКАНК НКЭЛЫЧЭН

Лнэс 1

Әнзунот

1. Нээн қарт нәнзучән плхаҕнк тыҕнвэкит лакас,
минәнкит муза °мзилвин хиқ нисчән,

2. Пәл йақ мәзванкә тыҕнвэкит нлакичән нвэҕн,
минэҕн лви әнзунотхәал мнил әннаңл луңл
нәлчкуқзунән әқ Нустахчүән Хәнәс нәлҕилқзунән,

3. Хәнәкит ләм кәмма °кмилвин °тк’әнәзичән мнил
мәл әлчкустәл әқ кнанкә, иплхә Тәвофилә, кәңлжа
мнил әңқакит, әңқа ксхлуқзукнән.

4. Кәмманлханоң, тыҕнвәл кәзза °килвин хиқ иласән
ну аңчпном, минәнкит кәзза наңчпвин, лыли сән.

Клфәйчк ампланот Йоәни Крәстәлжалзән ахснокәт

5. Ит’ә Ирод Йудәәан айәрәм клқзукнән, схлә
ксуңлқзукнән °қниң похпх Авйан иплхәвалхәал,
Захарйа әннан хәлаң, әқ һич әннанк чиқзукинән,
Аәронан тынувалхәал, Әлизавәта әннан хәлаң.

6. Итх лыли ныталаҕн лқзувәҕн, мнил кч’әлыкнән
манк Нустахчүәнк нытычән.

7. П'ээн тхыинк ньэтулқзукипнээн. Элизавэта утуқзузэн флка, қат ктхлотэknэн, эннан қамзан кхэқатэknэн.

8. Қун, ит'э Авйан иплжэвал тақалноманк әлиилнок лқзувэн, Захарйа итх кч'әлјин ләм похпхк'а вэтатқзувэн.

9. Нвэн қлјләнк нытычән әнна ч'әки чскә тақалноманкә Ностахчханкә т'ит'им скәс, мәл сқәкилх.

10. Ит'э т'ит'им мәл сқәкилх кскқзоан, мнил ч'амзанлал әззанк фтивән тақалқа.

11. Схлә Нустахчхән Аңәл әннанкә Захарйанкә кксхлэknэн, алтаран хтоңан °касоңанк тхзукилх.

12. Захарйа клахлknэн, ктылхлknэн, к'утуин әңқал илаләл.

13. Аңәл хэныкинән: «Захарйа, зақ хтәкақ, кнын тақас нилфсчән, Элизавэта кнын һич ахсалчиңнән, п'әч Йоаннак'а хәләлалч,

14. Әқ кнанкә риват лқзахән, ләм қулаин ч'амзанлаин әмптова риватқзахәин.

15. °Хәплах кнын п'әч Нустахчхәнк лқзахән, хәньч әмч'лахаин әқ ч'ач'алахаин и'әин хәнвиләин; қат лахсхан п'асханк Фчифч Азлах Әннанк лқзахән.

16. Әқ әмптова Изра'әлан ч'амзанлаин тхыин Ностахчханкә әнсхозһавалнәин,

17. Әқ °фнәва клфәньчк Нустахчхәнк илқзахән, Илийн фчифчәнк әқ қ'әфқ'әфәнк, исхәиин нытаин п'әнкә әнсхозһавалнәин, әчк'әлахаин мәл ныталанк'а теллалнәин, хәнлинназәлнән Ностахчханкә ч'амзанлал Әннан».

18. Захарйа қхынәknән: «Манкә тыин хиқ тылалкичән? Кәмма тхэқатәкичән, һич кәмман ләм ктхлотэknән».

19. Аңәл әннанкә клоан: «Гавриил тскичән, °кмилвин клфәньчк Нустахчхәнк тхзуқзукичән, кәмма нәнкләмиң кнанкә мнил тынну лакас әқ тын криватан хәнәс хәнәкас.

20. Клчки, кэзза °килвин илқзалч нээн, утукзалч крвилхэтки клфайьчк ит'э схлувахэн аңқа тлакичэн, тынвэки т қәтх кэзза қам лмалақ илэн, а ну лыли схлувахэн, ит'э инхт к'олахэн тынвэнкэ».

21. А ч'амзанлал Захарйа хкзуқзуин, кәлкәлқзуин, аңқанкит қэзуэн, қам эсқақ.

22. Әнна йақ ит'э к'эскнан, к'утуин крвилхэтки. Хиқ нтилнэн әнна әлчкунэн тақалноқ аңқа әлчуном, эқ эм хк'ил тхэанкә крвилхэтқзукнэн, қәтх қам лчилкин к'ләкнэн.

23. Ит'э әннан әл'илном кпиңлфкнэн, әннан кэстанкә к'илвизикнэн.

24. Тхатхаск әннан һич Элизавэта кфлқзокнан, кувумнук кулээн тхәатқзунэн, хэнәқзувэн:

25. «Нвонкә Айэрэм кәмманкә кск'ан. Йәпх тхлотәкичэн, тфлқкичэн, Айрманк кәмман кскозос ч'амзанла'нк клфайьчк нлчэн».

Клфайьчк ампланом Йәсусэн ахснокәт

26. Ит'э кәлвук кулээн Элизавэта кфлқкнан лқзувэн, нәнкләчэн Аңәл Гавриил Нустахчүэнк Галиләан атноманкә, Назарәт атномән хәлаң.

27. Нәнкләчән ләңәнкә, мин һич'әсх әнкәлычән Йосәфанкә, Давидән тынувалх'ал, Марийа тынвән ләңән хәлаң.

28. Аңәл, ит'э кч'әкнән, қнаң қхынәкнән: «Қриватәсхч, К'аңйа'ан! Айэрэм Кәзза ч'әлқзузән, к'алва'ан сәч мимсхә'нк».

29. Ләңә йақ, ит'э әлчкунән, ктылхлқкнән к'утуин аңқал илаләл, °кк'әнәзиқзукнән, аңқанкит хәйнңы'н хәнәзә'н илфснә'н.

30. Аңәл хәныкинән: «Зақ хтәқақ, Марийа, Кәзза Нустахчүэнк әнчилхкин.

31. Клчки, флалч, П'эч ахсалчвин, Й'эсуск'и хэла'лалэн.

32. Энна °хэплах лқзахэн, Кл'асаңа'ан П'эчк'а нхэла'лалчэн; Давидэн, Эннан исхэн ланом Айрманк нзыллалнэн;

33. Эқ айэрэмк'а лэвахэн Йақован ч'амзанлаланк кэньчпал, Эннан йақ айрмном хэ'ньч ит'э ханпинлфэн».

34. Марийа Аңэланкэ кхынэknэн: «Манк йақ ты'н лқзахэн, пэл Кэмма қамзан хиқақ т'исчэн?»

35. Аңэл Эннанкэ кло'ан: «Азлах Фчифч Кнанкэ насахэн ханх'ал, Кл'асаңа'ан қ'эфқ'эф Кэzza эйпалэн, ты'нвэkit ну П'эчү мин ахсалчвин Азлах, Нустахчүэн П'эчк'а нхэла'лалчэн.

36. Клчки, Элизавэта, Кнын тынутын, қарт ктхлотэknэн мин қам ахскэнкан нхэла'лқзучэн, энна лэм кфлқзукнэн, п'эч ахсасэн, қарт кэлвук кулэн к'лэknэн;

37. Хэйнэл Нустахчүэнк қам аңқа чикақ, аңқа к'уту'ин скэл».

38. Схлэ Марийа кхынэknэн: «Айрман халнчақ тскичэн, хансхлүвэн кэмманкэ манк лачвин». Эқ Аңэл эннанх'ал к'илknэн.

Марийа к'осэн Элизавэтанкэ этхэлнокэ

39. Лам ктэкэйknэн Марийа, к'илknэн кчэфичом атноманкэ, мин Йудэ'ан нэйңаланк лқзувэн.

40. Кч'эknэн Захарийан кэстанкэ, Элизавэта к'амто'алknэн.

41. Ит'э Элизавэта эннан хэнэзэ'н к'илфс'ин, мильачү эннан қэлтқэнк чэск тэлвэ кстк'латкнан; эқ Азлах Фчифч Элизавэтанкэ кч'эknэн,

42. Кпэлкэлknэн, кхынэknэн: «К'алва'ан Кэzza сэч мимсхэ'нк, эқ п'эч кнын қэлтқэнк чэск хналвақзүзэн!

43. Аңқанкит кэмманкэ хэйнңын риват нзылчэн? Кэмман Айрман Лахсү °Фнэва кэмманкэ кк'олknэн!

44. Ит'э Кнын хүнээзэйн т'илфсчэйн, мильачу кэмман қэлтқэнк чөск кстк'латкнан криватчом.

45. Қэчилах сөч, ит'э лмалу илэн, хэйнэл мнил аңқа лэвахэн, аңқа Айэрэм құынэкнэн».

46. Марийа құынэкнэн: «Кэмман ныта Айэрэм аңйазнэн,

47. Кэмман фчифч риватэзэн Айрмкэт, мин Кэмман Спасаулкалх сэн.

48. Хэйнэл Кэмма Эннан халнчах ульулах, °Фнэва Кэмманкэ клахлжнэн. Нэйн Кэмма налвавалмиң мнил тынувала'нк.

49. Хэйнэл Хэқ'эвлах Кэмманкэ алвас кск'ан, Эннан хэлаң азлах хәнлқзузэн.

50. Эннан әлфталатном зылқзузнэн қу'нэңэйн нвэ'нкэ, минэйн Энна нхтэқзузнэн.

51. Эннан хэқ'эвлах хк'ич әнкслэзнэн, мнил әк'нэнкэ айтатэзнэйн, минэйн тхы'инкит °к'әнэзиқзузэйн, °пәллхэйн к'сәйн.

52. Қ'эвлахэйн ланомх'ал кткыллыг'ин, ульулахэйн ктәфсәт'ан.

53. Хксхлыт'и'ин мнил аңқал ктхну'ин, а нақнокэ'ин қам аңқал, нвонкэ кәнкси'ин.

54. Эннан п'эчанкэ Изра'эланкэ инәнк'зу'скинэн, хэйнэл тхилчиңнэйн нвэ'ин хүнээзэйн,

55. Минэйн хэныкипнэйн Авра'аманкэ әқ әннан п'э'нкэ, мнил тынувала'нкэ: Кэмман әлфталатном тэзванкэ кәнчпал тзылқзалсхнэн».

56. Марийа Элизавэта ч'әлнэн суңлжи ч'оқ кулэ'ин, тхатхаск әннан кэстанкэ к'илвизикнэн.

Манк Йо'анн Крәстә'лжалх к'ахскнан

57. Ит'э Элизаветанкэ ахсномән қлх'әл кк'олжнэн, п'әч ихлх'ин к'ахскнан.

58. К'алэк суьлжила'н, тыну'н хиқ ктылкнэн ты'нвэкиг, аҥқа ҥхэплах мэлмэл Айэрэм Элизавэтанкэ кзыл'ин, риватқзукинэ'н.

59. Ит'э чо'октунук қлұа'л кпэскоскнэн, кк'олкнэн миьачхэн лисной тхалтхал эмпханокэ, миьачх нхэла'лалқзунэн Захарйак'а, хэйнэл ты'нну лэм өннан исхэн хэлаҥ лқзувэн.

60. Лахсх йақ кхынэкнэн: «Қа'м, өннан хэлаҥ Йо'анн сэн».

61. Әннанкэ нлакэнэн: «Қа'м к'э кнын тынуваланк чикақ, к'э нвонкэ нхэла'лчэн».

62. Исх лэм клинҥлу'ин хк'ил: манкэ п'эч хэла'лазнэн?

63. Әнна доскачх өнстнэн, доскачханк ккэлы'ин: «Әннан хэлаҥ Йо'анн сэн». Мнил кэлк'өлкнэн.

64. Қнаҥ өннан қсх к'иқыкнэн, лчил өнзувэн вэтатка, крвилхэтқзувэн, Ностахчханкэ қэч'эл хэнықзувэн.

65. Ч'амзанла'н к'алэк суьлжила'н кпэлтылхлжкнэн, ты'нвэкиг нлакичэн мнил нҗейҥал'ан Йудэ'ан сэмтэнк.

66. Мнил ч'амзанла'н минэ'н ты'н к'илфс'ин, льви ҥпөлқ ты'нвэкиг ҥк'энэзиқзувэ'н, хэнэзэқзуви'н: «К'э ты'н миьачх лқзахэн?» Эқ хк'ич Нустахчхэн өнна кәнло'ан.

Захарйан профэта'лном

67. Азлах Фчифч Захарйан нытанкэ чскэ кч'экрнэн, профэта'лқзувэн, хэнэқзувэн:

68. «К'алва'ан хәнлқзузэн Айэрэм, Изра'элан Нустахчах, мин Әннан ч'амзанлаланкэ кк'олкнэн өнксином кзыл'ин.

69. Қ'эвлах Спаса'лқалх кәнклэ'ин мэйзванкэ Әннан вэтатланэн Давидэн тынуваланк,

70. Манк мэйзванкэ к'ампэла'ан Әнна'л азла'л профэтал:

71. „Тспаса'лалқисхэн тызвин хуқэлаха'ал, минэ'нк туза нхэқэвийэпқзуссхэн.

72. Тызвин эсханкэ мэлмэл тзылалсхнэн эқ Кэмман азлах аньлос хэньч энтхвақ,

73. Ну хэнэс мин тызвин эсханкэ Аврааманкэ тзылчэн:

74. Ит'э тызвин ҳақэлах'ал туза нэнксивалсхен, хэньч қхтэқзусх,

75. Лви энткарвэла Кэмман хэнэсх'ал ч'элықзалкисхэн, лыли суньқзалсх тызвин соньлэзан мнил қлүлэ'нк, Кэмман азлах ч'амзанлалк'а лэқзалсх“.

76. А кэзза, ньэч'э, Кл'асаңа'ан профэтк'а нхэла'лалвин, хэйнэл °килвин илалч клфа'ньч Айрманк, Эннанкэ ктүзэ'н ст'ватнокэ.

77. °Килвин Айрман ч'амзанлал а'ньчпалэн, қай'тх спаса'лахан ит'э тхы'ин эчк'э'н простит нилалнэ'н.

78. Нустахчах мизвин кэлфталат'ан, Эннан атхатх қай'тх лач атхсанох'ал мэзванкэ к'осэн.

79. Эқ мнил эзаномэн тхунтхунк лакила'н натхсавэзнэ'н, эқ ктү'ас ткарвэланкэ тхэ'анкэ энксхлэспэнэн».

80. Ньэньэкэчү эсүтэқзувэн, к'ныта'ин лэқзувэн, °фи'ньнат'лаланк суньқзувэн, тхатхаск ҳох'ал к'эскнан, эннан эл'илном Изра'эланк энзунэн.

Лнэс 2

Йэсусэн ахсном

1. Нвэ'н қлүлэ'нк нытычэн кэсарэнк Августанк кэ'ньлэтном скэс мнил сэмтэнк, эқ мнил кэ'ньлэткас йасақа'н зыллытнокэ.

2. Ты'н кэ'ньлэтном пэрвой лқзувэн ит'э Квириний айэрэм Сирийэнк лқзувэн.

3. Мнил ч'амзанла'н к'илкнэн кэ'ньлэтнокэ, қэмқэ эннан атноманкэ.

4. Йосэф лэм к'илкнэн Галилэ'ан Назарэтх'ал Йудэ'анкэ, Давидэн атноманкэ, Вэфлэ'эм ты'нвэн атномэн хэлаң, хэй'нэл энна лэм Давидэн тынувал'ан лқзувэн.

5. К'илкнэн Кмарийачом, мин эннанкэ һичэ'сх энкэлычэн, энна кфлқзокнан.

6. Ит'э ху лқзувэ'н, халч к'ахсалқзукнэн,

7. П'эч Эннан клф'аһьч'ан к'ахскнан, кч'умк'э'ин, Мильачу кэззу'ин нукнэн °қэпханкэ, хэнэкиг қа'м чкикақ лқзукипнэ'н аһтса'н этхэлнок.

Анхчо'лкала'н эқ Аңэл

8. Нвэн сэмтэнк лқзувэ'н анхчо'лкала'н, минэ'н тхы'ин һэлэ һытэқзунэн клфиңлэ усхэнк.

9. Хоровал Айрман Аңэл тхэ'анкэ ксхлэкипнэн, эқ Айрман атхатх итх натхсавнэ'н, ктылхлкнэн, °клийақи к'лэкипнэн.

10. Аңэл хэныкипнэн: «Зақ хтэкақ қсыссх; °хэплах риват т'ампэла'скисхэн, эқ мнил ч'амзанла'нкэ лэм:

11. Клчки, ифа Давидэн атноманк Спаса'лқалх ахскэсхан, мин Кристус сэн Айэрэм сэн.

12. Хиқ қтылссхик: чкивалсхик Мильачу кч'умк'э'ин, нукнэн °қэпхэнк °солқалх».

13. Эқ хоровал кксхлэкнэн Аңэл кч'э'л'ин қысхчэ'ин клут'лхэвал льви °хэплах, нвэ'н Нустахчах наңйақзузнэн, чақа'лқзузэ'н:

14. «Аңйа Ностахчханкэ ас'асанк, ткарвэл сэмтэнк хәнлқзузэн, ч'амзанла'нк йақ мэлмэл тэңлах».

15. Ит'э Аңэла'н қэсхчханкэ эфскипнэ'н, анхчо'лкала'н қхынэкнэ'н: «Мнэнхлқкичэн Вэфлэ'эманкэ, мнэлчқук аңқа ксхлукнэн, аңқа Айэрэм к'ампэла'ан мазванкэ».

16. К'илкнэн кчэфичом, кк'олкнэн, кчкикнэн Марийа, эқ Йосэф, эқ Миљачх нукнэн °қзпхэнк °солкалх.

17. Ит'э кэлчку'ин, клакнэн мнил аңқа тхэ'анкэ нампэлачэн ты'нвэн Миљачкит.

18. Эқ мнил, минэ'н илфсқзувэ'н, әлк'әлқзувэ'н ты'нвәкит, аңқа анхчо'лкала'н лақзокәпнэ'н.

19. А Марийа ты'н мнил хэнэтанкэ чскә кқәскнэн, қарм аңқа әнтхвақ илнэн.

20. Эқ анхчо'лкала'н к'илвизикнэ'н, эқ Нустахчах к'аңйазо'ан мнил нвәкит, аңқа илфсқзувэ'н, әлк'әлқзувэ'н, манк тхэ'анкә нлакичен.

21. Ит'э чо'октунук қлха'л кпәскоскнэн, кк'олкнэн Миљачхэн лисной тхалтхал әмпханокә, Йәсуск'и нхәлә'лчэн, манк Аңәл Әнна клф'аңьк әнзунок лахсхан п'асханк хәлә'лнэн.

Йәсус тақа'лноманкә нәнтхлакичэн

22. Ит'э чәстә'лномән қлха'л кпәскоскнэн, манк Мойсә'ан лнәзәнк нкәлықзусчэн, Миљачх Йәрусаләманкә нәнтхлакичэн, Айрманкә әнксхләнокә.

23. Хәнәкит Айрман лнәзәнк нлнәқзусчэн: «Вән пәрвой ньәнькәчү ихлх'ин, мин лахсханк ахсқзускинэн, ну Айрманкә хәнзылнэн кәньчпал».

24. Айрманк лнәзәнк нлнәқзусчэн ләм: «Зәлзәл хәнзылқзузнэн, касха'н голуба'н атхлаха'н инкнәл уньһач'и'н °пакука'н касха'н».

Симә'он эқ Анна Спаса'лжалх әндинхпаснэн

25. Лқзувән схлә °қниң ч'амзаңлх Йәрусаләманк, Симә'он әннан хәлаң, лыли ныталан, лыли ксуңь'ин, Изра'әланкә әнк'зуном к'олкилх мәлвә'лқзузән; Фчифч Азлах лқзувән ханк әннанк.

26. Өннә хик тылкас нытычән Азлау Фчифчәнк:
хәһч қ'исх клфәһчкә Кристус Айэрәм хәһч қәлчкүх.

27. Нүһн ксфискнән Азлау Фчифчәнк өннә нытычән тақалноманкә к'олки. Ит'ә исхәһн Милячү Йәсус кәнтхлакнән, Мойсәһн лнәзәһәл ч'әлынокә,

28. Қнаң Симәһн Милячү хк'иһн кл'ин, Нустахчау аһйәнән, күһнәкнән:

29. «Ифа, Айрма, Кһын халнчау әнксизмиң манк аһловомнән, ифа льви әнткарвәла т'изалкичән,

30. Хәйнәл тәлчкүчән Спаса'лжалү кәммаһл луһл,

31. Мин клфәһчкә скән мнил ч'амзанлалаһнкә,

32. Мнил ч'амзанлалаһнкә атхатх зылнокә, Изра'әлән Кһын ч'амзанлалан аһйәнокә».

33. Йосәф әқ Әннан Лахсү һвән хәнәскит әлк'әлқзувәһн.

34. Симәһн итү мәл аһйәнәһн әқ Марийәнкә, Әннан Лахсханкә, хәһкиһнән: «Клчки, ты'һн Милячү Изра'әләнк тәһлномән әқ әфсәтһомән һыһылаһнкә әһзуһомк'ә ләвахән, әқ һыһыл чхмаләзәһн Әннанәкит әһзүқзахәһн,

35. Ныһылаһн ч'амзанлаһн 'к'әнәзәһн әһқәл ч'әлынокә әқ әмч'әмч' 'хәплах Кһын һыта тылаһнән қәтх әһпхәлх».

36. Нуф ләм лқзувән профәт мимсх'иһн, Анна өннан хәләһ, Фану'ил өннан исх, Ассир өннан тыһувал, қәт льви ктхлотәкнән. Ит'ә өннә һәңә лқзувән, қамзантәкнән, қамзаһчом ксуһлқзүкнән әтүктунук годаһн.

37. Нәһн өннан қамзан қәт ит'ә к'исхкнән, 'фнәва чә'октунук товассаһн әқ ч'ақ годаһн суһлқзувән. Қам ит'ә илкақ әззанкә тақалһномхәл, поста'лқзузән, Ностахчханкә кәһчпал тақалқзузән.

38. Ләм ктмалсақзүкнән, Нустахчау к'әһйәзоһн, әқ Милячкит клақзокнән мнил аһқанкә ч'амзанлаһнкә, минәһн Йәрусаләман әһксиһном хкзүқзу'иһн.

Элвээном Назарэтанкэ

39. Ит'э мнил аңқа Айрман лнэзэх'ал энскчан, к'илвизикнэн Галилэ'анкэ, тхы'ин атноманкэ Назарэтанкэ.

40. Ньэньэкэчү к'эсүтэкзукнэн, льви к'ныта'ин к'лэкзукнэн, эх Нустахчүн мэлмэл ханк Эннанк лкзувэн.

П'эммэчү Йэсус тақа'лноманк

41. Қэмқэ годанк Йэсусэн исхэ'н к'олитқзувэ'н Йэрусалэманкэ, Пасхан ч'ахлэзанкэ.

42. Ит'э Йэсус касү синасин года'н к'лэкнэн, кк'олкнэн кжалос Йэрусалэманкэ, ч'ахлэзанкэ, манк лкзүзэн қу'нэңэ'н.

43. Ит'э йақ ч'ахлэзан қлха'л кпэскоскнэн, кжалос атнокэ к'илкнэн, а Йэсус П'эммэчү Йэрусалэманк фтивэн, исхэ'н қам чзэкстақ.

44. °Кк'энэзикнэн Энна ққулачом илжилү; ит'э йақ сэлой қлх'ал илқзувэ'н, қам әлчкукақ, нэнзунэн Энна энхтзол тыну'нк, плха'нк,

45. Қам чкикақ, Йэрусалэманкэ к'илвизикнэн, ху нинхтзукзунэн.

46. Ху Энна кчкикнэн тақа'лноманк лакалх к'анэчпа'лкилачом, илфскилх, локилх.

47. Мнил минэ'н Эннан хэнэзэ'н нилфсқзунэ'н, льви әлк'әлқзувэ'н, манк ты'н П'эммэчү к'ныта'ин.

48. Ит'э кәлчку'ин, кәлк'әлкнэн, Лахсү Эннанкэ қхынәкнэн: «П'эммэчү! Аңқа мәзванкэ ч'әлычңын? Клчки, Кнын исх эқ Кәмма °Кмилвин Кәзза нинхтзукзувин льви кхтэчом».

49. Энна локәпнэн: «Аңқанә'сх инхтзукзумиңсх? Мәхну хиқак илқзусх Кәмма нытызмиң ху лкас, ма? Кәмман Исхэн кист?»

50. Кәмхал исхэ'н хиқак әнтылвнэ'н Эннан хэнэзэ'н.

51. Өннэ к'илкнэн итх кч'элжин, эх Назарэтанкэ кк'олкнэн, эх лви к'илфсчин лқзувэн. Марийа Өннэн Лахсх мнил Өннэнкэ тақаҗноманк ксхлукнэн өннэн нытанк җытэқзунэн.

52. Йэсус эсхтэқзувэн, лви к'нытачин к'лэқзукнэн, Нустахчах эх ч'амзанлаҗн Өннэ нөлфталатқзунэн.

Лнэс 3

Йоанн Крестэҗлаҗх аҗиснэн

1. Ит'э Тивэрий қат кувумнук синасин годаҗн кэсар лқзувэн, эх Понтий Пилат Йудэанк тнакол лқзувэн, эх Ирод Галилэан тэтрарх лқзувэн, эх Филипп өннэн сыллатумх Итурэан эх Трахонэан тэтрарх лқзувэн, эх Лисаний Авилинэан тэтрарх лқзувэн,

2. Ит'э Анна эх Кайафа хэпохпаҗн лқзувэҗн – ифа нилфсчэн Айрман хэнэс Йоаннанк, Захарийан п'эчэнк, °фиһьнат'лаланк.

3. Йоанн ктэкэйкнэн, к'илкнэн, Йорданэн сэмтх'ал илқзувэн, әл'илқзувэн: қтэңсэкас мнил аҗқа қкрестэҗкас, тызвин эчк'эҗн простит элнокэ.

4. Нвонкэ нкэлычэн Эсайа профэтан книгэнк: «Озалазэн кэлкэл °фиһьнат'лаланк: „Айрманкэ ктхзэҗн қскахэҗн, Өннэнкэ ктхзэҗн қәнвэтвэтхэҗн,

5. Қэмқэ қэҗмэчх ктхымәл увик хантхувнин, қэмқэ җэйңэ хнизусэзэн, налноҗн хәнвэтвэтвэҗн, элэҗн пслаҗслах ктхәск'а хәнлэвэҗн,

6. Эх нвонкэ қэмқэ ксуһлҗин Нустахчханк нспасаҗлаҗчэн“».

7. Ч'амзанлаҗн к'олқзувэҗн Йоаннанкэ крестэҗлнокэ. Йоанн йақ нвэҗнкэ хэнықзувэн: «Хақэлаҗан п'эсхэ! К'энк туза наньчпсхэн схэллакас Нустахчхэн хэқэвйэпх'ал, мин к'олахэн?

8. Халч қәнксхлэссх туза'н тәңсэкила'н, тызвин скзэл қәнксхлэссх. Туза хэ'ньч хнэлчэхсхэн хэнэзэл: „Мизвин исх Авра'ам сэн“. Имтс тэзванкэ тласкэсхан: клқ'эва'ңа'н Нустахчау сэн, тэлвэ ты'нвэ'н вах'ал Авра'амэн п'э'н скаталнэ'н.

9. °Касф қат у'энк тнаколанк °соллозэн. Қэмқэ у'ай қам кункин нәмпхалчэн, хэмлханкэ нткылалчэн».

10. Ч'амзанлаланк энна клиньллу'ин: «Аңқа йақ мизвин ч'элыкнэн?»

11. Энна құынэкнэн: «К'энк касуа'н урвақа'н чискинэн, °қниң урвақ хәнзылнэн нвэнкэ мин қам тхлкин, к'энк нукнэн чискинэн, лэм хәнзылнэн нвэнкэ мин ксхлытызын».

12. Йасақа'лкала'н лэм кк'олкнэн крестэ'лнокэ, клиньллу'ин: «Анэчпа'лкилха! Аңқа мизвин ч'элыкнэн?»

13. Энна құынэкнэн: «Йасақа'н лыли қ'ах'лси'н, зақ лис'ной лақ».

14. Клут'лхэи'н лэм клиньллу'ин: «Аңқа йақ мизвин ч'элыкнэн?» Энна құынэкнэн: «Зақ к'э энқа'мақ, зақ и'нухтақ, тызвин вэлэтнол қриватэссх».

15. Кэмхал ч'амзанлал Кристус кзукзунэн, °к'энэзиқзувэн Йо'аннэки т мэ'хну °фнэва Кристус к'свэн.

16. Йо'анн хэныкипнэн: «И'ил ткрестэссхэн, тхатхаск Клқ'эва'ңа'н к'олахэн, минэн пәнснөм тэлвэ тутусчэн пәнсэкас; Ну туза'н Азлаңл Фчифчэл эқ химлхэл крестқалсхэн.

17. Лопата' эннан хк'и'нк чискинэн, ты'нвэл Эннан гумно' чэсталнэн, зэрно'н қаңлноманкэ эззаталнэ'н, салсұқа'н химлхэл энк'авалнэ'н».

18. Лэм қула'н хэнэзэ'н ч'амзанлаланкэ ампэла'лқзунэн, әл'илқзупәнэн, аьчпқзунэн».

19. Йо'анн лэм тэтрарх Ирод лви анзан илқзунэн, хэнэки т ну Иродйада, эннан сыллатумхэн һич, эннанкэ һичэ'сх кл'ин, лэм қула'н эчк'э'н кч'элыкнэн.

20. Схлэ Ирод нэсэмқ °қниң эчк'эчк' скнэн, Йо'анн тэмницанкэ қхэлқэпэ'ин.

Манк Йэсус энкрэстчэн

21. Ит'э мнил ч'амзанлал ккрэстэ'лжкнэн, Йэсус ккрэстэ'лжкнэн лэм, тақа'лқзувэн – ифа қысұчау к'иқэкнэн,

22. Азлау Фчифч Эннанкэ ханкэ кнаскнан, қя'тх голуб, эқ қэсұчүэх'ал нлакичэн: «Кэмман П'эч клфтэ'ан сэч, Кнанкэ Кэмман мэлмэл тэңлау!»

Йэсусэн клфй'нч'а'н исх'эн

23. Йэсус ит'э энзунэн Эннан эл'илном, ч'оқ товасса'н года'н соңлэзан салк лқзукинэн, инкнэл улучэйэ. °Нк'энэзычэн Энна Йосэфан п'эч лжилұ. Йосэф йақ Илийан п'эч лқзувэн,

24. Ну Илья Матфатан п'эч лқзувэн, ну Лэвийэн, ну Мэлхин, ну Йаннайан, ну Йосэфан,

25. Ну Маттафйан, ну Амосан, ну На'оман, ну Эслимэн, ну Наггэ'йан,

26. Ну Ма'афан, ну Маттафйан, ну Сэмэйэн, ну Йосэфан, ну Йудан,

27. Ну Йо'анннанан, ну Рисэн, ну Зоровавэлан, ну Салафиилэн, ну Нирийэн,

28. Ну Мэлхийэн, ну Аддийэн, ну Косамэн, ну Элмодамэн, ну Ирэн,

29. Ну Йосэйан, ну Элэ'азэрэн, ну Йоримэн, ну Матфатан, ну Лэвийан,

30. Ну Симэ'онэн, ну Йудан, ну Йосэфан, ну Йонанан, ну Эли'акимэн,

31. Ну Мэлэ'айэн, ну Майнанан, ну Маттафан, ну Нафанан, ну Давидэн,

32. Ну Йэссэйан, ну Овидэн, ну Во'озан, ну Салмонан, ну На'ассонан,

33. Ну Аминадаван, ну Араман, ну Эмроман, ну Фарэсан, ну Йудан,
 34. Ну Йақован, ну Иса’акан, ну Авра’аман, ну Фаран, ну Нахоран,
 35. Ну Сэрухан, ну Рагаван, ну Фалэкан, ну Йавэран, ну Салан,
 36. Ну Кайнанан, ну Арфаксадан, ну Симэн, ну Нойан, ну Ламэқан,
 37. Ну Мафусалэн, ну Эноқан, ну Йарэдан, ну Малэлэйилэн, ну Кайнанан,
 38. Ну Эносан, ну Сифэн, ну Адаман, Адам йақ Нустахчүэн п’эч лқзувэн.

Лнэс 4

Йэсус антавууэсчэн

1. Йэсус, Азлах Фчифч эннанк чэск, Йорданх’ал к’илвизикнэн, эқ Фчифчэл °фиъһат’лаланкэ кэнтхлакнэн.
 2. Ху килвулэнк Энна ктавуу’ан ч’ақ товасса’н қлх’ал, Йэсус қа’м нукақ, ифа хксхлыткнэн.
 3. Килвул хэныкинэн: «Вэн лыји сэч Нустахчүэн П’эч, қһытых ты’н вач хьэпак’а хәнлэвэн».
 4. Йэсус хэныкинэн: «Нвонкэ нкэлычэн – қа’м эм хьэпал ч’амзанылх суһлқзузэн».
 5. Килвул Энна кэнтхлакнэн хэ’асқ һэйңанкэ, ханх’ал Эннанкэ мнил сэмтэ’и’н айрмно’н қнаң әнкслэнэ’н,
 6. Қһынәкнэн: «Кнанкэ °хэплах қ’эфқ’эф тзыллалвин, айэрэм лэвалч мнил ты’нвэ’н айрмно’нк, эқ мнил аңйа Кнанкэ, хэйнэл мнил кэмман сән, к’анкэ тәлфчаскичэн, нвэнкэ и тзылләсчэн.
 7. Клчки, вэн кэмманкэ °пнәһавалч, мнил Кһын лэвахэн».

8. Йэсус құынэкнэн: «Қ'илхч эк'нэнкэ, сатана. Нкэлычэн: °Қпнэңақзусхч Айрманкэ, кнын Ностахчханкэ, эм Эннан хэнэзэ'н қч'элықзуссхки'н».

9. Кэнтхлакнэн Йэрусалэманкэ, кэнтхузу'л'ин тақал'номэн тамзанкэ, құынэкнэн: «Вэн лыжи сэч Нустахчхэн П'эч, тн'үмкэ қстк'л'эхч,

10. Нкэлычэн йақ: Аңэла'н Эннанк нытывачэн Кэзза ңэтэл,

11. Нкэлычэн лэм: Хк'ил Кэзза нэнтхлавал'хкин, Кнын қт'хи'н хэ'ньч ханк'олвэ'н ва'аланк».

12. Йэсус құынэкнэн: «Нвонкэ нкэлычэн: Кнын Айэрэм Нустахчау зақ тавуңак».

13. Ты'нвэл кпиңл'ф'ин килвулэнк эннан антавола'лно'н, к'илкнэн эк'нэнкэ, кэ'мхал қа'м кэньчпаланкэ.

Назарэтан сэнагоганк

14. Йэсус, Эннан Фчифчкит қ'эвлах, Галилэ'анкэ к'илвизикнэн, к'алва'ан к'лэкнэн мнил сэмтэнк.

15. Аньчпқзунэ'н сэнагога'нк, мнил Энна к'аңйазоқзо'ан.

16. Йэсус Назарэтанк к'эсхтэкнэн. Хоқэ кк'олкнэн сэнагоганкэ субботанк, манк лқзузэн қу'нэңэ'н, азлах книга лнэвалқзунэн.

17. Нзылчэн Эннанкэ книга профэт Эсайанк нкэлычэн, кл'ин, к'инхтзуқзу'ин, кчкикнэн, клнэ'ан:

18. «Айрман Фчифч ханк Кэмманк сэн, Айрманк нэнклэмиң эқ нытымиң хксхи'и'нкэ криват'ан ланом эл'илноқэ, ктскавэлкна'нкэ энксином ампэланокэ, нвэ'нкэ минэ'н қа'м лчукинки'н, лу'л зылноқэ, кчэқсхэ'и'н тэмницах'ал энксэноқэ,

19. Лэм т'ампэласчэн ну қл'д'ал к'олкилх, минэнк Айэрэм Эннан мэлмэл ч'амзанла'нкэ зыллал'нэн».

20. Йэсус книга ксопран, похпхан инэнк'зулжиланкэ кзыл'ин, клавулкнэн; эқ мнил минээн сэнагоганк лқзувээн, Эннанкэ клахлқзукнэн.

21. Құынэкнэн Йэсус: «Нээн ты'нвээн хэнээзээн, минээн илфсхи'н, лыли к'лэкнээн».

22. Эқ мнил Эннанэки т'ви мэл крвилхэтқзувээн, әлқ'әлқзувээн, манк Эннан хэнээзээн к'ныта'и'н, клиньлу'ин: «Клэхвээнс Ты'н Йосэфан п'эч сән?»

23. Йэсус хэныкипнэн: «Хиқ т'исчэн, аңқа Кәмманкэ ловалсх: Кьэчә'л'инэ, °килвин увик қәнмәләвәх; мә'хну нухқәнә, Кнын атномәнк, утузән скәс нвонкә, манк, нлосчән, Капәрна'оманк ит'ә скән?»

24. Лам құынэкнэн: «Лыли тэзванкэ тласкәсхан: қам к'ә профәт әннан сәмтәнк профәтк'а ит'ә хәлә'лақ нилқзусчән.

25. Лыли тласкәсхан: әмптова қам қамзанки'н мимсхээн лқзувээн Изра'әланк Илийан соьлзәанк, ит'ә қысұах к'әйп'ин ч'оқ года'н кәлвук кулэ'н, ты'нвәкит °хәплах пилвәпил сәмтәнк лқзувән;

26. Эқ әм °қниң қам қамзанкин мимсх лқзувән, мәнәнкә Илья нәнкләчән, ну мимсх Сарәптанк, Сидонән сәмтәнк суьлқзувән.

27. Ләм әмптова проказа'а'н кәңқсх'и'н лқзувээн Изра'әланк профәт Әлисәйан соьлзәанк. Әм °қниң кмәлэкнән, Нә'эман Сирийалан әннан хәләң, қула'н қам мәләкақ».

28. Ч'амзанла'н сэнагоганк ты'н к'илфс'ин, қуақаньлқкнән лви °пәлқ,

29. Ктәкәйкнээн, Йэсус к'айтат'ан атномх'ал, клинлаләв'ан ханкә һәйңанкә, тұы'ин атном һәйңанк сән, хох'ал Йэсус әнтнијалқзувнән,

30. Кәмхал к'уту'ин Йэсус әһләләл; к'илқкнән тхә'анх'ал.

Капэрнаџоман сэнагоганк

31. Кк'олжнэн Капэрнаџоманкэ, Галилэ'ан атноманкэ, суббота'нк аьчпкзунэ'н.

32. Мнил элк'элкзувэ'н Эннан аьчпнокэт, хэйнэл Эннан хэнэзэ'нк қ'эфқ'эф лқзувэн.

33. Сэнагоганк лқзувэн °қниң ч'амзаьлж, чөск эннанк хэқэ килвулэн фчифч лқзувэн, ну °кпөлкэлкнэн:

34. «Аңқанэ'сх мазванкэ к'олч, Йэсус Назарэтлан? К'олч муза мэт'элэнокэ, хиқ т'исвин, Кэза Нустахчүн Азлау сэч».

35. Йэсус хэқэ фчэфчанкэ кхынэкрнэн: «Қ'илчкас, қ'илхч эннанх'ал чөсх'ал». Хэқэ фчифч ну ч'амзаьлж энтлжчиңнэн кәннэнк сэнагоганк чөсх'ал к'илкнэн, қам кэринэкақ.

36. Мнил ктылхлжкнэ'н, °клийақи к'лэкрнэ'н, крвилхэтқзувэ'н: «Аңқа ты'н сэн, Энна хэқ'эвлау, хэқэ фчифчэ'н хумстки итинэ'н, нвэ'н чөсх'ал исэ'н?»

37. Энна к'алва'ан к'лэкрнэн мнил тмал'а'н атно'нк.

Йэсус ч'амзанла'н әнмэлэвэзнэ'н

38. Ит'э сэнагогах'ал кхумсткнэн, Симонэн кэстанкэ кч'экрнэн. Симонэн лахсхэ'сх лви әңқсхқзувэн; Энна нәнстчэн энэнк'зо'лнокэ.

39. Йэсус мэмсханкэ ктмалсакнан, әңқсхном итынэн илжи; к'илкнэн. Мимсх жу'н ктэкэйкрнэн, хсоза к'лэкрнэн, квэататқзокнан.

40. Ит'э йақ лаччау чкжалқзувэн, Эннанкэ нэнтхлакичэн мнил кәңқсх'и'н, мнила'н әңқсхно'н чиқзукипнэ'н. Энна қэмқэ хк'ил ктәллат'ин, кәнмэлэтэв'ин.

41. Хэқэ фчифчэ'н лэм к'эскна'н кәңқсх'и'нх'ал чөсх'ал, ккэлкрнэн: «П'эч Нустахчүн сэч». °Тлвин йақ хиқ илэн Энна Крестус лжилж. Энна иту итынэ'н: «Зақ к'анкэ ты'н лакақ».

42. Ит'э йақ ктхсакнэн, куумсткнэн кэстх'ал, °фиһьнат'лаланкэ илқзувэн. Ч'амзанлал Энна инхтзукзунэн, кчкикнэн, кэнстқзо'ан: «Зақ мизвинх'ал илжақ».

43. Энна кло'ан: «Қула'нк атно'нк лэм Кэмма нытызмиң мэл ланом Нустахчүэн Айрмнокиит ампэла'лжас, эл'элэс, ты'нвэ'сх Кэмма нэнклэмиң».

44. Тхатхаск Энна Галилэ'ан сэнагога'нк анэчпа'лқзувэн.

Лнэс 5

Йэсус пэрвойа'н ансэ'лжила'н оч'ознэ'н

1. Қун ч'амзанлал қуһстылқзувэн олла Эннанк, Нустахчүэн хэнэс нилфсалқзунэн, Энна йақ Гэннэсарэтан °кэлфэн кнызык тхзукзунэн.

2. Кэлчку'ин касха'н тхту'н °кэлфэнк; элвэнтзокила'н к'ипкнэ'н, хилы'н ипэлк'эқзунэ'н.

3. Йэсус к'эфскнэн Симонэн тхтоманкэ, итынэн фики ульуч, клавиулкнэн, тхтомх'ал ч'амзанлал аһчпқзунэн.

4. Кпиңлф'ин аһчпэс, Сэмонанкэ қуынэкснэн: «Қфисхч °ам'аманкэ, қ'элвэнтзоссх».

5. Симон Эннанкэ қуынэкснэн: «Анэчпа'лжилжа! Сэлой нкэнк нэлвэнтзокичэн, қа'м аһқа ка'жақ. Кэмхал мэлвэнткичэн, пэл Кэзза хэнысч».

6. Энзувэ'н элвэнтзока, льви әмптова әһчэ'н кка'кнэн, тэлвэ хилың схч'эссхэнкипинэн.

7. К'авэла'ан плжа'нкэ: «Кк'олсх энэнк'зо'лнокэ!» Кк'олкнэн тхтумэл, кмаңан тхту'н ктхну'ин, тэлвэ энзувэ'н кжака.

8. Симон Пйотр ты'н кэлчку'ин, сызэ'нкэ ктс'алкнэн, қуынэкснэн: «Айрма, қ'илхч кэмманх'ал, кэмма ч'амзаңлх эчк'элаҳ».

9. Ктылхлжкнэн, эннан плжа'н лэм ктылхлжкнэн, ну °хэплах лмас кэнтыхлж'ин.

10. Ктылхлжкнэн лэм Йақоф эқ Йо'анн, Зэвэдэйэн п'э'н, минэ'н элвэнтзоқзувэ'н Симон кч'э'лж'ин. Йэсус Сэмонанкэ кұынэканн: «Зақ хтэкақ, нэ'н кнын лмас ч'амзанла'ан ныта'н лқзахэ'н».

11. Тхту'н кнэзакэ ктху'ин, мнил к'умз'ин, салтकिनэ'н.

Йэсус проказа'ан кәңсх'ин әнмэлэвэзін

12. Ит'э Йэсус лқзувэн қулан атноманк, ч'амзаңлж кк'олжкнэн, мнил проказа'ан ск'алэмто'нк, Йэсус кәлчкү'ин, ктсәлжкнэн фэваңәл сәмтанкэ, әнстқзунән: «Айрма! Вән әлфчасч, қәнмэлэвмиң».

13. Йэсус хк'ич кәнсху'ин, ктәллат'ин, кұынэканн: «Тәлфчаскичән, қмәләкас». Қнаң проказа' әннанх'ал к'илжкнән.

14. Йэсус қам итынән лакас ты'нвәкит, кә'мхал кұынэканн: «Қ'илхч похпханкэ, әннанкэ қәнксхлэх увик, эқ Мойсәй'ан Лнззәсх'ал зәлзәл °қт'хлжх кнын мәләкит. Нвонкә мнил хиқ әнтылалжкин кәззә кмәләканн».

15. Кә'мхал Әннан алвас котсақзувән, эқ лви әмптова ч'амзанла'н к'олитқзувэ'н Әннанкэ әлфснокә, тхы'ин әңқсхно'н мәләнокә.

16. °Фнэва йақ илқзувән °финьәт'лаланкә, ху тақа'лқзувән.

Йэсус қам ч'ухджинкин әнмэлэвэзін Капәрна'оманк

17. Қун, ит'э Әнна әнәчпә'лқзувән, кк'олжкнән фариссәй'ан эқ к'ансә'лж'ан Галилә'ан эқ Йудә'ан мнил атнох'ал, Йэрусаләмх'ал ләм. Айэрәм Әннан қ'әфқ'әф әнксхләқзунән, кәңқсх'и'ин әнмәләвәтқзунән.

18. Халч плхаанк °нт'хлкичэн аьтсанк °қниң ч'амзаьлх, утуқзуээн ч'ухлки, чскэ нтывалқзувнэн клфайьчк Йэсусэнк нэззувальқзунэн.

19. К'уту'ин тэкал, пэл әмптова ч'амзанла'н ху лқзувэн. Ханкэ тамзанкэ аьтс кәнсху'ин, пхалпхал кск'ан, аьтс ктнас'ан чскэ кэстанкэ клфайьчк Йэсусэнк.

20. Ну тхы'ин лмалэс кәлчкү'ин, нвэн ч'амзаьлханкэ қхынәкнэн: «Кнын эчк'э'н кнанкэ простит нысчэ'н».

21. К'ансәл'ла'н әқ фариссәйа'н әнзүвә'н крвилхэткн: «Аңқа ты'н, к'э Ностахчханкэ чхумалэзән? Әм Нустахчхәнк қ'эфқ'эф чискинән, эчк'э'н простит әлноқә».

22. Кә'мхал Йэсус тхы'ин °к'әнэзә'н хиқ тылчиңнән, қхынәкнэн: «Аңқа тызвин ныта'нк чискисхән?»

23. Аңқа әмсхучэйэ сән? Тк'хэныскичэн: кнын эчк'э'н кнанкэ простит нысчэ'н, инкнәл тк'хэныскичэн: қтәкәйкас әқ қлаләкас?

24. Хиқ қтылссхик: Ч'амзанла'ан П'эчәнк қ'эфқ'эф чискинән сәмтәнк эчк'э'н простит әлноқә». Қхынәкнән нвэн ч'амзаьлханкэ, мин қам ч'ухлкинкин: «Халч қтәкәйхч, кнын аьтс қлих, кнын кэстанкэ қ'илкас».

25. Қнаң ну ктәкәйкнән, аьтс кл'ин, атнокә к'илкнән, Нустахчақ к'аңйақзо'ан.

26. Мнил °клийақи к'ләкнән, әқ Нустахчақ к'аңйақзо'ан, кхтәчом крвилхэтқзувә'н: «Ты'нну қлхләнк әлкә'н нәлчкүчә'н».

Йэсус Ләвий йасақа'лқалх оч'ознән

27. Тхатхаск Йэсус қхумсткнән, йасақа'лқалх кәлчкү'ин вәтаткилх, Ләвий әннан хәлаң, хэныкинән: «Қсалтмиң».

28. Қнаң ну Ләвий әннан вәтвәт к'умз'ин, мнил к'умз'ин, ктәкәйкнән, салтқзукинән.

29. Лэвий ʘхэплах чʘахлэс кскʘан Өннанкэ Өннан кистэнк. Ху лқзувэʘн қулаʘн йасақалқалаʘн, мнилаʘн қулаʘн чʘамзанлаʘн, лэм нуки кчʘэʘлʘин.

30. Кʘансэʘлаʘн эқ фариссэʘаʘн құқаньлқнэн, құынэқзукнэн Өннан ансэʘлқилаʘнкэ: «Аңқанэʘсх нуссх, вылэссх йасақалқалаʘн, эчкʘэлахаʘн омақаʘн?»

31. Йэсус қлоʘан: «Кәңқсхʘин қьэчэʘлʘин очʘозознэн, тхивлақ қам очʘоқ.

32. ʘмилвин эчкʘэлахаʘн тʘочʘоқзосчэʘн тэңсэнокэ, қам очʘоқ лыли ксуньʘиʘн».

33. Итх хэныкинэʘн: «Аңқанкит Йоʘаннан, лэм фариссэʘаʘн ансэʘлқилаʘн постаʘлқзузэʘн, тақалқзузэʘн, Кнын йақ ансэʘлқилаʘн нузэʘн, вылэзэʘн?»

34. Йэсус хэныкипнэн: «Қәлхс постаʘсэʘн тʘулаʘн свадбанк, итʘэ зэних итх чʘэʘснэʘн?»

35. Лам қлхәл кʘолахэн, итʘэ зэних нлалпэнэн; схлэ постаʘлқзахэʘн».

36. Ланом ʘкʘэнзэқнэн лакипнэн: «Қам кʘэ утхлақ тхлқнэн азамсақ азамснол мин новой тхлқнэнхʘал нлчэн, хэйнәл новой тхлқнэн нәнтфқалчэн, эқ утхлақ қам ләнмэтақ нилалчэн.

37. Қам кʘэ новойаʘн виноʘн ләнсэтақ утхлахаʘн қупхэʘнкэ, хэйнәл утхлахаʘн қупхэʘн новым винол әнпхәвалчэʘн, виноʘн сәмтанкэ хсәвахэʘн, қупхэʘн әнтфкәвахэʘн.

38. Новойаʘн виноʘн новойаʘн қупхэʘнкэ нлынсытқзусчэʘн, нвонкэ қупхэʘн эқ виноʘн әнңытықзусчэʘн.

39. Қам кʘэ новойаʘн виноʘн вылалақ илқзузнэʘн, вэн старым винол вылқзувэн. Ну хәнәқзузэн: старой виноʘ тәңлақ».

Лнэс 6

Йэсусэн ансэҗкилаын колосйаын нахлэтэсчээн субботанк

1. Қун субботанк Йэсус илқзувэн хьэбной осхэхәал. Эннан ансэҗкилаын колосйаын к'ахлитқзоан, хк'ил зэрноын кәләқзукнән, нвәл нуқзувән.

2. Фариссәйаын тын кәлчкунин, құынәкнән: «Аңқа скәссх, нвонкә қам ит'ә скақ субботаынк, запрәтит нилқзусчән!»

3. Йэсус кләан: «Мәхну тынвәкит лнысх: аңқа скнән Давид, ит'ә фнәва кксхлыткнән әқ әннан плұаын ләм?»

4. Кч'әкнән тақалноманкә, Нустахчүән хьэбаын кләин, минәл әм похпхаын нуқзузәйн, фнәва нуқзувән, әқ плұаынкә кзыл'ин тын нукнән».

5. Хәныкипнән: «Ч'амзанлаан П'әч субботан айэрәм сән».

Чамзаңлұ, әннан хк'ич к'извилах

6. Қулан субботанк сәнагоганкә кч'әкнән, анәчпалқзувән. Ху лқзувән фқниң ч'амзаңлұ, әннан хк'ич хтоңан к'извилах.

7. К'ансәҗлаын әқ фариссәйаын фк'әнэзықзузәйн, аңқал Йэсус анзан әләс. Хәнәкит клахлқзукнән Әннанкә: мәхну әнқәчәсәвалнән субботанк?

8. Йэсус тхы'ин фк'әнэзәзәйн хиқ илнәйн. Құынәкнән нвәнкә ч'амзаңлұанкә, минәнк хк'ич к'извилах: «Қтәкәйхч, кәннәнкә хк'олхч». Ну ктәкәйкнән, кк'олкнән.

9. Йэсус хәныкипнән: «Туза тлиньлувассхән — аңқа субботанк әнсқзосчән: мәлмәл инкнәл хәқә? Фчифч әнспасәлқзусчән инкнәл нмәт'әлқзосчән?» Нвәйн илчки иләйн.

10. Йэсус тхэ'анкэ клахлэткнэн, нвэнкэ ч'амзаньлханкэ клакнэн: «Хк'ич қэнсхух». Кэнсху'ин, халч эннан хк'ич хқэчисикнэн.

11. Нвээн льви кпэлхақаньлжкнэн, крвилхэтқзувээн, аңқал би Йэсус мэт'элэс.

Касу синасин Апостола'н

12. Нвээн қлжлэ'нк Йэсус нэйңанкэ к'эфскнэн тақалнокэ, клфиңлэ Ностахчханкэ тақалқзувэн.

13. Ит'э ктхсакнэн, Эннан ансэ'лжила'н оч'зонээн, тхэ'анх'ал касу синасин ч'амзанла'н кчилкнэн, нвээн Апостолак'а хэла'лнээн. Тхы'ин хэла'н:

14. Симон, минэн новой хэлаң Пйотр, Андрэй эннан сыллатумх, Йақоф эқ Йо'анн, Филипп эқ Варфоломэй,

15. Матфэй эқ Фома, Алфэйан Йақоф эқ Симон, минэн Зилот ант'илңин хэлаң,

16. Йуда Йақован п'эч эқ қула Йуда, Искари'от, мин тхатхаск лвалу к'лэжкнэн.

Йэсус ал'иснэн

17. Нэйңэх'ал к'наскнан К'апостолачом, к'унминкнэн коткотэнк. Кк'олжкнэн Эннан ансэ'лжила'н, лэм 'хэплах ч'амзанлал Йудэ'ах'ал, Йэрусалэмх'ал, Тирэн эқ Сидонэн қыхтэйэн сэмтх'ал.

18. Мнил Энна килфсалқзунэн, лэм Эннаньл кэчисивалқзувээн. Қула'нк хэқэ фчифч лқзувэн тхы'инк чэск. Нвээн лэм хқэчисикнэн.

19. Мнила'н Энна нтэллалалқзукнэн, хэйнэл Эннанк чиқзускинэн қ'эфқ'эф, мин мнил энқэчисивэтнээн.

20. Йэсус Эннан ансэ'лжила'нкэ клахлэткнэн, энзунэн эл'элэс: «Хксхи'и'н қэчилаха'н, хэйнэл тхы'инк Нустахчхэн Айрмном чискипнэн.

21. Мнила'н нээн хксхлыт'и'н қэчилаха'н, хэйнэл ч'иливахээн. Мнила'н нээн ч'ңэлжила'н қэчилаха'н, хэйнэл лңызыхтлахээн.

22. Қэчилаха'н лқзалсх, ит'э нхэқэвийэпалсхэн ч'амзанла'нк, ит'э туза найтаталсхэн, энчүмалалсхэн, тэлвэ тызвин хэла'н энчүмалалсхэн Ч'амзанла'ан П'эчкит.

23. Нвэн қлұлэнк қриватқзусх, қхаймантоқзусх, тызвин заслуга' қысұчүэнк °хэплах лқзахэн. Нвонкэ профэта'нкэ нч'элытқзувнэн тызвин хақэла'а'н исхэ'н.

24. Қсыңлқзуссх накноқэ'н! Хэйнэл тызвинк нэлчэном қа'т чискисхэн.

25. Қсыңлқзуссх минэ'н нэ'н кңэйукнэ'н! Хэйнэл ксхлықзалсх. Қсыңлқзуссх нэ'н лңээзхткила'н! Хэйнэл ч'ңэлқзалсх, файхақзалсх.

26. Хэқэ ты'н сэн, вэн мнил ч'амзанла'н мича лақзоскэсхан тызвинэки. Хэйнэл нвонкэ хамух профэта'нкэ нч'элытқзувнэн тызвин хақэла'а'н исхэ'н».

Тызвин хақэла'н қлфталатқзуссхи'н

27. «Кмилвин йақ тэзванкэ тласкэсхан: тызвин хақэла'н қлфталатқзуссхи'н, мэлмэл қсқэқзоссхи'н нвэ'нкэ, минэ'н туза нхэқэвийэпқзуссхэн.

28. Нвэ'н, минэ'н туза нчүмалқзуссхэн, қ'аңйақзоссхи'н; нвэки, минэ'н туза нэнқа'мқзоссхэн, қтақа'лқзуссх.

29. Вэн кэзза п'элхәңэнк нузылэзвин, қула п'элхәң қэнсхозңах озэлнокэ; вэн кнын тхлкнэн әнлэзвин, кнын урвақ лэм қзылх.

30. Мниланкэ, мин кнанх'ал әнстэзнэн, қзылх, әқ нвэнх'ал, мин кнанх'ал кл'ин, зақ илвизил әнстақ.

31. Плха'нкэ қч'элықзуссх нвонкэ, манк тэзванкэ плха'н әнк'ч'элықзускисхэн, тэзванлханбң.

32. Вэн нвэ'н әлфталатқзуссхи'н, минэ'н °тзилвин нәлфталатқзуссхэн, сақ заслуга' тэзванкэ нвэки к'сән? — әчк'элаха'н лэм нвэ'н нәлфталатқзузнэ'н, минэ'н °тлвин нәлфталатқзузнэ'н.

33. Вэн нвэ'нкэ мэлмэл ч'элықзуссхи'н, минэ'н тэзванкэ мэлмэл нч'элықзуссихэн, сақ заслуга' тэзванкэ нвэкиит к'сән? — эчк'элаха'н лэм нвонкэ нч'элықзузвнэн.

34. Вэн нвэ'нкэ взайма' зыллэссх, минэ'н °к'энэзыссх тэзванкэ илвизил нзыллалнэн, сақ заслуга' тэзванкэ нвэкиит к'сән? — эчк'элаха'н лэм взайма' нзылқзузнэн эчк'элаха'нкэ, илвизил тхэ'анкэ нзылқзуспэнэн.

35. А °тзилвин тызвин ҳақэла'н қлфталатқзуссхи'н, мэлмэл қскәқзоссхпэнэн, взайма' қзылқзуссх эқ зақ аңқа илвизил ҳқзуқ, нвэкиит °хэплах заслуга' тэзванкэ лқзалқисхэн, Кл'асаҗа'ан П'эн лқзалсх, хэйнэл Әнна тэлвэ қэқч'улаха'н, тэлвэ қивэлаха'н әлфталатқзузнэн.

36. Кмэлмэл'а'н қлқзуссх, манк тызвин Исх кмэлмэл'ан сән».

Зақ қэқч'улақ

37. «Зақ қ'эқч'улақ қлқзуссх, эқ °тзилвин хэ'нч ҳқэқч'улқзуссх. Зақ ласхтэлақ қлқзуссх, эқ °тзилвин хэ'нч қласхтэлқзуссх. Простит қилқзуссх, эқ °тзилвин простит нилқзалсхэн.

38. Қзылқзуссх, эқ тэзванкэ нзылқзалсх мэрал, мин тэңлақ, ктхну'ин, мэл ктхну'ин, тэлвэ ханк сән. Хэйнңыл мэрал тэзванкэ нынсалсхңэн: манк °тзилвин мэрақзуссх, нвонкэ тэзванкэ нмэрақзалсхңэн».

39. Лэм ланом °к'энэзэкнэн лакипнэн: «Қа'м лчқукинкин утузнэн қула қа'м лчқукинкин ләнлалэвэл, кмаңан қэ'манкэ тсәллахэ'н.

40. Ансә'лқилх утузэн тэңчэйэ манк әннан анәчпа'лқилх лқас; қэ'мхал, вэн мэл ансә'лқзахэн, лэвахэн манк әннан анәчпа'лқилх.

41. Аңқанкит лахсч салсхқанкэ, мин кнын иплхэнк ләңанк чискинэн, кнын йақ ләңанк у' чизэн, қа'м нызлыкақ сәч?

42. Ӧңқанкит эплханкэ хэнысч: „Иплхэ, халч кнын лӧнхӧал салсхӧ мэлӧэкичэн?“ – клчки, кнын лӧнханк у? сэн, ӧкилвин қам элчкүк! Тэмйуңлау сәч! Пәрвой кнын лӧнхӧал у? қәлӧэхчик, схлэ элчкалэн, манк кнын иплхүн лӧнхӧал салсхӧ элӧэкас».

Мэлқэвээн тәңлахаэн эқ эчк'элахаэн

43. «Қам лқақ тәңлау у?, мин эчк'элау мэлқэв к'зылқзузнэн; қам лқақ эчк'элау у?, мин тәңлау мэлқэв к'зылқзузнэн.

44. Хэйнэл мнилан у? хиқ әнтылқзузэвнән әннан мэлқэвкит: қам ахлақ смокваӧн тәрноваланк, қам ахлақ виноградаӧн ӧфизваланк.

45. Мәллау ч'амзаӧлх нәтахӧал мәлмәл тыңқзузнән, хәқәлау ч'амзаӧлх нәтахӧал әм хәқә тыңқзузнән, хэйнэл ныта ч'амзанлаӧан лчиньл хэнықзузән».

Кист ханк вачанк эқ кист ханк тосханк

46. «Ӧңқанәсх Кәмма оч'қзузмиңсх: „Айрма! Айрма!“ – ӧгзилвин йақ қам скақ аңқа тәзванкә нытысхән?

47. Клчки, тлақзалкисхән, к'анкә алвалэзән ну ч'амзаӧлх, мин Кәмманкә к'осән, Кәмман хәнэзэӧн илфсэзәнән эқ ч'элысчиңнән манкә нытычән:

48. Ну алвалэзән ч'амзаӧлханкә, мин кист сказнән. Әнна пәрвой сәмт рәнузнән, ваӧан фундамент скәзнән. Ит'ә кив авазән, и? кәстанкә эфсэзән, кист қам к'олқақ, хэйнэл ктақ кскӧан.

49. Қула, мин илфсқзунән қам ч'элықақ, ләм кист сказнән, кәӧмхал қам фундаменткин, прама ханк тосханк. Ит'ә кив авазән, и? кәстанкә эфсэзән, тыӧн кист қнаң к'олсхәнахән, кпинлфчом мәчк'ахән».

Лнэс 7

Йэсус цэнтурэонэн вэтатлан энмэлэвэзнэн

1. Ит'э кпиңлф'ин ч'амзанлал эл'элэс, Капэрна'оманкэ кч'эknэн.
2. Ху °қниң цэнтурэон суңлқзувэн. Эннанк вэтатлан чиқзукинэн, мин әңқсхқзувэн, тэлвэ иззалқзувэн. Цэнтурэон әнна лви лфталатқзунэн.
3. Ит'э к'илфс'ин Йэсус к'олкилх, Әннанкэ Йудэ'ан °пәллхэ'н кәнклә'ин: «Қ'оч'әссх Йэсус ткэ к'олкас, кәмман вэтатлан әнмәлэвәс».
4. °Пәллхэ'н Йэсусанкэ кк'олкнэн, лви кәнстзоқзо'ан: «Ты'н ч'амзаньлх қам изулах, қнәк'зулжинән, әннан қәнмәлэвәх.
5. Ну цэнтурэон мизвин ч'амзанлал әлфталатқзунән, тәлвә сәнагога мәзванкэ кск'ан».
6. Йэсус илқзувән итх кч'әл'ин. Қарт тмалкэ к'ләқзукнән, цэнтурэон плх'н кәнклә'ин Әннанкә анчаванокә, итинэ'н лакас нвонкә: «Айрма, зақ увик °ләнкә'нәңақ! Изулах тскичән Кәзза кәмман кистәнк қәснокә.
7. Ләм изулах тскичән Кнанкә анчаванокә к'олкас; кәмхал әм °қниң хәнәс қлахчик, вэтатлан кәмман қнаң мәләвахән.
8. Кәмманк ләм тнакол чизән, °кмилвин йақ тнакол тскичән. Ит'э тытысчән к'лут'лхә'и'нкә, қуланкә: қ'илхч – ну исән, қуланкә: хк'олч – ну к'осән; вэтатланкә тласкичән: ты'нну қсках – ну скәзнән».
9. Йэсус к'илфс'ин, кәлк'әлкнән, ксхоз'накнән ч'амзанлаланкә, қхынәкнән: «Имтс тэзванкә тласкәсхан – тәлвә Изра'әланк хәйнңын лмалјәс Қам чкикақ тсәк».
10. Нвэ'н цэнтурэонән плх'н к'илвизикнән, клчки: ну кәңқсх'ин вэтатлан қарт ққәчисикнән.

°Қниң ұола Науинан атномэнк излызэн

11. Тхатхаск Йэсус илқзувэн атноманкэ, Науин атномэн хұлаң, кч'эълуин Эннан ансэълкила'н эқ әмптова қула'н ч'амзанла'н.

12. Ит'э атномэн ч'эноманкэ ктмалсакнэн, иззаңлұ әнтыңқзучэн, ну лқзувэн әм °қниң лахсұән п'эч, а ну лахсұ қам қамзанкин. Әмптова ч'амзанла'н кч'эълуин атномх'ал қуумсткнэн.

13. Йэсус ну мимсх кәлчқу'ин, клинләлуң'ин, құынәкнән: «Зақ ч'ңәлкақ».

14. Ктмалсакнән, иззаңлұән аһтс ктәлләт'ин. Әнтхлакила'н к'унмикнән. Құынәкнән: «Ұола! Кнанкә тласкәчан: қтәкәйхч».

15. Иззаңлұ увик кәнсху'ин, қлавулкнән, қрвилхәтқзукнән. Қзыл'ин Йэсусәнк әннан лахсұанкә.

16. Әқ мнил °клийақы к'ләкнән, Нустахчақ наңйақзунән, құынәкнән: «Ифа °Хәплах профәт мизвинк нән кксхләкнән». Құынәкнән ләм: «Нустахчақ Әннан ч'амзанлаланкә кк'әлкнән».

17. Нвонкә әнзувә'н қрвилхәтки Әннанәкит Йудә'анк әқ мнил сәмтә'нк, минән к'аләк сә'н.

Йо'аннан ансэълкила'н Йэсусанкә к'әсән

18. Йо'аннанкә әннан ансэълкила'н к'ампәләлқкнән мнил әңқакит.

19. Йо'анн қасқу'н ансэълкила'н к'әч'ин, кәнклә'ин Йэсусанкә лиңллонокә: «Мә'хну Кәзза ну сәч, к'ә к'әләхән, инкнәл муза нытызми'ң к'ә қула қзос?»

20. Кк'әлкнән Йэсусанкә, құынәкнән: «Йо'анн Қрәстәлқалқ муза әнкләми'ң лиңллонокә: Мә'хну Кәзза ну сәч, к'ә к'әләхән, инкнәл муза нытызми'ң к'ә қула қзос?»

21. А Йэсус °Фнэва птос ч'амзанла'н кәнмэлэв'ин әңсхнох'ал, хэқэ фчифч'ал, эқ птос қам лчкуинки'н әлчкуном Әннанх'ал ққэзват'ан.

22. Йэсус хэныкипнэн: «Қ'илсх, Йо'аннанкэ қлакәнәнсх аңқа лчкусх, илфсх: қам лчкуинки'н әлчкузэ'н, атқуса'н лалэзэ'н, кпроказа'а'н қэчисизэ'н, қам илфскинки'н илфсэзэ'н, иззанла'н излысы'н, хксх'и'н нәл'исчэ'н.

23. Ну қэчилақ, к'э қам тсхилқақ Кәмманәкит».

24. Ит'э Йо'аннан ансәлқила'н к'илкнән, Йэсус ч'амзанла'нкә лақзокәпнән Йо'аннакәт: «Аңқанәсх °фиһнат'лаланкә әнхлсх, аңқа әлчкусх? Мә'хну °сысал спланк фивитқилх?

25. Аңқа йақ әлчковатасх? Мә'хну ч'амзанлху накноқән тхлкнән тзәлләлқилх? Кә'мхал нвэ'н, минэ'н накноқән тхлкнән әнтзәлқзузәннән эқ ч'әвэсқ ч'илқзузэ'н, айрман кистә'нк суһлқзузэ'н.

26. Аңқа йақ әлчковатасх? Мә'хну профәт °фнэва? Э, тласкәсхан, сән °пәлчэйә манк профәт.

27. Ты'нну ну сән, минәнкит әнкәлычән: „Клчки, Кәмман Ампәләлқилх тәнкләсчән Кнанкә клфаһчкә, °фнэва Кнанкә лалэном скалнән“.

28. Тласкәсхан: ч'амзанла'нк, минэ'н мимсхә'нк нахсқзукичэ'н, қам к'э чкикақ нилқзускичән °пәлчэйә манк Йо'анн. Кә'мхал учкуһнах Нустахчхән Айрмнок лқзахән °пәлчэйә манк әнна».

29. Схлә ч'амзанлал мин Йэсус илфснән, йасақалқала'н ләм, Нустахчах наңйәнән, мнил крәстәлэ'н манк Йо'аннанк нытычән.

30. Кә'мхал фариссәй'а'н эқ к'ансәл'а'н Нустахчхән этәном ктнил'ин тхэ'анх'ал, қам крәстәлқак.

31. Схлә Айэрәм қуынәкнән: «Нә'нан ч'амзанлакәт аңқа тк'ласкичән? К'анкә алвалэзэ'н?

32. Алвалэзээн ньэньэкэ'ньчкэ, минэ'н эззанк лазэ'н, лоч'озэ'н, крвилхэтээ'н: °Мзилвин ковомэл энфйэпсақзукисхэн'ин, °тзилвин қам истылқақ. °Мзилвин энқолэнтотқукисхэн'ин, °тзилвин қам ч'ңэлқақ.

33. Клчки, Йо'анн Крэстэ'лжалх кк'олкнэн, хьэбал қам нукақ, винол қам вылкақ, °тзилвин йақ хэнысх: хэқэ фчифч эннанк чэск чискинэн.

34. Ч'амзанла'ан П'эч кк'олкнэн, нузын, вылэзын, °тзилвин йақ хэнысх: қлахлсх Эннанкэ, мин ч'илиқзузэн, вылзаноқзозэн, йасақа'лжала'н эқ эчк'элаха'н Эннан плха'н сә'н.

35. Э'ңуң Нустахчхэн қам тсхэлқақ, нэлчкүқзузсчэн эннан п'э'нк».

Йэсус Симон фариссэйан ч'ахлэзанк

36. °Қниң фариссэй к'оч'ин Йэсус нуки омақаң. Йэсус фариссэйэн кэстанкэ кч'экнэн, клавулкнэн.

37. Ты'нвэн атномэнк мимсх лқзувэн, мин льви хэқэ ксоньлэз'ан, эчк'элақ. Ит'э хиқ ктылкнэн Йэсус фариссэйэн кистэнк лакилх, кк'олкнэн, алэбастра'ан соранэң кмирочом °кт'хлкнэн.

38. К'унмикнэн салк, олла Йэсусэн қтхи'нк, кч'ңэлқзукнэн, мзил Эннан қтхи'н клынсытқзу'ин, к'имэл клхазоқзо'ан, Эннан қтхи'н к'овасхэнқзо'ан, мирол к'анзазоқзо'ан.

39. Фариссэй, мин Йэсус новатанокэ к'оч'ин, кэлчкү'ин, қхынэкнэн эннан нытанк: «Вэн Энна профэт к'сэн, хиқ к'иснэн манкэнан мимсхай Энна тэллатэзнэн, ну йақ ч'афкрам сэн».

40. Йэсус хэныкинэн: «Симонэ, клчки аңқа кнанкэ мласкэчан». Ну хэнысч: «Анэчпа'лкилха, қлахчик».

41. Йэсус лакинэн: «°Қниңэнк ч'амзаньлханк касха'н қа'м зылки'н чискинэ'н, қула кувумнук ту'усэ'н дэнара'н қа'м зыллақ илнэн, қула кувумнук товасса'н дэнара'н қа'м зыллақ илнэн.

42. Тұыинк упк'әл нәту'лkipнэн вэләтнокә, клчки, ну ч'амзаньлх тұыин зылкнэ'н ткилнэ'н. Құэнысхч: к'ә ну ч'амзаньлх °пәлчәйә лфталаталнэн?»

43. Симон кло'ан: «°Тк'әнәзәсчән ну минән зылкнән °пәлчәйә лқзувән». Йэсус хэныкинэн: «Лыли °к'әнәзәсчә».

44. Мәмсханкә ксхозҗакнән, Симонанкә құынәкнән: «Ты'н мимсх әлчкузән? Кнын кәстанкә тк'олкичән, кәзза и? Кәмман қтұи'нкә қа'м зыллақ илән. °Фнәва йақ мзил Кәмман қтұи'н клынсыт'ин, әннан ктхыңән к'имәл клхазо'ан.

45. Ит'ә тк'олкичән, Кәмма қа'м овақ илмиң, °фнәва йақ Кәмман қтұи'н овасхәнқзузнэ'н. Ит'ә тк'олк, әнзунән овасхәңәл, қа'м лхылңыкақ.

46. Кәмман ктхың йәпх йәләйәл қа'м анзаоқ илмиң, °фнәва йақ мирол Кәмман қтұи'н к'анзазо'ан.

47. Хәнәкит кнанкә тласкәчан: птос әннан әчк'ә'н простит нисчә'н әннан °хәплах әлфталаткәт; к'ә уьуқ простит нисчән, ну әлфталатәзән уьуқ».

48. Мәмсханкә хэныкинэн: «Кнын әчк'ә'н простит нисчә'н».

49. Нвэ'н Әнна кч'әл'и'н нукила'н хэнықзувэ'н тұыин ныта'нк: «К'ә ты'н сән, тәлвә әчк'ә'н простит илқзузнэ'н?»

50. Йэсус йақ мәмсханкә хэныкинэн: «Кнын лмаләс кәзза кспаса'л'ан; қ'илхч лви әнткарвәла».

Лнэс 8

Мимсхээн далэкилаэн Йэсус омакаң

1. Тхатхаск Йэсус далэтқзувэн атнох'ал, титқсхэх'ал, мэл ланом Нустахчүэн Айрмнокиит ампэлақзунэн, әл'илқзунэн, касқ синасин ансә'лкилаэн омакаң.

2. Әнна ч'әлқзунэн мимсхээн ләм далетка, итүин әңқсхнокит әқ хәқә фчифчкит кәнмәлэвәт'ан: Марийа, мин Магдаләнак'а нүәла'лқзусчән, әннанх'ал чәсх'ал этуктунук хәқә фчифчә'н қумсткнән;

3. Қула Йо'анна, Хузан һич, а ну Хуза Иродән ратавәтлан лқзувән, ләм Сусанна, ләм қула'н әмптова, минән Әнна нәнк'зүқзунән тхы'инл акнозәл.

Ланом °к'әнзәкнән: сәйа'лқалұ

4. Ит'ә әмптова ч'амзанлал қуһәңәкнән, мнил атно'ан суһ'лкилаэн Әннанкә кк'олкнән, °Фнәва ланом °к'әнзәкнән лақзәкәпнән:

5. «Сәйа'лқалұ сәйа'лноқә илән, ит'ә йақ сәйа'лқзувән, қула'н сәма'н ктсәлкнән ктүзәнк, кст'ват'ан, уһ'на'һ'чк әнтоктоночән,

6. Қула'н ктсәлкнән ва'аланкә, к'әсх'талакнән, к'исхкнән қам ийақ,

7. Қула'н ктсәлкнән °сәсаланкә, °сыс к'әсх'тәкнән, сәма'н кәнкоп'ан.

8. А қула'н ктсәлкнән тәңлақ сәмтанкә, к'әсх'тәкнән, колосанк ту'ус зәрно'н лқзувә'н». Кпиңлф'ин лакас, к'ампәла'ан: «К'әнк ил илфсноқә чискинән, хнилфсәзнән».

Йэсус ланом °к'әнзәкнән әл'иснән

9. Әннан ансә'лкилаэн клиһ'ллу'ин: «Ты'нну °к'әнзәэном, әңқа ты'н сән?»

10. °Фнэва кхынэкнэн: «Тэзванкэ қаґт Нустахчхэн Айрмномен амэлазэйн нэнқэчэйн; қулаґнкэ йақ эм °к’энэзэноґн тлақзускипнэґн, °тлвин элчкузэґн қаґм элчкуақ, илфсэзэґн қаґм илфсқақ.

11. Тыґн ланом хэйнґын сэн: сэмалґэн хэнэс Нустахчхэн сэн.

12. Ну сэмалґэн мин ктсәлкнэн ктхзэнк, сэн ч’амзаңлх илфскилх, мэнанкэ килвул к’олахэн, хэнэс нытахәал тыґалнэн, хэнэки т ну хэґнч лмалу хнилэн, хэґнч хәнспасаґлэн.

13. Ну сэмалґэн мин ктсәлкнэн ваґаланк, сэн ч’амзаңлх илфскилх, мин хэнэс нэтанкэ қсәсчиґнэн криватчом, кәґмхал пґәлпґәл әннанк нэтуґлқзускинэн, лмалу иснэн, ит’ә йақ әнтавуґәсчэн, °фнэва лвалтэзэн.

14. Ну сэмалґэн мин ктсәлкнэн °сәсаланк, сэн ч’амзаңлх илфскилх, мин хэнэс илфсэзнэн, кәґмхал °фнэва нкәмґәсчэн вәтвәтәл, акнозәл, ч’ахлзәл соңлзән ктхзэґнк: әннан мәлқәвэґн хэґнч хнисвэґн.

15. А ну сэмалґэн мин ктсәлкнэн тәңлақ сәмтанкә, сэн ч’амзаңлх илфскилх, мин хэнэс әннан тәңлақ нытанк °хәґамқ ґытызнэн, әннан мәлқәв исахэн ифа тәлвәчқ».

Ланом °к’энзәкнэн пиґчикит

16. «Қәмқә ч’амзаңлх, мин пиґч әнлуґлнэн, қаґм әйпақ илқзузнэн соранәґәл, қаґм әнтхзуґлақ тнґмкә аһтсанкә. °Фнэва пиґч ханкә столанкә әнтхзуґлқзузнэн, әнксләнокә атхатх мнил к’олкилаґнкә.

17. Қаґм әңқа к’амәлаґан чикақ, мин кәнқәґин хэґнч хәнлэвэн, қаґм әңқа к’әйпґин чикақ, мин хэґнч хнәлқкүнэн, хэґнч хәнлакичэн.

18. Халч йақ °хк'энэзыссх ты'нвэкиит аңқа илфсқзусх. Хэйнэл мниланкэ, к'энк аңқа чискинэн, льви ныныл энзыллалчэн; к'энк ньэту аңқа, нвэнх'ал ни'нухталчэн мнил аңқа, мин °к'энээзээн чикилх.

Йэсусэн лахсх эх сыллатумхээн

19. Эннан Лахсх, сыллатумхээн к'олжинээн, утувээн тмалсака Эннанкэ ч'амзанлалкэт.

20. Хэныкинээн плхээн: «Кнын Лахсх, сыллатумхээн ху тхзузын эзэнк, нэлчкасвин».

21. Йэсус клоан: «Кэмман Лахсх, сыллатумхээн нвээн сээн, минээн Нустахчхэн хэнэс нилфсээнэн эх нвонкэ нч'элысэвнэн».

Йэсус қых'ин спэл ант'онмэлэзнэн

22. Қун к'эфскнэн к'ансэ'лжичачом тхтуманкэ, хэныкипнэн: «°Кэлфанкэ салаңкэ ментақзок». Кфиззукнэн.

23. Ит'э фикзувээн, °Фнэва °кңыксыныкнэн. Нуэн ксфискнэн кспэлқзукнэн, тхтум узувэн клака.

24. Энна кэнсхли'ин, хэныкинээн: «Эл'илжилхэ, эл'илжилхэ! Энкласкичэн». °Фнэва ктэкэйкнэн, итынэн спэл илчки, мумвээн °солка; исэңк к'лэкнэн.

25. Схлэ хэныкипнэн: «Ма'с йақ лмалэс тызвин сэн?» °Тлвин ктылхкнэн, кэлк'элкнэн, крвилхэтқзувээн: «К'э тын сэн, тэлвэ спла'н, мумвээн ант'онмэлэзнээн, эх Энна нилфсқзузнэн?»

Йэсус хэкэ фчифчээн айтатэзнээн

26. Кк'олкнэн Гадаран сэмтанкэ, салаңкэ Галилэ'анк.

27. Ит'э к'ипкнэн, кчавакнан °қниңэнк ч'амзаңлханк, мин ит'э қарт хэкэ фчифчэл нэнккичэн, к'эч'элил'ин клалэзоқзокнан, қам суңлжақ кистэнк, тэлвэ қэмсатуно'нк.

28. Ит'э Йэсус кэлчкүин, кпэлкэлкнэн, ктсәлкнэн клфәйчк Әннанк, кхынәкнэн хәңачк'элқ: «Аңқа Кәзза кәмманх'ал ласән, Йэсусә, Кл'асаңа'а'н П'эч? Кәзза ттақасхкин, зақ кәмма пәрвәтақ».

29. Йэсус йақ итынән хәқә фчифч хумстки ты'нвэн ч'амзаңлхәх'ал чәсх'ал. Қат ит'э ну хәқә фчифч ты'нну ч'амзаңлх әнкқзучиңнән, тәлвә хк'и'н, қтхи'н номтәтқзучә'н хәзул ңытәнокә, кә'мхал хәзу'н схч'әсқзунә'н, найтатқзучән хәқә фчифчәл °фиһһат'лаланкә.

30. Йэсус әнна клиһһлу'ин: «Манк кнын хәлаң?» Кл'оан: «Ләги'он кәмман хәлаң сән», – хәйнәл птос хәқә фчифчә'н лқзувә'н чәск әннанк.

31. Нвә'н хәқә фчифчә'н Йэсус нәнстқзунән: «Зақ муза'н айтатақ пропастанкә».

32. Нуф һәйһәнк чускә'ин һәлә °хәплах лаләқзувән. Хәқә фчифчә'нк нәнстчән: «Чускә'нкә чскә мәнч'әкас?» Кәлфчакнән.

33. Хәқә фчифчә'н ч'амзаңлхәх'ал чәсх'ал қхумсткнән, чскә чускә'нкә кч'әкнән. Нү'н ксфискнән ты'н чускә'ин һәлә кстк'лкнан әләх'ал °кәлфанкә, мнил кклакнән.

34. Анхчә'лқала'н, ит'э кәлчкүин, қнаң ксхыллакнән, мнил аңқа клакнән атнома'нк.

35. Схлә ч'амзанла'н нәлчковатанән аңқа ксхлукнән, кәлчкүин ч'амзаңлх, минәнх'ал чәсх'ал хәқә фчифчә'н қхумсткнән: олла Йэсусән қтхи'нк лазән, ккумакнән, к'ныта'ин. Кпәлтылхлкнән.

36. А әлчкукила'н тхә'анкә клакнән мнил аңқа, манк ты'н ч'амзаңлх ққәчисикнән.

37. Кә'мхал мнил Гадаран ч'амзанлал әнстқзунән: «Қ'илхч мәзванх'ал, хәнәкит мизвин °қлийақи к'ләкнән». Схлә Йэсус тхтуманкә к'әфскнән, к'илвизикнән.

38. А ч'амзаңлх, минәнх'ал чәсх'ал хәқә фчифчә'н қхумсткнән, ну әнстқзунән: «Кәзза омакаң млқзукичән». Йэсус йақ ну әнкләнән әк'нәнкә, кхынәкнән:

39. «Кнын кэстанкэ қ'илвизисхч, мнэланкэ клакэпнэн, аңқа Нустахчау кнанкэ ч'элыхкин». Қнаң к'илкнэн, атноманк лақзокэпнэн, аңқа эннанкэ Йэсусэнк энч'элыкинэн.

*Йэсус мимсх әнмэлэвэзнэн әқ Йа'иран п'әч
мимсх'ин нызлывазнэн*

40. Ит'ә йақ Йэсус к'илвизикнэн, ч'амзанлал Әнна кчавакнан, хэнәкит Әнна ккзуқзу'ин.

41. Халч °қниң ихлұ к'олэн, Йа'ир әннан хэлаң, сәнагоган тнакол. Йэсусән қтұи'нкэ °кпнәҗакнэн, әнстқзузнэн: «Кәмман кэстанкэ қч'әхч,

42. Клчкки, кәмман п'әч мимсх'ин чизән, әм касұ синасин годан, лә'луңлау, иззасән». Ит'ә Йэсус хукэ илқзувән, ч'амзанлалакәт клқуңиң'ән.

43. Ху °қниң мимсх лқзувән, мин млимзоқзозән касұ синасин годан. Мнил әннан акнос ләчә'лҗкиланкэ кзыллыт'ин, қам к'әнк нутучән әнмэлэвәл.

44. Салх'ал ктмалсакнэн, Йэсусән тхлкнэн ктәллат'ин, қнаң әннанк млимзоном лхылңыкинән.

45. Йэсус клиңллу'ин: «Кәмма к'әнк әнтәллатмиң?» Мнил құынәкнән: «Қам кәмма». Пйотр ләм қула'н құынәкнән: «Айрма! Ч'амзанлал Кәзза т'к'нәтәсхкин мнил °касох'ал, аңқанкит хэнысч: Кәмма к'әнк әнтәллатмиң?»

46. Йэсус йақ құынәкнән: «Кәмма к'әнкта нтәллатмиң: хиқ ттылкичән Кәмман қ'әфқ'әф илалакилұ Кәмманх'ал».

47. Ну мимсх хиқ ктылкнән: утузән амәлаткас. Ктмалсакнән кфәвәтчом, Әннан қтұи'нкэ °кпнәҗакнән, Әннанкэ к'ампәла'ан, аңқанә'сх Әнна ктәллат'ин, әннан қчәсәкит ләм клакнән, әқ ч'амзанлал к'илфс'ин.

48. Йэсус хэныкинән: «Мимсхә, кнын лмаләс кәзза әнспасәлвин, қ'илхч лви әнтқарвәла».

49. Қам пиңлфақ хэныки, ифа кк'олкнэн °қниң ч'амзаңлх сэнагоган тнаколэн кэстх'ал, хэныкинэн: «Кнын п'эч мимсх'ин к'исхкнэн, Анэча'лжилх зақ линвэатэвақ қсэх».

50. Кәмхал Йэсус к'илфс'ин, құынэкнэн: «Зақ хтэкақ, эм лмалу қ'илмиң, тәнспаса'лалчэн».

51. Кэстанкэ °Фнэва к'чэкнэн, кч'э'л'ин итынэ'н эм Пйотр, Йо'анн, Йақоф, лэм ыаңэн исх эқ лахсх.

52. Мнил ч'ңэлқзукинэ'н, сыңлқзукинэ'н. Энна йақ құынэкнэн: «Зақ ч'ңэлкақ, ыаңэ қам иззакақ сэн, °ңыксын».

53. Лңээхтлқзукинэ'н, хэнэки т хиқ нилнэн ыаңэ қат к'исхкнэн.

54. °Фнэва мнил к'айтат'ан эззакэ, ыаңэн хк'ич кл'ин, ампэла'лкинэн: «Ыаңэ, қтэкэйхч!»

55. Қнаң эннан фчифч к'илвизикнэн, ктэкэйкнэн. Йэсус йақ итынэ'н: «Қлиннусх».

56. Исхэ'н лви кэлк'элкнэн. Йэсус хэныкипнэн: «Зақ лакақ, қ'илчқуқзуссх мнил аңқакит».

Лнэс 9

Касх синасин Апостола'н ал'илнокэ нэнклэчэ'н

1. Йэсус к'оч'ин нвэ'н касх синасин ансэ'лкила'н, тхэ'анкэ зылпэнэн қ'эфқ'эф мнил хэқэ фчифчэ'н аңьччанокэ лэм аңқсхно'н әнмэлэнокэ.

2. Нвэ'н әнклэнэ'н Нустахчхэн Айрмном әл'элэл эқ кәңқсх'и'н әнқэчэсэвэл.

3. Хэныкипнэн: «Зақ аңқа сисхэңэ'ыч лақ ит'э схэзалсх, зақ кәыч, зақ мумх ноно'сх, зақ упк'әл лақ қ'илқзуссх, зақ тхлкнэн лис'хой.

4. Вэн кэстанкэ ч'әсх, ху қфтисх, хох'ал қсхэзысх т'алкэ.

5. Вэн йақ туза хэ'ньч ханқэскисхэн, ты'нвэн атномх'ал қуумстэссх, °пиңэсхүэ'н тызвин қтхүэх'ал қлнтплэзоссх, қә'тх анзано'н тхү'анкэ».

6. Итх мнил ксхэзикнэн атномх'ал атноманкэ, кэл'ил'ин, кәнмэлэв'ин.

Ирод нытасхэнээн

7. Тэтрарх Ирод к'илфс'ин аңқа схлүқзувэн, °к'энэзэанкэ кч'эknэн: қула'н хэнықзузэ'н Йо'анн излыкилх,

8. Қула'н йақ: Илья °фнэва кксхлэкнэн сэмтанкэ; қула'н йақ: °қниң ит'энан профэт к'излыкнэн.

9. Ирод қхынэкнэн: «Йо'аннан ктхың нәмпүэхэчэн, °кмилвин йақ тытэчэн. Ты'н к'э сэн, минэнкит хэйнңын т'илфсэсчэн?» Эқ льви лчковалқзунэн.

Йэсус кувумнук оч'ало'н ч'амзанла'н диннузэ'н

10. Апостола'н к'илвизикнэн, клакнэн Әннанкэ мнил аңқа °тлвин кч'элыкнэн. Әнна итх к'оч'ин кч'э'л'ин, ксхэзикнэн °фиһьат'лаланкэ, к'алэк атноманк, Вифса'ида нвэн атномэн хэлаң.

11. Ч'амзанлал йақ хиқ ктылкнэн, салтकिनэн. Йэсус итх ққэскнэн, крвилхэтқзувэн Айрмномикит Нустахчхэн, эқ кәңқсх'и'н әнмэлэвэтқзунэ'н.

12. Ит'э йақ лач изусэқзувэн, Апостола'н ктмалсакнэн, хэнықзукинэ'н: «Ч'амзанла'н қәнксихэ'н, хнилқзувэ'н тмал'ан атно'ньчкэ лханокэ, новатанокэ. Клчки, муза °фиһьат'лаланк әнсәк».

13. Әнна йақ хэныкипнэн: «Қлиннусхи'н °тзилвин». Клжоан: «Мизвин чизэн әм кувумнук хьэба'н, касха'н әньчэ'н, қунэх °мзилвин мәнхлжичэн, тхү'анкэ ноном нэһьлалкипәнэн?»

14. Лви әмптова ч'амзанла'н қуыңәңәкнән, тәлвә қувумнук оч'ало'н ч'амзанла'н». Әнна йақ ансә'лжила'нкә қуынәкнән: «Хәнджавулвә'н қә'тх °кмәсәл, қувумнук товасса'н қәмқә °кмәсәмәнк, нвонкә хәннуқзувә'н».

15. Нвонкә кск'ан, мнил нытычә'н лавулка.

16. °Фнәва йақ қувумнук хьәба'н әқ касха'н әһчә'н кл'ин, қәсхчханкә клахлкнән, ноном к'әңйа'ан, әм хк'ил кәнк'оләт'ан, ансә'лжила'нкә кзылқзу'ин, ч'амзанлаланкә зыллытнокә.

17. К'нүқзукнән, мәл кч'иликнән, к'ңәйукнән, ансха'һч фтивә'н тәлвә касх синасин ач'ала'н.

Йәсус Әннан эаном клфә'һкә лознән

18. Қун Йәсус °фиһһат'лаланк тақә'лқзувән, Әннан ансә'лжила'н тақә'лка нч'ә'лнән. Клиһллу'ин: «Әңқа ч'амзанлал к'әнәзыкзузән, к'ә Кәмма тскичән?»

19. Ансә'лжила'н қуынәкнән: «Қула'н әнлознән — Йо'анн Крәстә'лқалх, қула'н йақ — Иляа, қула'н йақ — °қниң ит'әнән профәт к'излыкнән».

20. °Фнәва итх клиһллу'ин: «Әңқа °тзилвин к'әнәзыкзуссх, к'ә Кәмма тсәк?» Пйотр қуынәкнән: «Сәч Нустахчхән Кристус».

21. Кә'мхал Әнна итынән лви ктақ тхә'анкә: «Зақ к'анкә ты'нвәкит лақақ».

22. Ампәлакипнән: «Нытычән Ч'амзанла'ан П'әч пәрвәтка лви әмптова, әқ мнил тнакола'нк, хәпохпа'нк, к'ансә'лжа'нк Әнна хәқә нилалчән, әқ Әнна нләмалчән, кә'мхал ч'оланаң қлхләнк излахән».

Манкәна'н ч'амзанла'н Кристус салтқзузә'н

23. Ч'амзанлаланкә қуынәкнән: «К'ә Кәмма салтазәмнән, увик хнәнтхванән, әннан крәст хәнлнән әқ Кәмма хәнсалтәмнән».

24. Хэйнэл ну мин эннан соьлжэс ньтаснэн, ну мэт'элаалнэн, қула йақ, мин соьлжэс мэт'элаалнэн Кэмманэки́т, ну соьлжэс эннан спаса'лалнэн.

25. Хэйнэл а́ңқа тэңлау ч'амзаңлханкэ лқзахэн, вэн хопт мслэлнэн қэзваталнэн, ныта йақ мэт'элаалнэн инкнэл энтфкалнэн?

26. Хэйнэл ну мин Кэмманэки́т эқ Кэмман хэнэски́т кскозовахэн, нвэки́т Ч'амзанла'ан П'эч °Фнэва кскозовахэн, ит'э к'олахэн а́йянк, мин сэн Эннан, Исхэн эқ Аңэла'ан а́йя.

27. Лы́ли тэзванкэ тласкэсхан: тизвинк нвэ'н чизэ'н, минэ'н хэ'ньч хнисхвэ'н клф'а'ньчк ит'э Нустахчүэн Айрмно́м нэлчкалнэн».

Йэсус Эннан қысхчүэ'ин а́йянк увик энксхлэзнэн

28. Чо'октунук қлха'л кпэскдскнэн. Энна °Фнэва, Пйотр, Йо'анн, Йо'ақоф кч'э'л'ин, к'эфскнэн ханкэ нэйңанкэ тақа'лнокэ.

29. Ит'э тақа'лқзувэ'н, Эннан фэваң қула к'лэкнэн, тхлкнэн Эннан хэ'атхлау к'лэкнэн, тэлвэ хэ'азлау.

30. Эқ касха'н ихлхэ'н Энна кч'э'лқзу'ин крвилхэткы, нвэ'н Мойсэй, Илья клқзукнэн.

31. Кмаңан Қысхчүэ'иньл А́йял элвэрчоқзувэ'н, энлакинэн Йэсусанкэ Эннан элнокэт сэмтх'ал, мин Йэрусалэманк схлувалкинэн.

32. Пйотр эқ қула'н °кңыксыныкнэн; ит'э кңа'нокнэн, кэлчкү'ин Эннан а́йянк элвэрчокилх эқ касха'н ихлхэ'н кч'э'л'ин тұзукила'н.

33. Ит'э йақ нвэ'н касха'н илқзукинэ'н Эннанх'ал, кхынэкнэн Пйотр Йэсусанкэ: «Анэчпа'лжилха, мизвинк нуф клч'инэңи лкас, мэнскалчэ'н ч'оқа'н поллока'н, қула Кнанкэ, қула Мойсэйанкэ, қула Элийанкэ». Хиқақ илнэн, а́ңқа клакнэн.

34. Қа'м пиңлфинкин хэнэка, йайаң кксхлэкнэн, һэйһанкэ ктнүмсэкнэн, мнил чскэ йайаңанкэ кч'экнэн, кпэлтылхлжкнэн.

35. Чөсх'ал йайаңх'ал клакнэн к'энк: «Ты'н Кәмман Клфтэ'ан П'эч сэн, Энна к'илфсқзуссх».

36. Ит'э нвэ'н хэнэзэ'н кпиңлфкнэн, Йэсус °фиһьһат'л кфтэкнэн. Эқ мнил ансэ'лжила'н илчки клқзукнэн, қа'м к'анкэ лакақ ты'нвэ'кит.

Йэсус хэқэ фчифч п'эммэхүх'ал айтатэзэн

37. Қулан қлжлэнк, ит'э һэйһах'ал к'наскнан, льви әмптова ч'амзанла'нк Энна кчавакнэн.

38. Хоровал °қниң ч'амзаһлх ккэлкнэн: «Анэчпа'лжилха! Льви пөл тәнстэзвин, кәмман п'эч қәлчқух, әнна °қниңачү кәмманк сән.

39. Хэқэ фчифч әнна әнксчиңнэн, схлэ қнаң кэлэзэн, тәлвэ сәмтанкэ увик ткыллыл иснэн, тәлвэ илхәң қэсүх'ал әскинэн, қа'м қнаң умзақ илқзузнэн.

40. Кнын ансэ'лжила'н тәнстқзучэ'н ты'н фчифч хэқэ айтатәл, к'уту'ин аңқа илаләл».

41. Йэсус қынәкнэн: «Льли, ты'н ч'амзанлал кәнтфкә'ин сән, қа'м Ностахчүанкэ лмажу илақ! Ла'лсхэ'н қлха'л тлқзалкисхэн нәсәмқ, тәрпәт т'илқзалсхэн? Кнын п'эч °қт'хлжихчик».

42. Ит'э п'эч к'олқзувэн, кл'ин хэқэ фчифчәнк, сәмтанкэ кткыл'ин, кәнфивитит'ин. Йэсусәнк фчифч хэқэ к'айтатәан, п'эч кәнмәлэв'ин, әсханкэ қзыл'ин.

Йэсус Әннан эзаноһ нт'ил'ин клфай'чкэ дознэн

43. Мнил әлк'әлқзувэ'н, манкэ Нустахчах' хәплах, әлк'әлқзувэ'н Йэсусән ч'әлынокит. Йэсус йақ Әннан ансэ'лжила'нкэ қынәкнэн:

44. «Льви мәл қ'илфсәссх аңқа т'ампәләлсхән: Ч'амзанла'ан П'эч ч'амзанла'ан хк'и'нкэ нзыллалчән».

45. Нвээнк йақ Әннан хэнэзээн қарм илфскақ, тын амэлас к'эйп'ин лқзукипнэн. Кәмхал тынвэн хэнэскит қарм лиһллуқ нилнэн, хтәқзовэн.

К'э °пәлжән сән

46. Қун Әннан ансәлжилаын узувэн °к'әнэзәка: к'э тхыинк °пәлжән сән?

47. Йәсус тхыин °к'әнэзээн хиқ илқзунэн, п'әммәчү ульуақ кл'ин, к'аләк Әннанк тхзока итынэн,

48. Хэныкипнэн: «Вэн тын ньһэкәчү Кәмман хәләңкит нқәзалкичән к'әнк, нвәнк Кәмма ләм нқәсәхмиң, вән йақ нқәсәхмиң, нвәнк ләм нқәсәскичән Әнна, мин Кәмма °Кмилвин кәнклә'ин. К'э тызвинк нән клуљу, ну °пәлжән ләқзахән».

К'э қарм хақәлан мәзванкә, ну мизвинлан сән

49. Схлә Йо'анн клакнән: «Айрма, °қниң ч'амзаңлү нәлчкүчән, хәқә фчифчән айтаткилү Кныңл хәләңл, °мзилвин запрәтит нилчән, хәнәкит қарм сән мизвинлан».

50. Йәсус хэныкинән: «Зақ нвонкә ч'әлыкақ! К'э қарм хақәлан мәзванкә, ну мизвинлан сән».

Самарйан атнучү Йәсус қарм қәскақ

51. Ну қлхәл тмалсақзүвән, минәл Йәсус қәсүчханкә нләлчән, Әнна Йәрусаләманкә иләлқзүвән.

52. Клфәһчкә ч'амзанлаын кәнклә'ин Әннанкә кист чәлнокә лхикнән Самарйан сәптән атнучүәнк.

53. Кәмхал ху қарм қәскақ, хәнәкит Әнна Йәрусаләманкә илқзүвән.

54. Схлә Йақоф әқ Йо'анн, Әннан ансәлжилаын, қхынәкнән: «Айрма, мә'хну мнытычән химлх қәсүчхәл оч'әс, нвән лматас?»

55. Йәсус тхәанкә клахлкнән, қхынәкнән: «Зақ».

56. Итх қулан атнучүәнкә к'илкнән.

Қағам койосқақ салтқас Йэсус

57. Қун ктхзэнк °қниң ч’амзаңлх кәнфкнэн, мин қуынэкнэн: «Айрма, Кэзза тсалталвин мнил сэмтэ°нк».

58. Йэсус хэныкинэн: «Т’салэ°нк асэра°н чискипнэ°н, эқ ксэңзо°анк а°асха°н чискипнэ°н, Ч’амзанла°ан П’эчэнк йақ аьтс лхикнэн ньэтускинэн».

59. Қуланкэ йақ хэныкинэн: «Кэмма қсалтэзмиң». Ну кло°ан: «Айрма, милкичэн клфәньчк кэмман исх мқэ°мсатучэн».

60. Йэсус қуынэкнэн: «К’эззамткла°н тұы°ин к’эззамткла°н хәнсатуқзузнэ°н, кэзза йақ қ’илхч, Нустахчхэн Айрмном қ’ампэлах».

61. Тэвут қула қуынэкнэн: «Айрма, Кэзза тсалталвин, кэмхал милкичэн клфәньчк кэмман қжалос мовасхэнчэн».

62. Йэсус йақ қуынэкнэн: «Ну мин әннан вэтвэт қа°т зуки салкэ лахлэтэзэн — Нустахчхэн Айрмнок хэқэ вэтаткилх».

Лнэс 10

Йэсус этуктунук товасса°н ансэ°лкила°н әнклэзнэ°н

1. Тхатхаск Йэсус чэлчиңнэ°н этуктунук товасса°н қула°н ансэ°лкила°н, нвэ°н әнклэнэ°н касхал клфәньчкэ мнил әңқанкэ атно°нкэ, манкэ Әнна °Фнэва илалқзувэн.

2. Қуынэкнэн: «Вэтвэт әмптова чизэн, вэтаткила°н клулу. Хэнәкит қтақакас Айрманкэ: вэтатнокэ вэтаткила°н қәнклихи°н, Айрма.

3. Қ’илсх, туза тәнклэссхэн қзэ°сх хивнэ°нкэ.

4. Зақ әңқа мумх лақ, әңқа имл, тэлвэ тхлкнэн зақ лақ, қағам к’э ктхзэнк амто°алқақ.

5. Вэн кэстанкэ ч'эқзалсх, пэрвой құэнысх: „Ткарвэл ты'нвэн кэстанкэ“.

6. Вэн ты'нвэн кистэнк ткарвэлан п'эч сунсэн, тызвин „ткарвэл“ эннанкэ ханкэ к'олажэн, вэн йақ қа'м, тызвин „ткарвэл“ тэзванкэ илвизахэн.

7. Ты'нвэн кистэнк қфтиссх, қ'нуссх, қвылссх аңқа тұы'инк чискипнэн, хэнэки твэтаткилұ эннан вэлэтном қэзватқзузнэн. Зақ илаткақ қула'н кэста'нкэ.

8. Вэн атночханкэ к'олажсх, туза нқэзалкисхэн, қ'нуссх мнил аңқа тэзванкэ нзыллалчэн.

9. Ху кәңқсх'и'н қәнқэчэсэвэсхи'н, клакәпнан: „Нустахчүэн Айрмном тэзванкэ тмалсазэн“.

10. Вэн йақ атноманкэ к'олажсх, хэ'нч туза хәнқэскисхэн, әззанкэ құумстсх, құэнысх:

11. „Тәлвә 'пиңэсұқа'н тызвин мизвин қтұэх'ал әнлентплэзосчә'н, тэзванкэ хәнфтикисхэн; кә'мхал хиқ қтылсхик: Нустахчүэн Айрмном тэзванкэ тмалсазэн“.

12. Тласкәсхан лыли: нвэн қлұләнк Содоман соңләс тәңчәйә лажән манк нвэн атномән соңләс».

Әмч'әмч' Галилә'ан атнома'нкэ

13. «Әмч'әмч' кнанкэ, Хоразинә! Әмч'әмч' кнанкэ, Вәфса'әда! Вэн Тир әқ Сидон әнк'әлчкунә'н нвә'н әлкә'н, минә'н туза әлчкусх — қат ит'ә к'тәңсәвә'н, 'пиңэсұқәнк лака.

14. Кә'мхал Тирән әқ Сидонән соңләс Анзано'ан қлұләнк тәңчәйә лажән манк тызвин.

15. Әқ кәзза, Капәрна'ома! Қләхвәнс ханкэ қәсұчханкэ әфсасч? Чскә сәмтанкэ, тнұм'ин атхатханкэ нткыллалвин!

16. Ансә'лқиласха! К'ә туза илфсәссх, Кәмма илфсәзәмнән, к'ә туза қа'м илфсалақ иссх, Кәмма қа'м илфсалақ исәмнән, әқ нвонкә Нустахчау, мин Кәмма әнкләмиң».

Этуктунук товассаэн ансэҗкилаэн к’илвизикнэн

17. Этуктунук товассаэн ансэҗкилаэн к’илвизикнэн криватчом, кұынэкнэн: «Айрма! Тэлвэ хэқэ фчифчээн к’илфсэиэн лэқзузээн, ит’э Кныңл хэлаңл нытықзусчээн».

18. Энна хэныкипнэн: «Килвул тэлчкучэн, °фнэва қэсұхч’ал ктсәлнэн, қә’тх эч’эм,

19. Клчки, қ’эфқ’эф тэзванкэ тзыллөсчэн: қ’анстволатөсх эмәйа’нкэ ханкэ, скорпэ’она’кэ ханкэ, мнил Нустахчұэн хәқэла’нкэ ханкэ, зақ хтәкақ, нутувалсхэн ливәкләңл туза’н.

20. Кә’мхал зақ риваткақ ты’нвәкит, қә’тх мнил фчифчээн илфсәскисхэн. Тызвин хэла’н қысұхчұэн ккәлэчээн – ты’нвәкит қрәваткас».

Йәсус риватээн

21. Схлә Йәсус Азлаңл Фчифчәл кәнривав’ан, кұынэкнэн: «Кәзза, Исхэ, т’аңйазвин, сәмтән қысұхчұэн Айэрәм, хәнәкит ә’ңуңәлах’ал, к’ныта’инх’ал намәлавән, ньәэкә’ньчкә әнксхлән. Лыли, Исхә! Хәйңғын Кнын мәлмәл тәңлау лқзувән».

22. Ансэҗкила’нкэ ксхозҗакнән, хэныкипнэн: «Мнил Кәманкә нзылчән Кәмман Исхәнк. Қа’м к’э П’эч хиқақ илқзузнән, әм Исх. Қа’м к’э Исх хиқақ илқзузнән, әм П’эч әқ нвэ’н, минэ’н П’әнк нчәлкичән Исх тхә’анкә әнксхләнокә».

23. Әм ансэҗкила’нкә лмаң хэныкипнән: «Нвэ’н лул қәчилаха’н, минэ’н нәлчкүқзузнән мнил, әңқа °тзилвин әлчкүқзуссх!

24. Имтс тэзванкә тласкәсхан: профәта’н әқ цара’н нәлчковалқзунән әңқа °тзилвин әлчкүқзуссх – қа’м әлчкүқ; нилфсалқзунән әңқа °тзилвин илфсқзуссх – қа’м илфсақ».

Ланом °к'энээкнэн: тэулаҕ самарйалан

25. Схлэ °қниң лнэээн анэчпаҕлкилҕ ктэкэйкнэн, клинҕлуҕин, Йэсус тавоңалқзувэн: «Анэчпаҕлкилҕа, аңҕа кэмман ч'элыкнэн кэньчпалҕан соһлэс қэзватнокэ?»

26. Йэсус йақ хэныкинэн: «Лнэээнк аңҕа нкэлыкчэн? Манк лнэсч?»

27. Ну клоҕан: «Айэрэм Нустахчаҕ қалфталах мнил кнынҕ лиһчэл, мнил кнынҕ нытал эқ мнил кнынҕ қ'эфқ'эфэл, эқ тмалҕан кнын қалфталах қайтх кэзза °килвин».

28. Йэсус хэныкинэн: «Лыли лосч, нвонкэ қч'элыхч эқ суһлқзалч».

29. Кэҕмхал ну анэчпаҕлкилҕ анэһчхчаҕлалқзувэн, клинҕлуҕин: «А кэмман тмалҕан к'э сэн?»

30. Йэсус хэныкинэн: «°Қниң ч'амзаһлҕ илқзувэн Йэрусалэмхал Йэрэхонанкэ, кэнфкнэн ч'ируқэҕнк, ну к'эч'элилҕин, кталазоҕан, к'умзҕин хамух к'исхкнэн.

31. °Қниң похпх пэскдсқзувэн, кэлчкуҕин, ксотакнэн.

32. Лэм °қниң лэвит ктмалсакнэн, клахлҕкнэн, кпэскдскнэн.

33. Лам °қниң ч'амзаһлҕ самарйалан пэскдсқзувэн, кэлчкуҕин, залка к'илҕин.

34. Ктмалсакнэн, эннан озэлноҕн фсаким анзазол к'анзозоҕан, осланкэ ханзозва кэһлалҕан, этхэлноманкэ кэнтхлакнэн, ху сэйонэңқзувэн.

35. Қулан қлҕлэнк самарйалан схэзалқзувэн т'алкэ. Этхэлномэн тнаколанкэ упк'эл кзылҕин, касхаҕн дэнараҕн, қхынэкнэн: „Нвэн ч'амзаһлҕкит қсэйонэңқзусхч. Вэн тынвэн упк'эл улық лахэҕн, кэмма тзыллалчэҕн, ит'э т'илвизахэн“.

36. Нэҕн °хк'энэзыхч: к'э тмалҕан лқзувэн тынвэн ч'амзаһлҕанкэ?»

37. Анэчпаҕлкилҕ клоҕан: «Ну инэнк'зулҕкилҕ». Йэсус хэныкинэн: «Қилҕч эқ °килвин нвонкэ қч'элыкзусхч».

Марфан эқ Марийан кистэнк

38. Тхатхаск Йэсус кк'олкнэн атночханкэ, ма' °қниң мимсх, Марфа эннан хэлаң, кқэскнэн эннан кистэнк.

39. Марфанк сыллатумх лқзувэн, Марийа эннан хэлаң; ну клавулкнэн олла Йэсусэн қтхи'нк эқ Эннан хэнэзэ'н илфсқзузнэ'н.

40. Марфа йақ ч'ахлэс кскқзо'ан, ккукэкзукнэн. Йэсусанкэ ктмалсакнэн, кхэныкнэн: «Айрма, аңқанкит эм кэмма мнил вэтвэтэ'н тскэсчэ'н, а кэмман сыллатумх қам вэтвэткин ласч? Қлакэнан, хәнэнк'зумиң».

41. Йэсус кло'ан: «Марфа, Марфа, ныныл'ан увик линкэнэнэзэн, кэмхал ты'нвэ'н қам нузной,

42. А нузной эм °қниң сэн. Марийа, кнын сыллатумх, самой нузной чэлчи'нэн, мин эннанх'ал қам к'э ит'э и'нухтақ».

Лнэс 11

Тақаскэт

1. Қун Йэсус тақалқзувэн. Ит'э йақ лхылңывын тақалқка, °қниң ансэ'лжилу хуынэкнэн: «Айрма! Қ'анчпми'ң тақалқка, Йо'анн йақ эннан ансэ'лкила'н анчпнэ'н, эқ Кэзза °Килвин қ'анчпми'ң».

2. Йэсус хуынэкнэн: «Нвонкэ қтақалқкас: Исхэ мизвин, мин қысхчхэнк ханк лқзусч, Кнын хэлаң хна'йақзузнэн, Кнын Айрмном ханк'олэн, мнил Кнынлханд'ң ханлқзузнэн сэмтэнк эқ қысхчхэнк.

3. Нукнэн мизвин қзылх мәзванкэ қэмқэ қлұал.

4. Мизвин эчк'эйн мэйзванкэ простит қ'илсхи'н, манк муза'н °мзилвин простит нилқзусч'эйн мин'энкэ қарм зылки'н мэйзванкэ. Эқ зақ муза линтсхэлэңақ, эқ килвул'ал избавит қ'илми'ң».

5. Тхатхаск Йэсус хэныкипнэн: «Ханк'энэзэкас нвонкэ — к'энк тизвинк иплү чискисхэн. К'олалсх эплүханкэ клфиңлэ, хэнывалсх: „Иплүэ, кэмманкэ ч'оқар'н хьэба'н қзылмиң,

6. Кэмман иплү кк'олкнэн хоровал, кэмман кистэнк ньэту аңқа нукнэн, қзылмиң“.

7. А ну чэсх'ал ханлонэн: „Зақ кэмманкэ инмисинкақ, нуч қарт энхэлқөпэчэн, эқ п'эйн кэмман кэмма нч'э'смиң қат аьтсанк, тутускичэн тэкэйка кнанкэ хьэба'н зылки“.

8. Вэн хэ'ньч хантэкэйвэн, хэ'ньч ханзылнэн иплүнокит — қлакэнансх тэнақ, хиқлчиқ, схлэ тэкэйахэн тизвин иплү, зыллалнэн тэзванкэ мнил аңқа ксхиссх.

9. Имтс тэзванкэ тласкэсхан: қэнстзосх, нзылалчэн тэзванкэ; қ'инхтзусх — чкивалсхик; қпок'азосх — нэнқэвалчэн тэзванкэ.

10. Хэйнэл мнил'ан инэнстзукилү қэзватэзнэн, эқ инэхтзукилү чкисчиңнэн, эқ пок'ок'алкалү чскэ ч'эки нытыскинэн.

11. К'э тизвинх'ал, исхэ'сх лқзуки, эсхэх'ал вач к'зылнэн п'эчанкэ, ит'э ну хьэп энстэзнэн? Инкнэл қанас к'зылнэн, ит'э өньч энстэзнэн?

12. Инкнэл локрай к'зылнэн, ит'э лвилх энстэзнэн?

13. Имтс тласкэсхан: вэн °тилвин хэқэ сэссх, кэмхал тизвин п'э'нкэ мэлмэл зыллэсх — мэхну Қысчхэ'ин Исх қарм зыллақ Фчифч Азлаң нвэ'нкэ, мин'энк нэнстэзнэн?»

Йэсус инкнэл вэлзэвүл

14. °Қниң ч’амзаньлх утуқзузэн крвилхэтки. Йэсус хэқэ фчифч к’айтат’ан, ну ч’амзаньлх крвилхэтқзувэн. Мнил әлк’әлқзувэ’н.

15. Қула’н хэнықзувэ’н: «Хэқэ фчифчэ’н айтатэзнэ’н килвүлэн айрман қ’әфқ’әфәл, вэлзэвүл әннан хэлаң».

16. Қула’н әнтавуңалқзунән, кәлқзувэ’н:
«Қысхчхэ’ин ксхлэном қәнксхлэх мәзванкә!»

17. Йэсус тхы’ин °к’әнэзэзэ’н хиқ ктылкнән, хұынәкнән: «Мнил’ан айрмном мин кк’олкнән чәск увикәнк, иззахән, әқ мнил’ан қјалос минәнк нвонкә к’ләкнән, иззахән ләм.

18. Вән килвүл °фнәва кк’олкнән – манк әннан айрмном хәнфтивән? Аңқанкит Кәмманәкит хэнысх: вэлзэвүлән қ’әфқ’әфәл хэқэ фчифчэ’н айтатэзнэ’н?

19. Вән °Кмилвин хэқэ фчифчэ’н вэлзэвүлән қ’әфқ’әфәл тайтатәсчэ’н – қлассхик: к’ән қ’әфқ’әфәл тызвин ч’амзанла’н нвэ’н найтатэзнэ’н? Хәнхэнывэ’н к’ә мизвинк майазән.

20. Вән йақ хэқэ фчифчэ’н тайтатәсчэ’н Нустахчхән қ’әфқ’әфәл – Нустахчхән Айрмном тэзванкә кк’олкнән ләм.

21. Ит’ә ихлх қ’әвлах кпойтәл’ан әннан кист хчоләзнән – әннан акнос әннанк фтивихән.

22. Ит’ә йақ қула, клқ’әфәңэ’н, әннанкә к’осән – әньчхчавалнән, әннан пойтә’л, мәннанкә ну мәлвә’лқзувән, и’нухталнэ’н, әннан акнозэ’н зылыталнэ’н.

23. К’ә қам Кәмманлан, ну Кәмман хәқәлан сән, к’ә қам инчилқак Кәмма тч’ә’лқзусчән, ну инткыллытқзузән».

Хэжэ фчифч илвизизын

24. «Ит'э хэжэ фчифч хумстэзэн ч'амзаңлхэх'ал эззэнкэ, ну лалэтэзээн сэмтээнк минээн к'извилаха'ан, қам ийки'н, ткарвэл эннанкэ инхтэзэнэн, қам чкикақ, хэнысч: „Инки милкичэн кэмман кэстанкэ, манх'ал тхумсткичэн“.

25. К'осэн — кист лви чистой, пола'н кмалэт'а'н.

26. Схлэ исэн, илвизизэн этуктунук фчифчээн ч'э'снээн, клхэқэнээн. Мнил ч'эсвээн, ху суңлқзузээн, ч'амзаңлханкэ клқивэңээн».

К'э лыди қ'эчилау

27. Ит'э Йэсус қам пиңлфақ хэныки, °қниң мимсх ккэлкнэн: «Қэчилау Кнын лахсх, мин Кэзза нахсавэхкин, линнувин».

28. Йэсус хэныкинэн: «Нвээн минээн Нустахчхэн хэнэээн нилфсқзузнээн эқ нвонкэ нч'элықзузэвнээн, клқэчиңээн сэн».

Ксхлэнокит

29. Ит'э йақ ч'амзанлал узувэн қоңэңэка, Йэсус қхынэкнэн: «Ты'н ч'амзанлал кэнтфкэ'ин сэн, ксхлэном инхтзузнэн. Профэтэн ксхлэном лқзалкипнэн, манк Йонан профэтэн ксхлэном, лқзукипнэн, қула хэ'ньч хәнлэн.

30. Йона профэт нинэвйала'нкэ ксхлэном лқзукипнэн, эқ нвонкэ Ч'амзанла'ан П'эч ксхлэном нэнала'нкэ ч'амзанла'нкэ лқзалкипнэн.

31. Тн'ум'ин цар мимсх'ин тэкэйахэн Анзаномэн қлхлэнк ты'нвэн ч'амзанла'н ч'э'лалнэн, эқ нвээн қэч'у'лалнээн. Хэйнэл °фнэва сэмтэн э'ньлумх'ал к'олқзувэн Соломона'н э'ңу'н илфснокэ, а нээн тызвинк тскисхэн мин °пэлчэйэ манк Соломон °фнэва.

32. Нинэвйалагн тэкэйахэйн Анзаномэн қлхлэнк тынвээн ч'амзанлагн ч'э'лжалнэйн эқ нвэйн энқэқч'у'лалнэйн. Хэйнэл °тлвин Йонан эл'илномкит ктэҗсэқнэн, а нэйн тызвинк тскисхэн мин °пэлчэйэ манк Йона °фнэва».

Пиүчикит

33. «Вэн к'э пиңч энлу'снэн, қа'м ит'э амэланок инкнэл тнүмк соранэңанк энтхзу'лақ. Ханк энтхзу'лқзузнэн, ч'экилх атхатх элчкунокэ.

34. Кнын лу'л кнын нытан пиңч сэ'йн. Вэн кнын лу'л тэңлахагн — мнил ныта кнын атхлах, вэн йақ кнын лу'л эчк'элахагн — ныта кнын тхунлах.

35. Халч қәлчкүх °килвин: атхатх кнын нытанк тхунтхун вэйақ хяһлэн.

36. Вэн кнын нытанк атхқ, эқ тхунлахагн увлу'н һэтусэйн кнын нытанк — мнил кэзза хэ'атхлах, қә'тх пиңч кэзза натхсавэзвин».

Йэсус фариссэйагн, к'ансэ'л'агн анзан иснэйн

37. Ит'э кпиңлф'ин қрвилхэткит, °қниң фариссэй оч'зунэн эннан кэстанкэ нуки. Йэсус кк'олкнэн, қлавулкнэн.

38. Хк'и'йн қа'м лэммақ; фариссэй элк'элкқзувэн.

39. Йэсус йақ хэныкинэн: «Нэ'йн туза, фариссэйсха, соранэйн кәлфск лэмэссх, тызвин чэск йақ нанқст'лахагн, эчк'элахагн.

40. Қа'м нытакин сэссх! К'энк мнил эззан'ин энскчан, нвэнк мнил чэс'ан энскчан.

41. Қзылқзуссхи'йн хксхи'нкэ аңқа тизвин чискисхэн — схлэ мнил тэзванкэ чистой лэвахэн.

42. Әмч'әмч' тэзванкэ, фариссэйсха! Тызвин әһялалнох'ал йасақа'н иньлқзуссхи'н, қэмқэ у'кит, қэмқэ °физвумкит, а Нустахчүэн лфталаномкэт, лыли соһлжкэт қам °к'әнэзэкақ сәссх. Нада ты'нвэки т °к'әнэзэкас, сэйонәнқас.

43. Әмч'әмч' тэзванкэ, фариссэйсха! Аһйя лфталанатқзоссх, ит'э туза сәнагога'нк к'аһйя'ан лано'нкэ нәнлавула'лқзуссхэн, ит'э атномәнк мнил тэзванкэ °пнәнјақзузэ'н.

44. Әмч'әмч' тэзванкэ, к'ансә'лјасха, фариссэйсха, туза қай'тх қэмсатуно'н ктоһ'а'н сә'н — ч'амзанла'н нанстволқзузнән, хиқақ илқзунән'н.

45. Схлә °қниң к'ансә'лјан қхынәкнән: «Анәчпа'лқилжа! Кнын хәнэзәл муза ләм әнқамәсәмнән».

46. Йәсус кјо'ан: «Әмч'әмч' тэзванкэ ләм — хәйнәл туза ч'амзанла'нкэ әнтнәнкэ имлј'н ныңиқзуссхи'н, минән һәкак әнтхлакас, °тзилвин йақ қам әнтхлақақ.

47. Әмч'әмч' тэзванкэ — гробница'н скқзуссхи'н профәта'нкэ, минән тызвин исхә'нк нлматчә'н.

48. Ты'нвәл °тзилвин әнксхләссх әлфчакила'н манк тызвин исхә'н әнч'әлықзузнән — хәйнәл итх профәта'н нләмнән, туза йақ гробница'н тхә'анкэ скқзуссхи'н.

49. Нустахчүэн әһуң ә'ампәла'ан: „Тхә'анкэ профәтә'н, Апостола'н тәнкләвалнән, қула'н әнлматалнән, қула'н найтаталнән“.

50. Хәнәкит мнил профәта'ан млимкит мсләлңә'ан әнзуномх'ал ты'нвән ч'амзанлаланкэ, әннәт'лалчән.

51. Авәлан мләмх'ал Захарйан мләманкэ. Хиқ илқзуссх: Захарйа кјәм'ан ктхзәнк зәлномх'ал тақалноманкэ. Лыли тласкәсхан, ты'нвән ч'амзанлаланкэ ты'н млимкит әннәт'лалчән.

52. Әмч'әмч' тэзванкэ, к'ансә'лјасха: туза хиқ илномән нықә'нән ләсх, °тзилвин хокә қам ч'әкақ әқ қула'н қам әнксиқ чскә».

53. Ит'э крвилхэтқзукипнэн, к'ансэ'л'а'н эқ фариссэ'й'а'н энзунэ'н анза'н эннанкэ энхтзол, клинълуқзу'ин мнилжит,

54. Хэнэзэл энкалқзувнэн, аңқал Энна тхатхаск анзанокэ.

Л'нэс 12

Тэмйу'жит

1. Схлэ ч'амзанлал ку'нэ'нэ'қзувэн, тэлвэ хи'ку'н'к лэқзувэн. Йэсус узувэн хэнэка, пэрвой Эннан ансэ'л'кила'нкэ лма'н: «Фариссэ'й'а'нк ныта тэмйу'н'ла'х; қ'хчолсх увик нвэх'ал.

2. Н'эту аңқа к'амэ'лат'ан, мин хэ'н'ч к'алва'ан х'анлэвэн, эқ мнил аңқа нто'н'чэн, тхатхаск н'чкивал'кичэн.

3. Мнил аңқа мин 'тзилвин хэ'ны'қзу'с'с'х тхунтхунэнк, тхатхаск нил'ф'қзу'с'чэн атхатханк, эқ мнил аңқа мин 'тзилвин алу'пт'к'а'қзу'с'с'х чэск кистэнк, тхатхаск нампэла'қзу'с'чэн ханх'ал тамзах'ал.

4. Имтс тласкэсхан, ипл'хэсхэ: зақ хтэ'қ нвэ'н, минэ'н эм тызвин увик нлэмэ'знэн, қам аңқа қула уту'қ.

5. Кэмма қ'ил'ф'сми'н'с'х: ну қ'хтэ'қзос'с'х, к'э тызвин увик лэмэ'знэн, тхатхаск туза гэ'эннанкэ ткыллыс'с'хэн. Лыли тласкэсхан: ну қ'хтэ'қзос'с'х.

6. Кувумнук у'н'а'н'ч энзэмплисчэ'н эм касқал ассарал, кэ'мхал қэмқэ у'н'а'ч'х Нустахч'хэнк қам антхва'қ нил'қзу'с'чэн.

7. Тызвинк йа'қ мнил к'ими'н к'хы'нк кл'нэт'ан Нустахч'хэнк. Зақ хтэ'ка'қ: дорожэ сэс'с'х манк у'н'а'н'ч'.

Йэсусэн мэл илалном ч'амзанла'нкэ

8. «Имтс тласкэсхан: к'э Кэмма мэл илалми'н ч'амзанла'нкэ, ну Ч'амзанла'ан П'эчэнк мэл нилалчэн Нустахч'хэн Аңэла'нкэ.

9. К'э Кэмма хэцэ илалмиң ч'амзанла'нкэ, ну хэцэ нилалчэн Нустахчхэн Аңэла'нкэ.

10. Мнил'ан эчк'эц Ч'амзанла'ан П'эчкит крвилхэткилжү простит нилалчэн. Вэн йақ к'э Азлақ Фчифчкит аңқа эчк'элақ к'лачиңнэн, ну хэ'ньч ит'э простит хнилэн.

11. Ит'э йақ туза °нт'хлалкисхэн сэнагога'нкэ, тнакола'нкэ, °пэллжү'нкэ анзанокэ – зақ нытасхэнкақ аңқа лакас, аңқа лос.

12. Фчифч Азлақ на'ньчпалсхэн схлэ, аңқа лос».

Ланом °к'энээкнэн: накноқэн ч'амза'ньлжү қа'м нытакин

13. Схлэ °қниң эк'нэн ч'амза'ньлжү хэныкинэн: «Айрма! Кэмманк сыллатумх ч'эсмиң акнос мизвин эсхэх'ал фтивэн, кэмман сэллатомханкэ қлахчик – дэльэс нада!»

14. Йэсус хэныкинэн: «Мэ'хну анқэқч'олкалжү дэльэ'лжилжү мскисхэн'ин?»

15. Хэныкипнэн лэм: «Кл'чки, зақ нанқст'э'л лжақ. Акнос қа'м °клпөл'ңа'н ч'амзанла'ан со'ньлэзанк».

16. Ланом °к'энээкнэн лакэпнэн: «Ксу'ньлқзукнэн °қниң ч'амза'ньлжү накноқэн, эннанк усхэ'нк лви эмптова мэлқэвэ'н ахскэна'н.

17. °Кк'энэзықзукнэн: „Аңқа кэмман ч'элыкнэн? Кэмман мэлқэвэ'н ит'э т'ахлалчэ'н, манкэ мээзутчэ'н?“

18. Кхынэкнэн: „Нвонкэ мч'элыкичэн: кэмман кан'лно'н мк'олсхэнчэ'н, қула'н мскча'н, минэ'н °пөлчэйэ, хокэ мээзутчэ'н мнил кэмман мэлқэвэ'н эқ мнил акнос кэмман.

19. Кэмман нэтанкэ млакэнан: Акнос °хэплах нэ'н чизэн кнынк, ныта! Ныныл қл'хал энткарвэла қсу'ньлкас, қ'нокас, қвылкас, қриваткас!“

20. Нустахчах йақ лакэнан: „Қа'м нытакин! Кл'фиңлэ нлалчэн кнын ныта; к'э кнын акнос қэзватал'нэн?“

21. Нвонкэ схлуқзускипнэн, минээн тхэанкэ акнозээн энкаңлқзузнээн, қам Ностахчханкэ».

Ауқакит к'энэзэкас нада

22. Ансэулқилаанкэ қуынэкснэн: «Хэнэки тласкэсхан: зақ к'энэзыкақ, ма нукнэн соңлэзанкэ лэс, ма тхлкснэн овэканкэ лэс.

23. Соңлэс пэлчэйэ манк нукнэн сэн, увик пэлчэйэ манк тхлкснэн сэн.

24. Қлақлқхэн қэлчкүхэн: қам сэйаулқақ, қам эзатлқақ, аңқан канлноэн тхыинк нэтулқзускипнээн, Нустахчхэнк нлиннуқзусчээн. Тэңчэйэ манк тынвээн ксэңзоаэн сэссх!

25. Туза мнил утуқзуссх сэйонэңэл тызвин соңлэс эвлэска, йэпх қниң қлхыл.

26. Вэн энкэмл улық скэс утуссх – аңқанэсх қулаки к'энэзысх?

27. Қвэээн қэлчкүхэн, манк эсхтэқзузээн: қам вэтатқақ, қам схэтлэулқақ – лыли йақ тласкэсхан: цар Соломон мнил аннан аңйанк лқзуки қам қэмңэкинкин лқзувэн қйгх қвэээн.

28. Вэн йақ ч'иньэкэньч, минээн тынну қлхлэнк эсхтэзээн, азоск йақ хэмлханкэ нткылалчээн, энкэмл ч'инэңқ Нустахчхэнк энкумақзусчээн – аңқанки қам лмалу илақ тзилвин, қйгх Нустахчхэнк туза тзилвин хэньч ханкумасхэн!

29. Зақ к'энэзэкақ нонокит, вэлнокит, зақ тынвэки сэйонэңқақ.

30. Хэнэки т мнил ч'амзанлаэн тынвэн атхатханк сэйонэңэээн эм тынвэки, а тызвин Исх Қысхчхэин хиқ илқзунэн, аңқал ксхэқзуссх, Фнэва сэйонэңқзузэн тынвэки.

31. Эм Нустахчхэн Айрмном қинхтзүқзуссх, қула тэзванкэ нзыллалчэн.

32. Зақ хтэкақ, нэлэ уљуулақ! Тызвин Исх әлфчазән Айрмнон тэзванкэ зыллэс.

33. Тызвин акнозэйн қзәмплысхиҥн инкнэл пәтнойаҥкэ қзыллытсхиҥн. Қулаҥн каңлноҥн қскәсх, минэйн қам ит'э к'олсхәнқақ лқзуссх, тызвин акнозэйн қынчилкас қысұчүәнк, тыҥнвэйн акнозэйн қам ит'э пиҥлфалқақ, ҳокэ ч'ируқэйн хэҥыч хәнк'олэйн, ҳу хмиҥн хэҥыч хәнтхалнэҥн.

34. Ма? тызвин акнос сән, ҳу тызвин лиҥч сән».

Мәллау вәтатлан

35. «Қсытсх эқ тызвин пиҥэйн қәнлуҥлсхиҥн.

36. Қлкас қәҥтх вәтатлаҥн, минэйн әннан айэрәм әнкзузнән. Ит'э ч'ахләсхәл к'олахән, пок'ок'авахән – қнаҥ әннанкэ нуч нәнқэвалнән.

37. Нвэйн вәтатлаҥн қэчилахаҥн, минэйн айэрмәнк нынфқзускичэйн қам °ҥиклқинкиҥн. Лыли тласкәсхан: айэрәм °фнэва сытахән, әннан вәтатлаҥн нуки оч'алнән, әннаҥл хк'ил новалэзаҥн тхэанкэ зыллалпәнэҥн.

38. Әк вән әнт'илҥин тәлвэ ч'оланаҥ клфиҥлэҥин хчолэзәнк к'олқи қам °ҥиклқинкиҥн тхуҥн к'ынфэзнэҥн – қэчилахаҥн вәтатлаҥн нвэйн.

39. Вән айэрәм хиқ к'илән, ит'э ч'ируқ әннанкэ к'олахән – °фнэва ч'эроқанкэ к'инмисивән әннан кәстанкэ қ'эфқ'эфэл ч'әки.

40. Қлкас йақ °тзилвин қуҥнәҥэйн тхивлахаҥн – хәйнэл Ч'амзанлаҥан П'әч схлә к'олахән, ит'э қам к'э Әнна кзуқ».

41. Схлә Пйотр хэныкинән: «Айрма, тыҥн ланом °к'әнэзекнән әм мәзванкэ ласчвин, инкнэл мнил ч'амзанлаҥнкэ?»

42. Йәсус қхынәкнән: «Айэрәм кистәнк назначит иснән тнакол нукнән вәтатқилаҥнкэ зыллатнокэ.

43. Лыли мэллах тын тнакол ханлэн, мин нвонкэ ч'элықзусчиңнэн қу'нэңэ'н, эқ айэрэм тынну элчкүқзунэн, ит'э хоровал к'олитэзэн. Лыли қэчилах ну тнакол сэн.

44. Лыли тласкэсхан: хэйнңын тнакол назначит нилалчэн айрманк мнил акнозэн айрма'сх.

45. Вэн йақ тын тнакол эннан нытанк к'хэнывэн: эм тхатхаск кэмман айэрэм к'олахэн — эқ к'узувэн вылки, нуки, к'энзунэ'н вэтатла'н, хална'нч талал эқ тпэлзол —

46. Ифа эннан айэрэм к'олахэн, ит'э қам кзуқ, эқ ну тнакол эмпхэсхэналчэн, манк мнил қам Нустахчүкин лжила'н.

47. Ну халнчау мин айрман этэном хиқ илнэн, қам скақ — льви °пэлқ энтпэлзовалчэн.

48. А ну халнчау мин хиқақ илнокит хэқэ ч'элықзүзэн — ну лэм энтпэлзовалчэн, йэпх ульуңсқ. К'анкэ °пэлқ кзыл'ин, °пэлқ нвэнх'ал нлиньлувалчэн. К'анкэ °пэлқ лмалу к'ил'ин, нвэнх'ал °пэлқ тхатхаск нлалчэн».

Ауқанэ'сх Йэсус сэмтанкэ кк'олкнэн

49. «Тк'олкичэн химлх сэмтэнк энло'лнокэ, льви °пэлқ тэлчковасчэн химлх ну қа'т лукилх.

50. Крэстэ'лкас нада Кэмман, льви °пэлқ тласкичэн қа'т ккрэстэ'л'ин.

51. Клэхвэнс °к'энэзэссх Кэмманөкит, қа'тх тк'олкичэн ткарвэл сэмтанкэ зылнокэ? Қам ткарвэл тзыллалчэн, анлманом тзыллалчэн.

52. Нэ'н кувумнук ч'амзанла'н кистэнк лмақзахэ'н: ч'оқ эқ касх тхы'ин хақэла'н, касх эқ ч'оқ тхы'ин хақэла'н.

53. Исх лқзахэн хақэлан п'эчанкэ, п'эч эсханкэ, лахсх лқзахэн хақэлан мимсх'ин п'эчанкэ, мимсх'ин п'эч лахсханкэ, анлан сэхкңонанкэ, эқ сэхкңон анланкэ».

Эткулэн ксхлэноэн

54. Кхынэкнэн Йэсус ч'амзанлаланкэ: «Ит'э йайал қысхүчүэнк әлчкүқзуссх, хэнықзуссх: чфқзахэн — әқ лыжи чфқзахэн.

55. Ит'э йақ тнүмх'ал спәлқзузэн, хэнықзуссх: хәккақ ләвахэн — әқ лыжи ләвахэн.

56. Тәмйунлхәткила'н сәссх! Сәмтән әқ қысхүчүэн ксхлэно'н хиқ тылқзуссхки'н, а ты'нвән эткулән ксхлэно'н хиқақ тылкақ!

57. Аңқанә'сх туза °гзилвин қарм озәнхкақ, аңқа лыжи сән?

58. Ит'э исч қхақәланал анқәқч'олқалханкә анзаноқ — мнил қ'әфқ'әфәл кнын хәқәлан иплжүк'и қтәлх. Вән қарм тәлкақ, кнын хәқәлан кәзза анқәқч'олқалханкә зыллалвин, а ну хчолқила'нкә зыллалвин, әқ кәзза тәмницанкә нткыллалвин.

59. Имтс кнанкә тласкәчан: хә'нч кәзза хнәнксивин, клфә'нчк ит'э тәлвә кнын посләт'ной ассар ны'нухталчән кнанх'ал».

Лнәс 13

Вән туза хә'нч қтәңсәсх, увик мәт'әләлсхи'н

1. Ну'н ч'амзанла'н лқзувә'н, нвә'н Йэсусанкә клакнән Галилә'алакәт, минә'н тақар'лнок нләмчә'н, әқ млим тұыин Пилатәнк зәлзәл'ин кмләмчом кли'лу'ин.

2. Йэсус қхынэкнән: «Лоссх, ты'нвә'н Галилә'ала'н кләчк'әңә'н лқзувә'н, Галилә'аланк ты'нвәкит тұә'анкә хәйнңын схлукипнән?

3. Қарм ит'э, имтс тәзванкә тласкәсхан. °Тзилвин вән хә'нч қтәңсәсх, ләм иззалсх.

4. Ит'э йақ Сило'аман баш'на ктсәлкнән, чо'октунук синасин ч'амзанла'н кт'к'нәкнән — ты'нвә'н, лоссх, Йэрусаләман кләчк'әңә'н лқзувә'н?

5. Қарм, тласкэсхан тэзванкэ; кэрмхал вэн хэрнч қтэнсэсх, °тилвин лэм иззалсх».

*Ланом °к'энээжкэн смокваран ужит мин қарм
мэлжэвкин сэн*

6. Клакнэн ланом °к'энээжкэн: «Қниң ч'амзаньлханк виноградном чиқзукинэн, виноградномэнк смокваран у' лқзукинэн. Кк'олкнэн о'анкэ, аңқа мэлжэв инхтзүқзунэн, қарм чкикақ.

7. Вэтаткилханкэ қынэнкэн: „Ч'оланаң год о'анкэ тк'олқзускичэн, аңқа мэлжэв т'инхтзүқзучэн, қарм аңқа чкикақ тлқзускичэн. Қэмпүэх, аңқанэ'сх кэмманкэ у' қарм мэлжэвкин, эм сэмт ч'эхч'эл инухтэқзунэн“.

8. Вэтаткилху клоран: „Мэрхну мнэнфтичэн ты'нвэнкэ годанкэ, °кмилвин сэмт мсатучэн олла у'энк, удобрэнийа'н мээзучэ'н.

9. Мэрхну мэлжэвэ'н тхатхаск эсүтэқзахэ'н; вэн йақ қарм эсүтэкақ – схлэ ифа мнэмпүэхэн“».

Йэсус мимсх әнмэлэжнэн субботанк

10. Субботанк Йэсус әл'иснэн сэнагоганк.

11. Ху °қниң мимсх лқзувэн, хэқэ фчифчэнк °к'нал'ан, чо'октунук синасин года'н к'уту'ин вэтвэтқа.

12. Йэсус әнна кәлчкү'ин, к'оч'ин тмалкосч, хэныкинэн: «Мимсхэ, қвэтвэтхч! Кнын әңқсхном хнилэн кнанх'ал».

13. Әннан хк'и'н мэмсханкэ ханкэ кәззу'ин; қнаң қвэтвэткнэн, Нустахчау к'аңйақзокнан.

14. Сэнагоган тнакол қуақаникнэн ты'нвэкич, ч'амзанлаланкэ қынэнкэн: «Кэлвук қлұ'ал чискисхэн вэтаткнэн, мэлэжкнэн, схлэ хк'олсх әнмэлэнокэ, субботанк йақ зақ к'олкақ».

15. Йэсус эннанкэ клоан: «Тэмйуңлхэткилү сөч!
°тзилвин йақ ослаһн, коһаһн тизвиһин субботанк
әнксиқзуссхиһн иһил вылынокэ?»

16. Аһқанкит йақ тыһн Авраһаман п'эч мимсхһин,
мин к'омтһин килвүләнк чоһоктунук синасин годаһн,
тутусчән субботанк әнксәс?»

17. Ит'ә кһынәкнән, мнил Әннан һақәләһн
кскозовәһн, ч'амзанлал йақ лви риватқзувән мнил
әлкәкит, минәһн Йэсус кск'ан.

Ланом °к'әнзәкнән горчицаһан зэрнокәт әқ т'ласкәт

18. Клиһллуһин Йэсусәнк: «Аһқанкә Нустахчүн
Айрмном алваләзән? Манкәнан сән?»

19. Горчицаһан зэрнонкә алваләзән, мин нәнлалчән
ч'амзанланк әннан әнлалномәнк. К'әсхтәкнән
зэрноһал у' хәаслаһ, әқ уһһаһһч тһыһин 'аһасхаһн
кск'ан тыһнвән у'әнк».

20. Тәнақ Йэсусәнк клиһллуһин: «Аһқанкә нәсәмқ
Нустахчүн Айрмном алваләзән?»

21. Алваләзән т'лазанкә, мин мимсхәнк моканкә чскә
нәззучән, лви мэл нлиһлүчән, пока тәста' әннанк мэл
т'лакинән».

Ч'эном қуһьяһ

22. Йэсус атноһн, атноһһч пәскосқзучәһн,
Йэрусаләманкә тмалсақзувән. Ктхзәнк лқзуки Йэсус
ч'амзанлаһн әлиһлқзунәһн.

23. Нлиһллуһчән Әнна к'әнкта: «Айрма, қләхвәнс әм
улуқ ч'амзанлаһн спаса'хәһн?» Йэсус хәһныкинән:

24. «Мнил қ'әфқ'әфәл қстараһлкас қуһьяһанкә
ч'энонкә ч'әки, хәһнәл ныһыл ч'амзанлаһн
стараһлқзахәһн ч'әки, утувахәһн.

25. Ит'э чикилх кистэн нуч сопалнэн, °тзилвин тхууқзалсх эззанк, пок'ок'ақзалсх, энстқзалсх: „Айрма, мэзванкэ қэнқэх“. Энна йақ ловалсхнэн: „Туза хиқақ т'иссхэн, к'нэнтх сэссх, манх'ал сэссх“.

26. Схлэ хэнықзалсх: „Кэзза ч'элқзуми'н муза нуки, вылки, °Килвин эл'илқзуми'н мизвинк“.

27. Кэмхал Энна ловахэн: „Хиқақ т'иссхэн, к'нэнтх сэссх, манх'ал сэссх, эк'нэнкэ қ'илсх мнил хэқэ ч'элыкила'н“.

28. Ху лқзахэн файханом эқ ч'онкч'онк кпэ'ин, ит'э элчкалсх Авра'ам, Иса'ак, Йақох эқ мнил профэта'н Айрмнок Нустахчүн, °тзилвин йақ найтаталсхэн.

29. Ч'амзанла'н к'олахэ'н атхсанох'ал, чқлнох'ал, айванх'ал эқ тнүмх'ал, эқ лавулахэ'н ч'ахлэзанк Нустахчүн Айрмнок.

30. Эқ клчки польэтнойа'н сэ'н минэ'н пэрвойақ'а лэвахэ'н, эқ пэрвойа'н сэ'н, минэ'н польэтнойақ'а лэвахэ'н».

Йэсус аталэзэн Йэрусалэмкит

31. Схлэ ла'лсхэ'ньч фариссэ'я'н Йэсусанкэ ктмалсакнэн, қхэныкнэн: «Қ'илхч, т'али тх'ал, Ирод Кэзза лэммазвин».

32. Йэсус хэныкинэн: «Т'али, ты'нвэн тэмйуңлхэткилханкэ қлакэнансх: ты'нну қлхлэнк хэқэ фчифчэ'н т'айтаталқзалчэ'н, ч'амзанла'н тэнмэлэқзалчэ'н, эқ азоск, эқ қоланк тпиңлфалчэн.

33. Кэмма нытызминү нэ'н Йэрусалэманкэ элкас, ты'нну қлхлэнк, азоск, эқ қоланк лэм, хэйнэл профэт нытысчэн эм Йэрусалэманк эсхкас.

34. Йэрусалэма, Йэрусалэма! Профэтагн лэмматқзузээн, эқ вал талатқзузээн нвээн минээн кнанкэ нэнклэчэн. Тқуһэһэвалқзучээн кнын п’ээн, қайтх ксэһзоған эннан °пакукагн сисигнкэ тһүмкэ қуһэһэвэқзузнээн, мнил Кэмман қ’эфқ’эфэл тқуһэһэвалқзучээн – °килвин йақ қагм әлфчакақ лэч!

35. Нээн йақ кнын кист пустой хәнфтивэн. Имтс кнанкэ тласкэчан: Кэмма қагм әлчкуқ, пока °килвин хэнывалч: К’э к’осэн Айрман кхэлаңчом, ну мэл к’аңйаған хәнлқзузэн!»

Лнэс 14

Фариссэйан кистэнк

1. Қун субботанк Йэсус фариссэйанкэ кк’олкнэн новатанокэ. Ну фариссэй льви к’алваған. Эқ мнил фариссэйагн, минээн лэм кистэнк лқзузээн, Йэсус әнтвэстэвқзузнэн.

2. Клчки, °қниң ч’амзаһлх кксхлэкнэн, кәһқсхгин, льви кәнләнэкнэн, қайтх һэйһэ.

3. Йэсус фариссэйагн, к’ансэйлагн клиһллуин: «Аңқа лнэзэнк нкэлычэн – вэн субботанк тәнмэлэвалчэн, мэл сән тыгнну?»

4. Нвээн илчки лқзузээн. Йэсус ну ч’амзаһлх ктәллатгин, кәнмэлэвған.

5. Клиһллуин: «Вэн тизвинк п’эч инкнэл коһ субботанк қэманкэ к’тсәлкәсхан – мәхну °тзилвин хэһч қтхуңсх қэмахал?»

6. Нвээн нутунэн аңқа ловаләл.

К’э ма? ч’ахлэзанк нытысчэн лака

7. Йэсус кчзэкстгин, манкэ °т’улагн льви хэтәһлахагн лавулногн овэагнкэ әнчилэзэвнээн. Лакипнэн ланом °к’әнзээкнэн:

8. «Ит'э кэцца свадба'ан ч'ахлэзанкэ ноч'эзвин — зақ хэтэңлаханкэ лавулнокэ лавулкақ, хэйнэл хоровал к'э °пэлчэйэ манк °килвин к'оч'ин.

9. Схлэ чикилж, мин кэцца эқ әнна к'оч'ин, кнанкэ тмалсавахән, хэнывахән: „Қтэкэйхч, ты'н лавулном ты'нвән ч'амзаньлханкэ қзылх“. Эқ кэцца хкскозочом посльэтной лавулнокэ лавулалч.

10. Ит'э кэцца ноч'вин — посльэтной лавулнокэ қлавулқзусхч. Схлэ чикилж кнанкэ тмалсавахән, хэнывахән: „Иплжэ, нуф тэңлақ лавулном кнанкэ, ткэ қлавулхч“. Нвонкэ ч'инәңқ налвалвин нвән кистән °т'улә'нк.

11. Клчки, қэмқэ мин увик нассавәзнән — ну әннизувалчән, эқ мин увик әнниззувәзнән — ну әннассавалчән».

12. Кистән чикилжанкэ хэныкинән: «Ит'э оч'қзозә'н °т'ула'н ч'ахлэзанкэ новатанокэ — зақ оч'ақ әм кнын плжа'н, сәллатумхә'н, тыну'н, ләм нақнокә'н к'аләк суңлжила'н. Нвә'н йақ ләм кэцца °килвин ит'э ч'ахлэзанкэ новатанокэ ноч'әлвин, әнқәч'әләлвин.

13. Хксихи'и'н, кәңқсх'и'н, атқуса'н, қам лчкуикин'н ч'ахлэзанкэ қ'оч'хи'ин.

14. Ифа лыли к'алва'ан лқзалч, хэйнэл нвә'н нутуқзузнән кэцца қәч'әләл ты'нвән соңлэзанк. Кнын заслуга' нзылләлвин ит'э лыли нытала'н излахә'н».

Ланом к'әнзәкнән °хәплақ ч'ахләскит

15. °Қниң °т'улж илфснән, Йәсусанкэ хэныкинән: «Ну лыли қәчилақ, мин нуқзахән ч'ахлэзанк Нустахчхән Айрмнок».

16. Йәсус кло'ан: «°Книң ч'амзаньлж °хәплақ ч'ахләс кск'ан, ныңыл °т'ула'н к'оч'ин.

17. Ит'э мнил новалэзээн эннаправэчээн, чикилү эннан халнчах энклэнэн ампэланокэ: „Нээн хк'олсх, мэннукичэн“.

18. Кэмхал °т'улаэн минээн к'оч'ийн, қам к'олқақ. Қула қуэныкнэн: „Усх ифа т'иньлкичэн, әлчковатастэс нада, простит қ'илмиң“.

19. Қула қуэныкнэн: „Товасса коһаэн т'иньлкичэн, тавуҗокэ т'искичэн, простит қ'илмиң“.

20. Қула қуынэкнэн: „Ифа тҗалхкичэн, тутускичэн к'олка“.

21. Халнчах к'илвизикнэн, мнил аңқа айрманкэ клакнэн. Айэрэм қуақаникнэн, халнчханкэ қуынэкнэн: „Т'али, қ'илхч атноманкэ мнил хксх'ийн, кәңқсх'ийн, атқусаэн, қам лчукинкин қ'оч'хиэн“.

22. Халнчах клоан: „Айрма, тынну қарт кск'ан, кәмхал ч'ахлэзанк лавулноэн фтивээн“.

23. Айэрэм халнчах итинэн: „Қ'илхч мнил ктүзэх'ал, атномэн ч'эноманкэ қәнхлхч, мнил минээн инфалчвиэн, ч'ахлэзанкэ қ'очхиэн кәмман кист ч'амзанлал хәнтхувэн“.

24. Лыли тэзванкэ тласкэсхан: хэһч к'э, минээн к'оч'ийн, хәннүвэн кәмман ч'ахлэзанк».

Манкәнан Йәсусән ансәлқилү сән

25. Мәйим ч'амзанлаэн Йәсус ч'әлқзунэн лаләка. Йәсус тхәанкә ксхозҗакнэн, хуэныкипнэн:

26. «Вэн к'э Кәмма әнсалтазмиң Кәмман ансәлқилүәсх – нвэн ч'амзанлүханкә Кмилвин лви пәрвой млқзускичэн қлфәһчк исхәнк, лахсханк, қлфәһчк һичәнк әқ п'әнк, қиткинәнк әқ лылыхләнк, тәлвә қлфәһчк әннан соһлэзанк.

27. Вэн к'э әннан крәст қам әнтхлақақ, әқ Кәмма қам салтақ, ну хәһч Кәмман ансәлқилү хәнлқзүзән.

28. °Хк’энэзэссх: к’эта °хэплах кист сказнэн. Энна пэрвой лавулэзэн, мнил эннан упк’эил лнэзнэйн эқ мнил аңқа нузной ну кист сккнэн.

29. Хэнэкиит, вэн энна фундамент скалнэн, утувалнэн пэньлфэс, эннанкэ плха’н лнэзэхтлалкинэн,

30. Хэнықзахэйн: „Энзуқзуч скэс, утусч пэньлфэс“.

31. °Хк’энэзэссх лэм: цар лот’лхэнокэ схэзахэн. Энна пэрвой лавулахэн крвилхэткити: кэмманк товасса оч’алойн ч’амзанла’н қ’эвлах к’лут’лхэвал, кэмман хақэлананк касха’н товасса’н оч’алойн, мэ’хну тутусчэн аңьчхчал?

32. Вэн утузнэн, энклэном энклэвалнэн хақэланкэ, ткарвэл энстқзалнэн, пока хақэлан мэч’ақ сэн.

33. Нвонкэ кэмқэ тэзванх’ал, вэн хэ’ньч ханткилнэн мнил аңқа эннанк чискинэн, ну Кэмман ансэ’лжилх утуқзузэн лэкас.

Сол қам қ’эфқ’эфкин

34. Сол тэңлау сэн; кэмхал вэн эннан қ’эфқ’эф к’мэт’элнэн, манк ну нэлвэзэвэс?

35. Тэлвэ удобрэней’эсх қам лақ нилчэн, эм ткилноқэ ткэллэс. К’энк и’л чискипнэн, хнилфсқзузнэн».

Лнэс 15

Ланом °к’энэзэкнэн: овца? мин кчэксхэлэкнэн

1. Йасақалкала’н эқ эчк’э’лжила’н к’олитқзувэйн Йэсус элфснокэ.

2. Фариссэ’йа’н эқ к’ансэ’лжа’н хақаньлқзузэйн, лэруңқзузэйн: «Энна эчк’э’лжила’н ч’э’лқзузнэн крвилхэткити, нуки».

3. Схлэ Йэсус лакипнэн ланом °к’энэзэкнэн.

4. «Вэн к’энк товасса товасса’н овца’н чискинэ’н, °қниң кчэксхэлэктэн, қәлхну ткиллалнэн? Қам, нвэ’н чарактанак товасса’н эқ чарактанак овца’н умзалнэ’н нономанк, °фнэва ну мин кчэксхэлэктэн овца’ инхтзүқзүзнэн, пока чкивалчвин.

5. Ит’э чкичвин, өнтнэ’нкэ ниңизнэн қриватчом.

6. Атнокэ к’осэн, мнил плұа’н, к’алэк суңлжила’н оч’ознэ’н, хэныскипнэн: „Мөнриватэск омақаң, кәмман овца’ тмэт’элчэн, тчкикичэн!“

7. Имтс тэзванкэ тласкэсхан: ханк қысхүчэнк риватқзахэ’н °қниңкит эчк’элжилхит, мин тәңсазэн, хәйнәл чарактанак товасса’н эқ чарактанак лыжи нытала’н °тлвин лыжи суңлқзүзэ’н, тхы’инк тәңсэкас нэ нада».

Ланом °к’энзэктэн: драхма’ мин кмэч’кнэн

8. «Вэн мимсхэнк товасса драхма’н чиқзукинэ’н, °қниң драхма’ кмэч’кнэн — схлэ ну пиңч әнлу’лқзүзнэн, пола’н малэтқзүзнэ’н, драхма’ инхтзүқзүзнэн, ифа чкиқзусчвин.

9. Ит’э чкиқзусчвин, мнил плұа’н, к’алэк суңлжила’н оч’қознэ’н, хэнықзускипнэн: „Мөнриватэск омақаң, кәмман драхма’ тчкикичэн“.

10. Имтс тэзванкэ тласкэсхан: Нустахчэн Аңэла’н риватқзүзэ’н тәлвэ °қниңкит эчк’элжилхит, мин тәңсазэн».

Ланом °к’энзэктэн: п’эч эчк’лау

11. Нэсэмқ Йэсус қхынәктэн: «Қниң ч’амзаңлұханк чиқзукинэ’н касха’н п’э’н;

12. Сал’ан п’эч әсханкэ қхынәктэн: „Исхэ, кәмман ансх акносх’ал қзылмиң“. Исх зылнэ’н, клфайч’ан эқ сал’ан тхы’ин ансха’н хқзэват’ан.

13. Тхатхаск п'эч сал'ан мнил эннан акнос кл'ин, пл'урин сэмтанкэ мэч'акэ к'илкнэн. Ху эчк'эқ суһл'қзувэн, эннан мнил акнос кпиньл'фкнэн.

14. Нвэн сэмтэнк пилвэпил энзуқзувэн, п'эч хксхэқзукнэн.

15. К'илкнэн, °қниңэнк ч'амзаһл'ханк вэтатқзукинэн, чускэ'ин анхчо'л'калжк'а.

16. Хксхлытқзукнэн, тэлвэ к'нуқзузэн чускэ'ин опаңал, кә'мхал қар'м зыллақ эннанкэ.

17. °Фнэва °кк'энзэкнэн, құынэкнэн: „Энқэмл вэтатла'н кәмман исхэн кистэнк, нукнэн т'ұы'инк әмптова чискипнэн, °кмилвин йақ тпилвэтэскичэн!“

18. Мил'кичэн кәмман эсханкэ, млакәнан: „Исхэ, эчк'элау тскичэн кл'ф'аһчк қысх'чэнк эқ кнынк, исхэ кәмман,

19. Льви изулау т'лэкичэн кнын п'эчк'и хэла'л'эс увик, кнын вэтатланк'а ққэсхкмиң“.

20. Ктэкэйкнэн, эннан эсханкэ к'илкнэн. Қар'м тмалсакақ, исхэнк әнна кәл'чк'у'ин, залка илнэн, ксхыллакнэн эннанкэ, ктаволкнан, к'овасхэнқзо'ан.

21. П'эч хэныкинэн: „Исхэ, эчк'э'л'кил'ж тскичэн, кл'ф'аһчк қысх'чэнк эқ кнынк, льви изулау тскичэн кнын п'эчк'и хэла'л'эс увик“.

22. Исх вэтатла'нкэ құынэкнэн: „Т'али, т'л'кнэн кл'ч'инэңиң'эн °қт'х'л'схик, °кмәсәм эннан хк'эчанкэ, комакнэн қт'ұи'нкэ, қәнкомаcх.

23. Қэйуч ктырвыткнэн қлиссх, қләмсх, мәннуқзукичэн, мәнхаймаңтоқзукичэн.

24. Хэйнәл кәмман п'эч к'исхкнэн эқ к'изликнэн, кмәч'қзукнэн эқ чкичиңнэн увик“. Хал'ж кхаймаңтоқзокнан.

25. Кл'ф'аһч'ан п'эч вэтатнок усхэнк л'қзувэн. Ит'ә илвизиқзувэн, қар'т тмалсака, к'ил'ф'с'ин кистэнк чақал'кала'н, хаймаңтокала'н.

26. Вэтатлан к'оч'ин, клиһл'лу'ин: „Аңқа схлузын?“

27. Вэтатлан клоʻан: „Кнын сыллатумх кʻолэн, кнын исх қэйуч ктырвыткнэн лэмка итинэн, хэйнэл ну тхивлаҳ кʻолэн“.

28. Пʻэч клфӑньчʻан құақаникнэн, қам әлфчақак чʻэки. Исх құумсткнэн, кʻочʻқзуʻин чʻэки.

29. Пʻэч клфӑньчʻан клоʻан: „Клчки, °кмилвин мнил годаʻн кнанкэ твэтатқзускичэн қӑʻтх халнчаҳ кнын, мнил кскқзоʻан аңқа итиқзумиң. °Килвин йақ қам итʻэ қэйуч йәпх ульуаҳ кәмманкэ зыллақ, хайманҗонокэ кәмман плҳаʻн чʻәлмиң.

30. Итʻэ йақ ну салʻан, мин акнос кткиллитʻин кчʻафкрачом, ифа кнанкэ кʻолэн – °килвин әннанкэ қэйуч ктырвыткнэн лэмән“.

31. Исх ҳэныкинэн: „Пʻэчә, кәзза кәмма чʻәлқзузмиң қуʻнәңәʻн сунҗки, әқ мнил аңқа кәмманк чизән, ләм кнынк чизән.

32. Нәʻн йақ мәнриватәскичән, хәнәкит кнын сыллатумх кʻисхкнэн әқ кʻизликнэн, кмәчʻқзукнэн әқ чкичиңнэн увик“».

Лнәс 16

Ланом ʻкʻәнзәкнән: тнакол эчкʻлаҳ

1. Йәсус әннан ансәлҗкилаʻнкә ҳэныкипнән: «Айрманк тнакол чиқзукинән, әннанәкит айрманкә нлакинән, қӑʻтх әнна айрман акнос чʻәхчʻәл ткиллитәзнән.

2. Айэрәм тнакол кʻочʻʻин, ҳэныкинән: „Аңқас кнынәкит тʻилфсәсчән? Кәләнәм қкәʻнҗкас кнын вәтвәткит, хэйнәл утусч кәмманқ тнакол лкас“.

3. Ну тнакол ʻккʻәнзәкнән: „Аңқа кәмман чʻәлыкнән? Айэрәм кәмма айтатәзмиң, а кәмма сәмт сатукә тутускичән, әнстзоʻлкас кскозо.

4. Хиқ г'исчэн кəмхал, аҥқа кəмман ч'элыкнэн, ит'э кəмма найтаталмиң. °Кмилвин қула кист тчкивалкичэн кəмманкэ, ма? кəмма нқэсалхкмиң соңлнокэ“.

5. Оч'зоқзонээн эннан айрман қам зылкинкиэн ч'амзанлаэн, қэмқэ лмаң. Қула клиңллуин: „Ла'лсхээн кəмман айрманкэ қам зыллақ сəч?“

6. Ну кло'ан: „Ту'ус олива'ан маслайолхээн қам зыллақ“. Тнакол хэныкинэн: „Нух кнын кэлэном қам зылкинкин, қлавулхч, халч қкэ'һлхч: кувумнук товассаэн маслайолхээн“.

7. Тхатхаск қуланкэ хэныкинэн: „Кэзза ла'лсхээн кəмман айрманкэ қам зыллақ сəч?“ Ну кло'ан: „Ту'ус мэсокаэн кзэрночом“. Тнакол хэныкинэн: „Кнын кэлэном қам зылкинкин қлих, қкэ'һлхч: чо'октунук товассаэн мэсокаэн“.

8. Эқ айэрэм эннан эчк'элақ тнакол к'аңйа'ан: „Тэмйуңқ ч'элычвин“. Хэйнал ты'нвэн вэкан п'ээн тхыин скзээн тэмйуңқ нскқзосчээн, энлинмайаңэтқзузнээн, атхатхэн п'ээн йақ қам ит'э нвонкэ ч'элыкақ.

9. Тэзванкэ тласкэсхан: тизвиңл сəмт'иңл акнозэл мэлмэлээн қскахээн плхэ'нкэ. Ти'нвэл акнос қу'нэңэлақ лқзахэн тизвинк. Ит'э сəмт'ин акнос пиңлфахэн, туза қу'нэңэ'ин кэста'нкэ қэзалкисхэн.

10. К'э ульуаханк клмал'ан, °плаханк лэм клмал'ан, к'э ульуаханк қам лмалкэнкан, °плаханк лэм қам лмалкэнкан.

11. Хэнэкиг, вэн қам лмалкэнкан к'сəссх, ит'э тизвинк сəмт'ин акнос к'чискисхэн, к'э қу'нэңэ'ин акнос лмалу к'иснэн тэзванкэ?

12. Вэн қам лмалкэнка'н к'сəссх, ит'э тизвинк плх'ин акнос к'чиқзускисхэн, к'э эннан акнос лмалу к'иснэн тэзванкэ?

13. Халнчау угузэн вэтатэтка касха’нкэ айрма’нкэ, хэйнэл қула хэқэвийэпқзалнэн, қула лфталатқзалнэн, инкнэл йақ қуланкэ мэл вэтатэтқзахэн, қуланкэ хэқэ вэтатэтқзахэн. Утуқзуссх вэтатэтка қнаң Ностахчүанкэ эқ сэмт’ин акнозанкэ».

Мойсэйан лнэс эқ Нустахчүэн Айрмно

14. Фариссэйа’н, сэрэброл элфталаткила’н, к’илфс’ин, Йэсусанкэ лнэзэхтлқзувэ’н.

15. Йэсус хэныкипнэн: «Ч’амзанла’нкэ энксхлэқзоссх увик лыли нытала’нк’а, Нустахчау йақ тизвин ныта’н хиқ илқзузнэ’н. Аңқа ч’амзанла’нк асқ сэн, ну хэқэ нилқзусчэн Нустахчүэнк.

16. Лнэс эқ профэта’н клфайъчк Йо’аннанк лқзувэ’н. Нэ’н йақ Нустахчүэн Айрмно мэл нампэласчэн, эқ қэмқэ мнил қ’эфқ’эфэл ткэ ч’эсэн.

17. Қысхчау, сэмт амэлатэзэ’н; лнэс қа’м ит’э амэлатқақ, қа’м нвэн хэнэс °қниңачү.

18. Қэмқэ мин эннан нэчх’ал лмаң лэқзузэн, қуланк нлхқзузэн ч’афкрақзузэн. Қэмқэ мин ничэнк нлхқзузэн, мин эннан қамзананк нумсчэн – лэм ч’афкрақзузэн».

Лазар эқ ч’амзаңлү накноқэн

19. «Ксуңлқзукнэн °қниң ч’амзаңлү лви накноқэн, эннанк чиқзукинэн тлжкнэн лви ч’инэңэлау қайтх царанк, хэч’эвэсқ нуқзузэн.

20. Лэм ксуңлқзукнэн °қниң ч’амзаңлү хксхи’ин, Лазар эннан хэлаң, олла накноқэнан кистэнк °солқзовэн, тути кск’алэмто’ан.

21. К’нуқзузэн хақ накноқэнан ансхчал. °Қсха’н к’олитқзузэ’н эннан ск’алэмто’н энтэ’мқзузнэ’н.

22. Лазар к’исхкнэн, Аңэла’нк нэнтхлакичэн Авра’аманкэ. Накноқэн лэм к’исхкнэн, энқэ’мсатүчэн.

23. Тнум'ин атхатханк накноқэн әнчәқсхәнқзусчән. Қун ханкә клахлқнән, кәлчқу'ин льви мәч'ак Авра'ам әқ Лазар к'аләк әннанк.

24. Ккәлқнән: „Исхә Авра'ама, залка қ'илмиң, Лазар қәнкләх кәмманкә, әннан луфлич и'әнк хантәлнән, кәмман қәсханкә хнәззунән, кләңқсхиң'ән ты'нвән химлхәнк“.

25. Авра'ам кло'ан: „П'әчә қтхилссхик: ит'ә суңлқзуч, кнын мәлмәл қзватән, Лазар йақ әм хәқә соңлјәс әлчқуқзунән. Нә'н әнна нәлчәном қзватнән, кәзза йақ чәқсхәсч.

26. Хиқ қ'илқзусх ләм: кнанх'ал мәзванкә пропаст 'х'амлаҳ, вән к'ә к'илалқзувән кнанкә – к'утуқзузән, ләм ҳох'ал ч'амзаңлх утуқзузән ткә илки“.

27. Накноқэн кло'ан: „Кәзза тәнстәзвин, исхә: Лазар қәнкләх кәмман исхән кәстанкә.

28. Кәмманк кувумнук сыллатумхә'н чизә'н, хәнлакипнән кәмманәкит, ты'нвән чәқсхәно'ан мәстанкә вәйақ хәнка'вә'н“.

29. Авра'ам хәныкинән: „Мойсәй, профәта'н чискипнә'н, 'тлвин хнилфсқзузнә'н“.

30. Ну кло'ан: „Қа'м лмалу илақ, исхә Авра'ама! Кә'мхал вән к'ә к'исхкнән тхә'анкә к'олахән, 'тлвин тәңсәвахә'н“.

31. Авра'ам йақ хәныкинән: „Вән Мойсәй, профәта'н қа'м илфсақ нилқзузнә'н – тәлвә к'исхкнән к'изливән – хә'нч хәнлмалнән“».

Јнәс 17

Кәмүәкит, просчәнийақәт, лмаләскәт әқ әлфсәнокәт

1. Йәсус ансә'лқила'нкә хәныкипнән: «Кәмңзә'н, антавоңално'н тәзванкә к'олалқисхән, зақ койосқақ. Әмч'әмч' хәнлқзузнән нвәнкә, мин кәмңсә әнтхлақзосчиңнән к'овәкачом!

2. Нвэнкэ, мин кэмнэкилх, вач хэйтэнанкэ ханпизнэн, қэханкэ °фнэва ханткилнэн. Тынну эннанкэ тэңчэйэ, манк к'кэмнэнэн к'э хақ °қниң тынвээн ульуахаһн.

3. Қуһнэһэн увик қалчкустқзуссх! Вэн кнын сыллатумх кнанкэ хэқэ ч'элызвэн, қлакэнан: зақ нвонкэ ч'элыкақ. Вэн тэңсэвахэн, простит қ'илх.

4. Вэн тэлвэ этуктунук рас қлхлэнк хэқэ ч'элызвэн, кэмхал этуктунук рас к'осэн, хэнызэн: Ттэңсэскичэн, – простит қ'илх».

5. Апостолаһн Айрманкэ хэныкинэһн: «Мизвин лмалэс °қәнпәлсэвэх».

6. Йэсус хэныкипнэн: «Вэн тизвин лмалэс хақ зэрночх горчицаһан ульуах – тынвэн смокваһан оһанкэ қлассих: „Кпңилчом қ'ахлх увик, қэханкэ қэһлаһлх увик“, – нвонкэ схлувахэн.

7. °Қк'энэзэх: халнчах чискисхэн, мин усхэнк вэтатқзузэн инкнәл анхчолқзузэн. Мэһну қам эннанкэ лакақ, ит'э вэтатноһал илвизивэн: „Қч'эхч, қлавулхч, қ'нукас?“

8. Мэһну нвонкэ к'ласкэнан: „Нукнэн кэмманкэ қкукэх, столанкэ қзылх, °кмилвин тнувалкичэн, тхатхаск °килвин нуқзалч, вилқзалч“.

9. Клэхвэнс халнчах энспасэбасчэн тынвэекит, аһқа әнна нытықзунэн скәс?

10. °Тзилвин лэм, ит'э мнил аһқа скәсх, мин әннытысхэн, қуһнықзуссх: „Мзилвин әм халнаһыч изулахаһн, әнскәсчэн аһқа әннытысхэн“.

Проказаһан кәңқсхуһн минәһн Йэсусәнк нәнмәлэвәчәһн

11. Йэсус Йэрусалэманкэ илқзувэн кәннәнк Самарйанк әқ Галиләһанк.

12. Қун олла атнучханк Әнна кәнфкнән товасса ч'амзанла'н, минэ'н проказал әңқсхқзувэ'н. Нвэ'н мэч'ак к'унмикнән,

13. Кпәлкәлкән: «Йәсусэ, Айрма, залка қ'илми'ң!»

14. Йәсус тх'ин кәлчкун'ин, хэныкипнән: «Т'али, похпха'нкә қәнксхләссх увик». Нвэ'н илқзувэ'н, ктхзәнк мнил кмәләкнән.

15. °Қниң ч'амзаңлх кәлчкун'ин увик мәләкилх, к'илвизикнән, хәңачк'әлқ Нустахчах аңйақзунән.

16. Йәсусән қтх'инкә °кпңәнакнән, Әнна спасэбавән. Самарйалан лқзувән ну ч'амзаңлх.

17. Йәсус клиңллу'ин: «Туза товасса ч'амзанла'н лқзувэ'н, минән кмәләкнән, ма'с нвэ'н ча'актанак сә'н?»

18. Аңқанкит эм ты'н эк'нән к'илвизикнән Нустахчах аңйанокә'?

19. Нвәнкә хэныкинән: «Қтәкәйхч, қ'илхч, кнын лмаләс кәзза әнмәләвин».

Ит'ә Нустахчхән Айрмном к'олахән

20. Қун Йәсус фариссәй'анк нлиңллу'чән – ит'ә Нустахчхән Айрмном к'олахән. Кло'ан: «Нустахчхән Айрмном ит'ә к'олахән, туза хэ'ньч хнутусх әлчкул.

21. Нутуқзусчән хәнәка: „Ну'н сән“, инкнәл: „Ху сән“, – хәйнәл Нустахчхән Айрмном чәск мизвинк сән».

22. Тхатхаск ансә'лкила'нкә хэныкипнән: «Қлхәл к'олахән, ит'ә Ч'амзанла'ан П'әч әлчкалқзалсх – хэ'ньч қәлчкусх.

23. Ч'амзанла'н хэнызоқзахә'н тәзванкә: „Ну'н сән“, инкнәл: „Ху сән“, – зақ схыллакақ әлчковатанокә.

24. Ит'ә Ч'амзанла'ан П'әч қысхчхәнк к'олахән, Әнна нәлчкалчән қә'тх әч'әм атхатханк.

25. Кә'мхал клфә'ньчк Ч'амзанла'ан П'әч нытывалчән чәқсхәкас лви °пәлқ, Әнна ч'амзанла'нк хәқә нилалчән.

26. Манк Нойан қлхлэһнк лқзувэн, нвонкэ Ч'амзанлаһан П'эчэн қлхлэһнк лқзахэн:

27. Нуқзувэһн, вилқзузэһн, һалхқзузэһн, қамзантэқзузэһн – ит'э йақ Ной ковчэганкэ чскэ кч'экнэн, аваном кк'олкнэн, мнил кэнкјалһан.

28. Нвонкэ зэ Лотан қлхлэһнк лқзувэн: ч'амзанлаһн нуқзузэһн, вилқзузэһн, нинлқзускичэн, нзэмплиқзускичэн, у'иһн нэһјалқзусчэһн, кистэһн энскқзусчэһн,

29. Ит'э йақ Лот Содомх'ал хұмсткнэн – химлх ксэрај қэсүх'ал кчфкнэн, мнил кэнлулһин.

30. Нвонкэ зэ схлувахэн, ит'э Ч'амзанлаһан П'эч к'ојахэн.

31. Нвэн қлхлэнк к'э өннан кистэн тамзанк ханк сэн, хэһч кэстанкэ чскэ ханнасқзузэн өннан акнозэһн лнокэ. К'э усхэнк сэн, хэһч хнилвизиқзузэн:

32. Лотан һич қтхилқзуссхик.

33. К'э өннан соһјэс хчолалқзалнэн – мэт'элалнэн. К'э өннан соһјэс мэт'элалнэн – һитывалнэн.

34. Имтс тэзванкэ тласкэсхан: нвэн клфиңлэ касхуһн ч'амзанлаһн °қниң аһтсанк °һыклқзахэһн – қула нјалчэн, қула нумзалчэн.

35. Касхуһн мимсхэһн зэрноһн молотэһлқзахэһн омакаң: қула нјалчэн, қула нумзалчэн.

36. Касхуһн ч'амзанлаһн усхэнк вэататқзахэһн: қула нјалчэн, қула нумзалчэн».

37. Итх Әнна клиһллуһин: «Ма'с, Айрма, тыһн схлувахэн?» Йэсус кјоһан: «Ма' к'эззамткјач сэн, хокэ °қлақлхаһн қуһэңэқзузэһн».

Лнэс 18

*Ланом °к'энэээкнэн: мимсх қарм қамзанкин эқ
анқэқч'олжалу эчк'элау*

1. Йэсус ансэлжилкыланкэ ланом °к'энэээкнэн клакнэн: эм қтақақзуссх, зақ ит'э мэт'элақ.

2. Хэныкипнэн: «Ксуьлқзукнэн °қниң анқэқч'олжалу, мин қарм Нустахчау хтэкақ, қарм ч'амзанла'н кскозолжақ.

3. Ты'нвэн атноманк лэм қарм қамзанкин ксуьлқзукнэн. К'олитқзускинэн анқэқч'олжалуанкэ, әнстқзузнэн: „Кәмма кәмман ҳақәланх'ал зашитит қ'илмиң“.

4. Ну қарм әлфчакақ илјэтқзувэн. Тхатхаск йақ әннан нытанк °кк'энэээкнэн: „Нустахчау қарм хтэкақ тилқзусчэн, ч'амзанла'н қарм кскозолжа лэм,

5. Кәмхал ну қарм қамзанкин тәмч'к'элыкичэн, °фнэва зашитит милчэн, вэйақ к'олитқақ кәмманкэ“.

6. Айэрэм қуынәкнэн: «Аңқа анқэқч'олжалу эчк'элау клакнэн, илфсәсх?

7. Клэхвэнс Нустахчау әннан к'инчилкнән хэ'нч зашитит хнилнән, нвән йақ Әнна қу'нәнүн нәнстқзузнэн, тақалқзускинэн? Клэхвэнс қэзоқзахән?

8. Лыли тэзванкэ тласкәсхан: қарм қэзоқақ зашитит илалнән. Ит'э йақ Ч'амзанла'ан П'эч к'олахән — лмаләс хәнфтивэн ты'нвэн сәмтәнк?»

Ланом °к'энэээкнэн: фариссэй эқ йасақарлақу

9. Қула'н °кк'энэээкнэн овэкакәт қә'тх °тлвин лыли ксуьл'и'н. Нвән қула'н нәнқармқзузнән, нәнхзэвйәпқзузнән. Тхэанкэ Йэсус ланом °к'энэээкнэн клакнэн:

10. «Касху'н ч'амзанла'н тақалноманкэ кк'олкнән тақалнокә: қула фариссэй, қула йасақарлақу.

11. Фариссэй аннанәкит овэкакэт нвонкэ тақаҗлқзувэн: „Айрма, °Килвин тқэч’элқзузвин! Тскичэн қа’м хэйңнынкинкин, манк нвээн қула’н эчк’элаха’н, ч’ируқэ’н, ч’афкраҗлкала’н, манк ты’нну йасақаҗлқалҗ.

12. Касу раз нэдэланк тпостаҗлқзускичэн, ит’э йақ товасса ансха’н кәммаманк чизэ’н, °қниң ансу тзылқзусчэн“.

13. Йасақаҗлқалҗ эк’нәнк тхзувэн, луҗл ханкэ қа’м әнсхуқ, утуқзувэн, әм увик нытанкэ талазоқзунән, кхынәткнән: „Нустахча, кәмма эчк’элаху простит қ’илмиң!“

14. Тэзванкэ тласкәсхан: ты’нну ч’амзаңлҗ лыҗи простит к’ил’ин Нустахчхәнк, хэйнәл қэмқэ мин увик нассавазәнән — ну әнниззувалчэн, эқ мин увик низзувазәнән — ну әннассавалчән».

Йәсус эқ ньәэкә’ньч

15. Йәсусанкэ ньәэкә’ньч нәнтхлақзоскичэ’н, нәнтқзузәнән тх’ин тәлатәл. Ансәлқила’н хиқ ктылкнән, исхэ’н к’ньәэкәчөм қа’м әнксиқ нилқзунэ’н.

16. Йәсус йақ ньәэкә’ньч к’оч’ин тмалсака, кхынәкнән: «Ньәэкә’ньч хәнк’олитқзузэ’н Кәммаманкэ, зақ запрәтит илақ қ’илқзуссхи’н, хэйнәл Нустахчхән Айрмном хэйңны’нкэ сән.

17. Лыҗи тласкәсхан: к’э қа’м Нустахчхән Айрмном қәскақ қә’тх ньәэкәчү — ну хә’ньч ит’э хәнчәвән зөкә».

Тнакол нақноқән

18. °Қниң тнакол Йәсус клиньлу’ин: «Мәл Анәчпаҗлқилҗа, аңқа кәммаман ч’элыкнән, вән соңләс қу’нәңэ’ин тқэзватасчән?»

19. Йәсус әнна клиньлу’ин: «Аңқанә’сх Кәммаманәкит хәнысч қә’тх мәл тк’скичән? Қа’м к’э мәллах, әм Нустахчаху.

20. Хэнэээйн хиқ исээн: зақ ч'афкракақ, зақ лэммақ, зақ ч'ирикақ, зақ майақақ, кнын исхээн қәлфталатқзусхиэн».

21. Ну клоан: «Мнил аңқа хиқ тысчэн эқ нвонкэ тч'элықзускичэн».

22. Йэсус хэныкинэн: «Аңқа нэсэмқ нузной кнанкэ: мнил аңқа кнынк чизэн – қзэмплих, хксхи'и'нкэ қзылытх, нвонкэ қысхчхэ'ин акнос қэзваталэн. Схлэ хк'олхч, қсалтмиң».

23. К'илфс'ин, мако'лқзукнэн, хэйнэл хэнакноқэн лқзувэн.

24. Йэсус әнна кәлчк'ин мако'лқилж, құынәкнэн: «Хәкәсқ накноқэн ч'әқзузэн Нустахчхэн Айрмноманкә!»

25. Вәрблут әмсхучэйә сисэн пхалачханкә к'ч'әқзузэн, манк накноқэн Нустахчхэн Айрмноманкә».

26. Нвээн минээн илфскила'н, клинълу'ин: «К'эс йақ спасавахэн?»

27. Йэсус клоан: «Ч'амзаңлж утуқзусч, Нустахчах ч'элықзусч».

28. Пйотр құынәкнэн: «Клчки, °мзилвин мнил аңқа нумсчэн, Кэзза нсалтвин».

29. Йэсус клоан: «Льли тэзванкә тласкәсхан: қэмқә мин әннан кист, һич, сыллатумхээн, исхээн, п'ээн умзнээн Нустахчхэн Айрмном қэзватанокә,

30. Льви әмптова қэзваталнэн қнаң, эқ тхатхаск сонъләс қу'нәңэ'ин».

Йэсус Әннан эаном, эзләном клф'й'чкә лознэн ч'оланәң

31. Йэсус Әннан касх синасин ансә'лқила'н әк'нәнкә к'оч'ин, хэныкипнэн: «Йэрусалэманкә нээн нискичэн, ху мнил аңқа схлувахэн, мин профәта'нк нкәлычэн Ч'амзанла'ан П'әчкит.

32. Өннэ қарм Нустахчүкин лкилаһнкэ нзыллалчэн, нвэһнк Өнна нәнч'аңавалчэн, әннизувалчэн, әнчүмалалчэн, нәнлинтлхоңалчэн,

33. Ләм әнталазоқзалчэн, әқ Өнна нләммалчэн, әқ ч'оланаң қлхаләнк излахән».

34. Кәһмхал қарм аңқа илфсақ нилчэн, хәйнәл мнил Өннан хәнәзәһн тхәһанкә ксоп'аһн лқзувәһн.

Йәсус қарм лчукинкин әһмәләвәзһнән олла Йәрихонәнк

35. Ит'ә Йәрихонанкә ктмалсақзукнән, ху қарм лчукинкин ктхзәнк лақзувән, ккаңлжкнән.

36. К'илфс'ин ч'амзанлал пәскөскилх, клиһллу'ин: «Аңқа схлуззән?»

37. Нлакәнән: «Йәсус Назорәй к'осән».

38. Схлә кпәлкәлкнән: «Йәсусә, Давиән П'әчә, протит қ'илмиң!»

39. Нвәһн, минәһн клф'аһчк илқзувәһн, хәһықзувән: «Қ'илчкас!» Өнна йақ кпәлкәлкнән хәңачк'әлқ: «Давидән П'әчә, протит қ'илмиң!»

40. Йәсус к'унмикнән, итынән ләнлаләңәл, клиһльлу'ин:

41. «Аңқа әһстәзмиң?» Ну кло'ан: «Айрма, тәлчкасқичән».

42. Йәсус хәһыкинән: «Қәлчкусхч, кһын лмаләс әһмәләвәвин».

43. Қһаң әлчқуқзузән, салтқзукинән, Нустахчақ аңйақзонән. Ч'амзанлал кәлчқу'ин, ләм Нустахчақ аңйақзонән.

Лнәс 19

Йасақарлақу, Зақхәй әһнан хәләһ

1. Йәсус Йәрихонанкә кч'әкнән, аһномх'ал илқзувән.

2. Ху ксуһлқзукнән қһниң ч'амзаһлх, Зақхәй әһнан хәләһ, йасақарлақала'ан тһакол, хәһақноқән.

3. Йэсус элчкалқзунэн, утуқзунэн элчкул ч'амзанлаланк, °фнэва ч'амзаньлұчау икәмљау.

4. Клфайьчкэ ксхыллакнэн, о'анкэ ханкэ к'эфскнэн, Йэсус элчкалқзунэн.

5. Йэсус ит'э ктмалсакнэн, кәлчку'ин, хэныкинэн: «Зақхэйэ, қнасахч, хэйнәл ты'нну қлұләнк нытычән Кәмма кнын кәстанкэ ч'эки».

6. Ну к'наскнэн кчэфичом, кқәскнан криватчом.

7. Ч'амзанлал ты'нну кәлчку'ин, крвилхәтқзувән кұақаньлчом: «Әнна эчк'әлаханкэ кч'әкнән әтхәлнокә».

8. Зақхэй Айрманкэ ктмалсакнэн хэныкинэн: «Айрма, кәмман акнозә'н половина' хксихи'и'нкэ тзыллыталчән, вән йақ к'ә тлинмайаңчән, ч'ақ раз °пәлчэйә тзылалчән илвизил».

9. Йэсус хэныкинэн: «Ты'нну қлұләнк спаса'лном ты'нвән кәстанкэ кк'олкнән, ты'н йақ ч'амзаньлұ ләм Авра'аман п'әч сән.

10. Ч'амзанла'ан П'әч кк'олкнән чкәнокэ әқ әнспаса'лнокә мнил аңқа нмәт'әлчән».

Ланом °к'әнәзәкнән: товасса мина'н сәрәбро'н

11. Йэсус ч'амзанлаланкэ ләм ланом °к'әнәзәкнән клакнән. Әнна қарт олла Йәрусаләманк лқзувән, мнил °к'әнәзәкқзувә'н Нустахчхән Айрмном халч к'олкилұ.

12. Йэсус құынәкнән: «°Қниң айәрәм ксхәзиқзувән мәч'а'ан сәмтанкэ, ху царан корона' қәзватнокә, тхатхаск илвизивалқзувән.

13. Ит'ә схәзалқзувән, әннан товасса хална'ыч к'оч'ит'ин, товасса мина'н сәрәбро'н зыллытпәнән, құынәкнән: „Ты'нвә'н упк'әл хнәсхтәқзувә'н, °кмилвин йақ т'илвизалкичән тхатхаск“.

14. Кә'мхал әннан ч'амзанла'н әнна нхәқвәйәпқзузән, әнкләном салкә әннанкә кәнклә'ин, нытынән хэныка: „Әнна царак'а қам әлфчакақ нилқзусчән“.

15. Кәәмхал царак'а к'лэкнэн, к'илвизикнэн, әннан хална'нч к'оч'ит'ин, клиньллу'ин: „Қлассхик, манкэнан лмас ты'нвэл упк'әл нзылчэн?“

16. Пәрвой халнчау кк'олжкнэн, клакнэн: „Айрма, кнын мина? товасса мина'н зылнэ'н“.

17. Айэрэм хэныкинэн: „Мэл халнчау сәч, қарм лвалақ нилмиң ульуаханк, ты'нвәкит кнанх'ал товасса атно'н тнакол хәнлэвэн“.

18. Т'илңын халнчау кк'олжкнэн, клакнэн: „Айрма, кнын мина? кувумнук мина'н зылнэ'н“.

19. Хэныкинэн: „Кувумнук атно'н тнаколк'а қ'лэхч“.

20. Ч'оланаң халнчау кк'олжкнэн, құынәкнэн: „Айрма, нуф кнын мина?, °кмилвин чинәпт'ил тлчэн, тч'умк'әчэн.

21. Кәзза тхтәқзузвин, кәзза хичинзлау, ләқзузэн әңқа қарм әззуқ, әззатлқзузэн әңқа қарм сәйәлжақ“.

22. Айэрэм хэныкинэн: „Халнчау тәмйуңлау сәч, кнынл хэнәзәл анзан т'илалвин. Хиқ илмиң кәмма хичинзлау, тләқзусчэн әңқа қарм әззуқ, тәззатлқзускичэн әңқа қарм сәйәлжақ.

23. Әңқанкит кәзза қарм зыллақ кәмман сәрәбро әсхтәнокә? Схлә кәмма тк'қзватчэн °пәлчәй“.

24. Вәтатла'нкә хэныкипнэн: „Мина? әннанх'ал қ'и'нухтәссх, қзылссх нвәнкә, минәнк товасса мина'н чискинэ'н“.

25. Вәтатла'н құынәкнэн: „Айрма, әннанк товасса мина'н қарт чискинэ'н“.

26. Айэрәм қло'ан: „Имтс тәзванкә тласкәсхан: к'әнк чискинэн, нвәнкә °пәлчәйә нзылалчэн, к'әнк һәту'скинэн, нвәнх'ал мнил әңқа ни'нухталчэн.

27. А кәмман ҳақәла'н, минэ'н қарм кәмма царак'а әлфчакақ нилмиң, нвэ'н ткә қәнлаләңәссхи'н, мнил нуфқәнә қлматәссхи'н“».

Йэсус ч'эсэн Йэрусалэманкэ

28. Йэсус кпиңлф'ин лакас, т'алкэ Йэрусалэманкэ ксхэзиқзукнэн.

29. Ит'э ктмалсакнэн Виффагйанкэ, Вифанийанкэ, минэ'н Йэлэй-ңэйңэнк тхузэ'н, касха'н ансэ'лжила'н кэнклэ'ин,

30. Құынэкнэн: «Клф'аьчк мизвинк атнучү сэн, қәнхлсх, ит'э к'олалсх, әлчкалчсх осәл молодой кпиз'ин, нвәнкә ханкә ханзозва қарм к'ә лавулқақ. Қлсх, ткә қәнлаләңәсх.

31. Вән к'ә лиңьлувалсхән: „Аңқанәсх ләссх?“ – қуэнысх: „Ты'нну Айрманкә“.

32. Ансэ'лжила'н к'илқзукнән, кчкикнән мнил аңқа манк Йэсус лачиңнән.

33. Кл'ин ты'н осәл молодой, нлиңьллучән: „Аңқанәсх ләссх?“

34. Кл'оан: „Ты'нну Айрманкә“».

35. Кәнлаләңә'ан, осланкә ханкә тхы'ин тхлжкнән кәззу'ин, Йэсус ханзозва кәнлал'ан.

36. Ит'э Йэсус схэзиқзувән, 'тлвин тхы'ин тхлжкнән ктхзәнкә кәззу'ин.

37. Кәнзукнән Йэлэй-ңэйңә'ал наскас. Ңу'н мнил Әннан ансэ'лжила'н Нустахчақ аңйақзувән хәңачк'әлқ, льви криватчом, нвәкит әлкәкит, минэ'н кәлчкуқзу'ин.

38. Ккәлжкнән: «К'алва'ан хәнлқзузән Цар, мин к'осән Нустахчүн хәләңәл! Ткарвәл қысчхәнк, аңйа қысчхән ас'асанк!»

39. Фариссәйа'н ч'амзанлаланк лқзувә'н, нвә'н Йэсусанкә хэныкинә'н: «Анәчпа'лжилхә! Кнын ансэ'лжила'нкә қ'нытых әлчка».

40. Йэсус кл'оан: «Вән ты'нвә'н илчахә'н, тәлвә ва'н кәлқзахә'н».

41. Ит'э йақ Йэрусалэманкә ктмалсакнән, клахлжкнән, кч'нәлқзукнән нвәкит.

42. Кхынэкнэн: «Хиқ к'исэн, аңқа кнын ткарвэланкэ мэл к'сэн! Кэмхал тын мнил ксоп'ан кнын лолх'ал.

43. Қлх'ал к'олахээн, ит'э ҳақэлаэн кэзза нтвилалхкин, қэм хиивлау энсатувалнэн, қ'а'тх °кмэсэм, хэ'ньч к'э ханхумствэн.

44. Кэзза нэнк'олсхэналчэн, кнын п'ээн мнил энлматалчээн, хэ'ньч аңқа ханфтивэн кнанх'ал. Хэйңнын вэлэтном кнанкэ лахэн, кэзза йақ хиқақ тылкақ Нустахчау кнанкэ к'олжилх».

Йэсус тақа'лноманк

45. Тхатхаск Йэсус тақа'лноманкэ кч'ээнэн, мнил энсхэ'лжилаэн энзувэн айтатка.

46. Хэныкипнэн: «Ккэлы'ин – Кэмман кист ханлқзузэн тақа'лкнан кист, °тзилвин йақ асэрак'а ч'ируқэ'нкэ тилсх».

47. Йэсус қэмқэ қлх'ал кэл'ил'ин тақа'лноманк. Хэпохпаэн, к'ансэ'лаэн, тнако'л қу'нэңээн нинхтзүқзунэн Энна лэмэс.

48. Кэмхал утуқзузэн, хэйнэл ч'амзанлал Энна қу'нэңээн илфсқзузэн.

Лнэс 20

Крвэлхэтном Йэсусэн қ'эфқ'эфкит

1. Қу'н Йэсус тақа'лноманк аньчқзунэн, Мэл ланом эл'илқзунэн. Хэпохпаэн, к'ансэ'лаэн, тнако'л к'олкинээн.

2. Клиньлу'ин: «Қлаччик, манх'ал Кнын қ'эфқ'эф ксфискнэн, к'энк нзылчэн?»

3. Кл'оан: «Млиньллучэн °Кмилвин тузаэн, а °тзилвин Кэмманкэ қлассхик:

4. Йо'аннан крестэ'лноманх'ал лқзувэн, қысчүхэ'ал инкнэл ч'амзанлах'ал?»

5. °Тлвин крвилхэтқзувээн: «Вэн энлавалкэнан: „Қысхчэхәал“, – Энна лиһьлувалмиһн: „Аңқанкит қам лмалақ илкинәнсх?“

6. Вэн энлавалкэнан: „Ч’амзанлахәал“, – муза вал энпахчозовалмиһн, °тлвин йақ лмалу нилқзузнэн Йоһанн профэт лкилх».

7. Ифа ловэһн: «Хиқақ нилчэн манхәал».

8. Йәсус хэныкипнэн: «Әқ Кәмма ләм тэзванкә хәһьч мласкәсхан, аңқал қ’әфқ’әфәл °Кмилвин мнил аңқа тскәсчән».

Ланом °к’әнэзәкнэн: вәтатлаһн виноградномәнк

9. Йәсус ч’амзанлаланкә ланом °к’әнэзәкнэн клакнән: «°Қниһ ч’амзанлх виноградном кскәһн, вәтатлаһнкә кзылһин вәтатнокә, °фнәва ксхэзикнән лви мәч’акә.

10. Ит’ә виноградаһн к’искнән, халнчау кәнкләһин йасақаһн лнокә. Кәһмхал вәтатлаһн әнна кләһн, ктпәлзоһн, к’айтатәһн.

11. Қула халнчау кәнкләһин, кәһмхал ну ләм ктпәлзоһн, кчүмалзоһн, к’айтатәһн, қам аңқа зыллақ.

12. Ч’оланаһ халнчау кәнкләһин, кәһмхал ну ләм кталазоһн, тәлвә млим әски, к’айтатәһн.

13. Виноградномән чикилх °к’әнэзәкнән кч’әкнән: „Аңқа кәһман ч’әлыкнән? Инки кәһман п’әч кәлфталатәһн мәнкләчән, мәһну нәлчкәлнән, кскозовахәһн“.

14. Ит’ә йақ вәтатлаһн п’әч кәлчкүһин, °кк’әнэзәкнән: „Тыһн насләдник сән. Мәнләмчән, а виноградном, әннан насләдствоһ, мәнләчән овәкаһнкә“.

15. Виноградномәһл кәнлаләһн, кләмәһн. Аңқас нәһн виноградномән чикилх ч’әлыкнән?

16. °Фнәва к’олахән, нвәһн вәтатлаһн лматалнәһн, виноградном қулаһнкә зыллалнән вәтатнокә». Илфскилаһн қуһнәкнән: «Хәһьч ит’ә нвонкә хәнлқзузнән!»

17. Йэсус тхэ'анкэ клахлжкнэн, кхынэкнэн: «Аңқа ты'н сэн, мин қарт ит'э нкэлычэн: „Вач, мин вэтаткила'н эк'нэнкэ нткилнэн, °пөлвачк'а к'лэкнэн“?»

18. Қэмқэ мин ты'нвэн °пөлвачанкэ ханх'ал тсәлқзузэн – увик әнк'олсхәналнэн, иззахән. Қэмқэ к'анкэ ты'н °пөлвач ханх'ал тсәлқзузэн – нәнт'к'нәвалчән, иззахән».

19. Хәпохпха'н, к'ансәл'а'н нинхтзүкзузән, манкэ бы Йэсус әнккас, нарәстовалқзузән. °Тлвин хиқ ктылкнән: ну ланом °к'әнәзәкнән тхы'инкит клакнән. Кә'мхал ч'амзанлал әнфтәкзузән.

Йасақ кәсаранкэ

20. Йэсус әнтвәстәвқзузән, ч'амзанла'н тәмйуңлаха'н Әннанкэ нәнкләнә'н. Нвә'н, қә'тх лыли ксуңл'и'н, клиңлзу'ин мнил аңқа, әнкзүкзузән Йэсус хәлвал хәныкилж, нвәкит арәстова'лнокэ, прокураторанкэ зылнокэ.

21. Клиңлзу'ин: «Анәчпа'лжилжа, хиқ нисвин Кәзза лыли анәчпа'лқзусч, әм Ностахчханкэ әл'илқзусч, қә'м лахлжақ лқзусч, к'анкэ лакас.

22. Кәсаранкэ йасақ нзылқзусчән, қласхчик: мә'хну ты'н лыли сән?»

23. Йэсус әлчкунә'н °тлвин тәмйуңлхәткила'н, кхынәкнән: «Аңқанә'сх линтсхилиңәзмиңсх?»

24. Дәнар Кәманкэ қәнксхлимиңсх. К'ән фәваң, к'ән хәлаң нәлчкусчә'н нуф?» Клә'ан: «Кәсаран».

25. Хәныкипнән: «°Тзилвин кәсаран кәсаранкэ қзылқзуссх, Нустахчхән Ностахчханкэ қзылқзуссх».

26. Нутунән Әнна әнкал. Мнил аңқа лыли ч'амзанлаланкэ хәныкинән. Кәлкә'лкнән, илчки к'лэкнән.

Эзлэнөкэт

27. Саддукэйагн Йэсусанкэ кк'олжнэн. Нвээн қам малу илақ, қагтх эзлэном схлувахэн. Клиньлуин:

28. «Анэпагилжха, Мойсэйан лнэзэнк нкэлычэн: вэн к'э иззахэн, эннагн гич қам п'экин фтивэн, схлэ нвэн қыткинэгн гич ханлэн, қэткэнэганкэ п'эин хнахсавнэгн.

29. Ксуьлқзукнэн этуктунук қыткинэгн. Клфайчган қгалжкнэн, қам п'экин к'исхкнэн.

30. Ну гич т'илгынэнк нлчэн, лэм қам п'экин к'исхкнэн.

31. Ч'оланаганк клгин, салк мнил этуктунук нвонкэ кч'элыкнэн. Мнил қам п'экин к'иззаткнэн.

32. Посльэтной гич °фнэва к'исхкнэн.

33. Нээн, ит'э эзлэном схлувахэн, к'эн гич тыгнну мимсх к'лқзувэн? Этуктунук қыткинэгнк гич лқзукипнэн».

34. Йэсус клган: «Ч'амзанлагн галжқзузэгн, қамзантэқзузэгн тыгнвэн атхатханк.

35. Нвээн йақ, минэгн суьлқзахэгн, ит'э излахэгн – хэгч хангалжқзузэгн, ханқамзантэқзузэгн.

36. Эқ утуқзузэгн эсхки, хэйнэл нвэгн қам эснокинкигн манк Агэлагн. Нвээн Нустахчээн п'эин сэгн, эзлэномэн п'эин сэгн.

37. Эзлэном лыли схлувахэн, Мойсэй тыгн энксхлэнэн, ит'э °фнэва °физвум лукилж элчкунэн. Мойсэйанк Нустахчагн схлэ нхэлаглчэн: „Аврааман, Исагакан, Йақофан Нустахчагн“.

38. Нустахчагн йақ ксуьлгин Нустахчагн сэн, қам к'эззамтклагн, Нустахчэнк мнил ксуьлгин сэгн».

39. Қулагн к'ансэглгн хэныкинэгн: «Мэл тыгн лачвин, Анэпагилжха».

40. Қам агқа нэсэмқ лигнллозоқ, мнил хтэқзувэгн.

К'эн п'эч Кристус сэн

41. Йэсус хұынэкнэн: «Аңқанкит Кристус Давидэн п'эчк'а нхұлаулқзусчэн?

42. Давид °фнэва псалмаған книгэнк ккэлыкнэн: „Айэрэм кэмман Айрманкэ хұныкинэн: кэмманх'ал хтоңан °касоңанк қлавулхч,

43. Пока °Кмилвин кнын ҳақэла'н тэззувалчэ'н кнын қтхи'нкэ ст'ватнокэ“.

44. Вэн Давид Энна Айэрэмк'а хұлаулқзунэн, аңқал Энна Давидэн п'эч к'лқзувэн?»

45. Мнил ч'амзанлал илфсқзунэн, °Фнэва йақ ансэ'лкила'нкэ хұныкипнэн:

46. «К'ансэ'л'а'н қхтэқзуссх. Нвэ'н ивлаха'н тхлкнэ'н тзыллызнэ'н, әнлфталатқзунэн, ит'э мнил тхэ'анкэ °пнэңақзузэ'н к'аннэнк ч'амзанлаланк, әнлфталатқзунэн, ит'э °тлвин сэнагога'нк к'аңй'а'н лано'нкэ нәнлавулаулқзусчэ'н, ч'ахлэза'нк лэм.

47. Нвэ'н қам қамзанкинки'н кистэ'н ни'нухтқзунэн, тақалқзузэ'н лви ивлқ, әнкслэнокэ. Нвэ'н лви °пэлқ әнласхтэла'лчэ'н».

Јнэс 21

Зэлэл мин қам қамзанкинкин кзыл'ин

1. Йэсус клахлзоқзокнан накноқэ'н әззу'лкила'н тхы'ин упк'ә'л тақал'номанкэ.

2. Қам қамзанкинкин пэтной лэм кәлчкү'ин. Ну эм касха'н ләпта'н мэднойа'н кәззу'ин.

3. Құынэкнэн: «Лыли тласкэсхан: ты'н мимсх пэтной °пәлчәйә кзыл'ин, манк нвэ'н қула'н.

4. Нвэ'н тхы'ин акносх'ал нәззунэн Ностахчханкэ, әнна йақ мнил аңқа кзыл'ин, аңқа әннанк чиқзукинэн».

Йэсус тақағлноман к'олном клфайьчкэ лознэн

5. Ит'э ч'амзанлағн крвилхэтқзувэғн тақағлнокет: лви ч'инэңк клинқамзаңлғин, зэл хэмэллахағн, вағн драгоцэннойағн °кт'хлжнэн ч'амзанлағнк, Йэсус кұынэжнэн:

6. «Қлұғл к'олахэн, ит'э мнил аңқа нэғн әлчкуссх, әнк'олалчэн. Хэ'ньч ханфтивэн тэлвә қула вач қулан вачанк ханк».

Ксхлэноғн әқ чиспэғн

7. Ансәлжилағн Әнна клиньллуғин: «Анәчпәлжилжа, ит'э тығнну ләвахэн? Манкэнағн ксхлэноғн схлуқзахэғн хиқ тылнокет?»

8. Хэныкипнэн: «Қхтәқзуссх, туза нлинтсхилиңқзалсхэн. Нинил'ағн к'олқзахэғн, Кәмманьл хәлаңәл увик әнхәлә'лалқзалчэғн, хэнықзахэғн: „Кмилвин тскичэн, мин кзуқзуссх“ инкнәл „Қлұғл к'ләкнэн“. Зақ хәйңнығн салтақ қ'илқзуссх.

9. Илфсалсх лот'лхэнокет, тәкэйнокет. Зақ хтәкақ. Тығнну клфайьчк схлувахэн, кәмхал қам пиңлфном лжақ сән».

10. Нәсәмқ хэныкипнэн: «Ч'амзанлал ч'амзанлаланкә тәкәйахэн, айрмноғн айрмноманкә тәкәйахэғн.

11. Сәмт фивитахэн ху әқ нуғн, пилвәпил °хәплах, әңқсхноғн хичисплахағн схлувахэғн, ләм қулағн чиспэғн схлувахэғн, әқ °хәплахағн ксхлэноғн қысұхэжн.

12. Кәмхал самой пәрвой туза °тзилвин нәнққзалкисхэн, нарәстовалқзалсхэн, сәнагоағнкә, тәмницағнкә нлинлаләңқзалсхэн, царағнкә, айрмағнкә хк'иғнкә нзылқзалсхэн — Кәмман хәлаңкит.

13. Схлә Кәмманәкит нлақзалкичэн.

14. Зақ нәтасхәнқә, аңқа лақзалсх.

15. °Кмилвин тэзванкэ тзыллалчэйн эңуң эқ хэнэзэйн хэйңныҗн хэҗч к'э тизвин хэнэзэйн хэқэ илақ илқзузнэйн.

16. Туза лэм әнлвалтәңқзалсхән тизвин исхэҗнк, қыткинэҗнк, тынуҗнк, плхаҗнк, эқ қулаҗн тизвинх'ал әнлэммалсхән.

17. Эқ мнил туза нхэқэвйәпқзалсхән Кәмман хэлаҗкит.

18. Зақ хтэкақ. Хэҗч тэлвэ °қниҗачу к'имчау тизвин ктхиҗнх'ал хәнмэч'кзузн.

19. Тәрпәт қ'илқзуссх, әм тыҗнвәл тизвин нытаҗн әнспасавалсхиҗн».

Йәсус Йәрусаләм к'олном клфәҗчкә лознән

20. «Ит'э Йәрусаләм әлчкалсх к'лут'лхэиҗл ктвилкнән, хиқ қ'илссх: қлх'ал тмалсазән, халч әнк'олсхәнәлчән.

21. Схлә Йудэҗанк лкилаҗн хәнсхыллақзувэйн һэйҗаланкә, атномәнк лкилаҗн хәнсхыллақзувэйн әззәнкә, әззәнк лкилаҗн хэҗч хнилвизивэйн.

22. Хэйңәл нәт'ләнәҗан қлх'ал к'олаҗән, мнил әҗқа нкәлычән хәнлқзузн.

23. Әмч'әмч' хәнлқзузн мимсхэҗнкә, минэйн кфлқзокнаҗн, эқ мильәҗч чиқзукилаҗн. Ләлуҗләлуҗ °хәплах к'олаҗән мнил тыҗнвән сәмтанкә, хэқэвйәп мнил ч'амзанлаланкә.

24. Ч'амзанлаҗн әмпхәләл нләмқзалчэйн, нлнтскавәләтқзалчэйн, қулаҗн сәмтәҗнкә халнчхэ'сх нлинлаләвәңқзалчэйн. Йәрусаләм қам Нустахчүкин лкилаҗнк әнст'ватқзалчән пока нвэйн әткул пиҗлфахән».

Ч'амзанлаҗан П'эчән увик әнксләном

25. «Ксләноҗн әлчкалсхиҗн лачанк, қысхчүәнк, әңзәҗҗчк, эқ ч'амзанлаҗан нытаҗнк макоҗләс °ийақилах, хиқәқ нилқзузнән, әҗқа ч'элыкнән, эқ қых лви °пәлқ мумқзахән.

26. Ч'амзанла'н иззатқзахэ'н °ийақикит, хэйнэл чисплаха'н лэлу'н энкзуқзалнэ'н, эқ °тлвин қысчүхэ'и'н қ'эфқ'эфэ'н фивитқзахэ'н.

27. Ифа Ч'амзанла'ан П'эч нэлчалчэн к'олкилж тухэ'анкэ йайа'нк ханк, қ'эфқ'эфэнк, °хэплах аңйанк.

28. Ит'э схлуқзахэн — схлэ қтэкэйсх, тизвин ктхи'н қэнсхүхэ'н хэйнэл тизвин энксином тмалсазэн».

29. Ланом °к'энээкнэн лакипнэн: «Смоква'ан о'анкэ, қулан о'анкэ қлахлэсх.

30. Ит'э пэлла'н ксхлэкзузэ'н хиқ илқзуссх: ламл тмалсазэн.

31. Ит'э йақ элчалсх ты'нну мнил схлукилж, хиқ қ'илқзуссх: тмалсазэн Айрмнон Нустахчүэн.

32. Лыли тэзванкэ тласкэсхан: ты'нвэ'н ч'амзанла'н суньлқзахэ'н, ит'э схлувахэн.

33. Сэмт, қысчүхэ мэч'ахэ'н, Кэмман хэнээзэ'н хэ'ньч хәнмэч'қзузэ'н».

Зақ °уыкжақ

34. «Халч қ'нызлықзуссх, зақ вылзанокақ, нукақ лви эмптова, зақ сэйоңэңжақ чхрбйк'а'ньчкит, Энксхлэномэн қлжәл вэйақ тэзванкэ хәнк'олэн хоровал, қам кзуқ.

35. Хэйнэл ты'н қлжәл тсәллахэн қә'тх хилың мнил ч'амзанла'нкэ ханкэ.

36. Халч қ'нызлықзуссх, қу'нэңэ'н қтақалқзуссх, нвонкэ мнил ты'нвэ'н лэлу'нх'ал илалсх, П'эч Ч'амзанла'ан мэл чававалсхик».

37. Йэсус қлжлэ тақалнома'нк анэчпа'лқзузэн, клфиңлэ Йэлэй-ңэйңанкэ илқзузэн, ху лхиқзузэн.

38. Эм атхсака ч'амзанлал тэнақ тақалнома'нкэ к'олитқзузэн Йэсус илфснокэ.

Лнэс 22

Йуда лвалтэлкалх

1. Прэснойаан хьэбаан ч'ахлэс тмалсақзувэн, Пасхааннан хэлаң.

2. Хэпохпахан, к'ансэялаан нинхтзуқзузнэн Йэсус мэт'элэл, кэмхал ч'амзанлал энхтэқзузнэн.

3. Килвул йақ Йудан нытанкэ чскэ кч'экрэн. Йуда, Искаримот эннан хэлаң, °қниң Апостолахал клқзукнэн.

4. К'илкнэн, похпаханкэ, тақалномэн хчолэсаан тнаколкэ кк'олкнэн, аялопэнэн Йэсус энлвалтэс тхэанкэ.

5. Криваткнэн, кэлфчакнэн Йуданкэ упк'эл зыллэс.

6. К'анялоан, инхтзуқзунэн Йэсус энлвалтэс, ит'э °фишьат'л фтивахэн.

Направэзнон Пасханкэ

7. Прэснойаан хьэбаан қлжәл к'лэкрэн. Тынну қлжлэнк овцаан қэйуч кзэлзэл'ин энлэматқзусчэн.

8. Йэсус Пйотр, Йоанн кэнклэ'ин, құынэкрэн: қэнхлсх, пасхаан новалэс мэзванкэ қ'направэсх.

9. Клиньлу'ин: «Ма'с мэннаправэчэн?»

10. Хэныкипнэн: «Атноманкэ ит'э ч'эвалсх, ч'амзаңлх әлчқалсх ийолхэн әнтнәңэнк ханк әнтхлақилх. Ну қсалтэссх, әнна кч'әл'ин кэстанкэ қч'эссх.

11. Кистэн чикилханкэ қлассхик: „Анэчпақлқилх кэзза лиңлузвин: ма'с ну ҳақа сән, минэнк чөск Кәмма тк'нускичэн пасхал Кәмман ансэяқилаан тч'э'счэ'н?“

12. °Фнэва хақа нэнксхлэвалнэн тэзванкэ. Хақа тэңлаң, °плаң, ханк сэн. Ху қ'направэсх.

13. К'илкнэн, кчкикнэн, манк тхэ'анкэ нлакипнэн, пасха'ан новалјэс кск'ан.

Посльэтьой новалјэс

14. Ит'э инхт к'лэжнэн, клавулкнэн Й'эсус, касх синасин Апостола'н кч'э'л'ин, новалнокэ.

15. Хэныкипнэн: «Льви °пэлқ ты'нвэл пасхал т'нуваскичэн туза омакаң, клф'аңьчк тчэқсхэқзалкичэн.

16. Тэзванкэ тласкэсхан: хэ'ньч больсэ пасхал мнукичэн, пока ну схлувахэн Нустахчхэн Айрмноманк».

17. Й'эсус винойолхэн кл'ин, ктақаканан, кқэч'элэ'ин, қуынэжнэн: «Хқэссхик, қэмқэ нвэх'ал ханвилэн.

18. Тэзванкэ тласкэсхан: хэ'ньч винол мвилкичэн, пока Нустахчхэн Айрмном к'олахэн».

19. Хьэп кл'ин, ктақаканан, кқэч'элэ'ин, тхэ'анкэ зылпэнэн, қуынэжнэн: «Ты'н Кэмман Увик сэн, қ'нуссх, °Кмилвин тизвинэки тзыллэсчэн. Нвонкэ қч'элықзоссх тхилнокэ Кэмманэки».

20. Ит'э к'нукнэн, винойолхэн кл'ин, қуынэжнэн: «Ты'н аңлос новой сэн Кэмман млимэнк. Тизвинэки тлим ты'н эннэсэңалчэн.

21. Клчки, қарт Кэмман лвалтэлқалхэн хк'ич нуф сэн, ты'нвэн столанк ханк.

22. Ч'амзанла'ан П'эчэн соңлэзанк мнил схлувахэн манк клф'аңьчкэ қло'ан. Кэмхал эмч'эмч' нвэнкэ мин Әнна нәнлвалтэңалчэн».

23. °Тлвин нэнзунэн лолэңллозол: к'э тхэ'анх'ал хэйңнын мин нвонкэ ч'элывалчиңнэн.

К'э °пэлчэйэ

24. Лэм анлманом схлукипнэн: к'э тхэ'анх'ал °клпэлэңэ'н к'сэн.

25. Йэсус хэныкипнэн: «Цара'н тхы'ин ч'амзанлала'нкэ айрма'н сэ'н, эқ айрма'н мэлмэл ч'элыкилак'а нхэла'лқзусчэ'н,

26. °Тзилвин йақ зақ нвонкэ ч'элыкақ. Қам – °клпэлэңэ'н тэзванх'ал қя'тх клульуңэ'н хәнлқзузэн, тнакол қя'тх вэтатлан хәнлқзузэн.

27. К'э °пэлчэйэ сэн? – нукилх инкнэл вэтатлан? Мэ'хну нукилх °пэлчэйэ хәнлқзузэн? °Кмилвин йақ тизвинк қя'тх вэтатлан тскичэн.

28. Туза Кэмма ч'э'лқзузмиңсх суңлжи мнил Кэмман тавуңо'нк.

29. Хэнэкит Айрмнон тэзванкэ тзыллэсчэн, манк Кэмманкэ Исх Кэмман зылнэн.

30. Нуқзалсх, вилқзалсх Кэмманк Кэмман Айрмнон, лано'нк лақзалсх, Изра'элан касх синасин тынувала'н қэқч'олқзалсхи'н».

Йэсус Пйотран лвал клфай'нчкэ лознэн

31. Йэсус қхынэктнэн: «Симонэ, Симонэ, килвулэнк нэнстмиң: „°Кмилвин қэмқэ мэлчкустчэ'н лмаң қя'тх зэрно'н“.

32. Кэмхал °Кмилвин ттақа'лқзукичэн кнынэкит: кнын лмалэс хэ'нч хәнк'извизэн, эқ °килвин кнын плха'н лмалэзэл Нустахчхэнк қэнқ'эфсэ'лэтқзусхи'н, ит'э лмалэзанкэ илвизалч».

33. Пйотр хэныкинэн: «Айрма, Кэзза тч'э'лалвин к'олки тэмницанкэ, эззанокэ».

34. Йэсус хэныкипнэн: «Пйотрэ, лыли кнанкэ тласкэчан – ч'ол Кэмманэкит ампэла'лалч: „Хикақ т'исчэн“, ампэла'лалч ты'нну қлхлэнк клфай'нчк пэтух чақа'лжахэн».

35. Тхатхаск Йэсус ансэълкилаын клиньллуын: «Ит'э туза тэнклэтқзусхэн қаъм упк'элкиын, қаъм лэпхэкиын, қаъм комакиын, мэхну қаъм аңқал ксхикақ?» Клоан: «Қаъм аңқал».

36. Схлэ хэныкипнэн: «Нэын йақ, к'энк упк'эл чискинэын, хәнлэнэын, лэпхэ лэм хәнлэнэн, к'энк ньэту'скинэн, урвақ хәнзымпленэн, әмпхэлх қ'иньлсхик.

37. Нкэлычэн Кәмманәкит: „Әнна кчинз'инк'и хиқ нилқзучэн“. Тэзванкэ тласкәсхан: тынну Кәмманкә ләхэн. Мнил аңқа Кәмманәкит мин әнкэлычэн, часит схлувахэн».

38. °Тлвин кхынәкнэн: «Айрма, нуф касхуын әмпхэлаын мизвинк чизэын». Хэныкипнэн: «Қэч'әл».

Йэсус Йэлэй-һэйһэнк тақаәсэн

39. Йэсус кәстх'ал қхумсткнэн, Йэлэй-һэйһанкә к'илкнэн, манк ч'элықзусчиңнэн, Әнна кч'әлҗин Әннан ансэълкилаын илки.

40. Ху Йэсус хэныкипнэн: «Қтақаәлкас кәмңәскит тизвин спасаәлноқә».

41. °Фнэва әк'нәнкә к'илкнэн, вачан ткилноқ к'унмикнэн, сизэнкә увик тнасчэн, тақаәлқзувэн.

42. Нвонкә тақаәлқзувэн: «Исхә, мэхну тыын винойолхэн Кәмма ксотахэн? Кәмхал, Кәзза °Килвин қ'нытықзусх, қаъм Кәмма».

43. Аңәл Әннанкә қәсүчх'ал к'наскнан, Әнна к'нилчқзуын.

44. Әннан нэтанкә чәқсхәс °хәплах к'олкинэн, әқ тақаәлқзувэн мнил қ'әфқ'әфәл. Әқ Әннан лхаслхас лқзувэн қә'тх млим әсткилх сәмтанкә ханкә.

45. Ктақаәлкннан, ктәкәйкнэн, ансэълкилаынкә к'илвизикнэн, кәлчқуын итх °һыкҗкилаын мақоәләскит.

46. Хэныкипнэн: «Аңқанкит °ңыкссх? Қтэкэйсх, қтақаулкас, кәмңэскит тизвин спасаулноқә».

Йэсус нарэстовасчэн энлвалтэуэл

47. Қам пиңлфақ лакас — ч'амзанлал ктмалсакнэн, клфайьчк Йуда к'олқзувэн, °қниң нвэх'ал Апостолах'ал. Йэсусанкэ ктмалсакнэн, к'ова'ан.

48. Йэсус энна клиньллу'ин: «Йуда, овал Ч'амзанла'ан П'эч энлвалтэңэзэн?»

49. Ит'э қула'н ансэулкила'н хиқ нилнэн аңқа схлузэн, Йэсусанкэ хэныкинэн: «Айрма, әмпхэлап мнузылнэн?»

50. °қниң ансэулкилх әмпхэлх кл'ин, хэпохпхан халнча'ал элвалэн хтоңан кәмпхэ'ин.

51. Йэсус йақ итинэн: «Қэч'эл!» Элвалэн ктәллат'ин, кәнмэлэв'ан.

52. Похпха'нкэ, тақаулномен клут'лхэ'ин тнакоулкэ, пәлхуэ'нкэ минэн к'олкила'н, хэныкипнэн: «Клэхвэнс ч'ируқ, кчинз'ин тскичэн? Аңқанэ'сх кәмпхэлачом, кмәләнчом к'олсх?»

53. Қәмқэ қлхәл туза тч'әулқзуссхэн тақаулноманк лқзуки — °тзилвин қам ит'э лалақ илқзумиңсх. Кәмхал нэн тизвин инхт кк'олкнэн, тхунтхунэн қ'эфқ'эф кк'олкнэн».

Пйотр лвалтэзэн Йэсус'ал

54. Кл'ин, хэпохпхан кэстанкэ кәнлаләнқзу'ин. Пйотр салтқзукипнэн, қам тмалсакақ.

55. Әззанк олла кистәнк уйирит кск'ан, клавулкнэн, Пйотр ләм клавулкнэн омақаң.

56. °қниң вәтатлан мимсх'ин энна кәлчку'ин олла уйиритәнк лакалх, хиқ ктылкнэн, қхынәкнэн: «Ты'н ләм Әнна ч'әлнэн лқзуки».

57. Пйотр йақ лвалтэвэн, мәмсханкэ хэныкинэн: «Әнна хиқақ т'исчэн».

58. Тхатхаск қула әнна кәлчкүин, кхынәкнән: «Кәзза ләм тхәанхәал». Пйотр йақ хэныкинән: «Иплжә, қам кәмма».

59. Нәсәмқ тхатхаск қула хэнықзувән кчәспчом: «Лыли тын Әнна ч'әлнән лқзуки, °фнәва йақ ләм Галиләалан сән».

60. Пйотр клоан: «Хиқақ т'исчән, иплжә, әнқанкит лосч». Қам пиңлфкақ хэныка — халч пәтух кчақалқзокнан.

61. Схлә Айэрәм ксхозңакнән, Пйотранкә клахлжкнән. Пйотр ктхилжкнән Айрман хәнәзәйн: «Клфәньчк пәтух чақалжәхән — тынну қлжләнк ч'ол Кәмманәкит ампәләлжлч: „Хиқақ т'исчән“».

62. Қнаң әззанкә к'илжкнән, ксиңлзукзукнән.

Йәсус әндәковасчән

63. Ч'амзанлаын, минәйн Йәсус әнхчолқзунән, Әнна әндәковаәлқзунән, әнталазоқзонән.

64. Луәл Әннан к'омт'ин, әнталазоқзонән, клинълуин: «Қлаччик, профәтә, к'ә Кәзза талавин?»

65. Әқ әмптова қулаын хәқә хәнәзәйн әннанкә хәнәқзувәйн.

Ләньлозоном синәдриәонәнк

66. Ит'ә ктхсакнән, мнил тнакоәл, хәпохпхәйн, к'ансәләән кк'олжкнән, синәдриәонанкә Йәсус кәнлаләңәан.

67. Клинълуин: «Лыли сәч Кристус?» Клоан: «Вән тлавалкәсхан, хәньч Кәмма лмажу қ'иссх.

68. Вән туза тлинълувалсхән, хәньч қлоссх.

69. Тынвән қлхәхәал Ч'амзанлаәан П'әч Нустахчхән Қ'әфқ'әфән хтоңан °касоңанк лақзахән».

70. Клинълукзуин: «Нустахчхән П'әч лыли сәч?» Клоан: «°Тзилвин лосх, хамусх Кәмма тскичән».

71. Итү кұынэкнэн: «Аңқас нэсэмқ хэнэзээн мэнксхикичэн? °Фнэва Эннањл қэсхэл кұынэкнэн, °мзилвин нилфсчэн!»

Лнэс 23

Йэсус Пилатэн хк'и'нк

1. Ктэкэйкнэн, мнил ч'амзанласхк, Йэсус Пилатанкэ кэнлалэнқзуин.

2. Ху анзан к'илқзуин: «Тыэн инмисинкилү, хэнызэн: зақ зыллақ йасақаэн кэсаранкэ, увик Цар Крестуск'и хэла'лқзуэнэн, нвонкэ мизвин ч'амзанлал энтфкэқзуэнэн».

3. Пилат Энна клинъллуин: «Йудэан Цар сэч?»
Клоран: «°Килвин лозэн».

4. Пилат хэпохпхаэнкэ, ч'амзанлаланкэ хэныкипнэн: «Хиқақ т'исчэн, аңқал тыэн ч'амзанлү к'анза'ан».

5. Кэмхал нвээн хэнықзувээн тэнақ: «Инмисинкилү сэн, Йудэан аньчқзуэнэн, әл'илқзуэнэн, к'узукнэн Галилэанк, нээн ткэ кк'олкнэн, Эннан әл'илномәл ч'амзанлал энтфкэқзуэнэн».

Йэсус Иродэнк

6. Пилат к'илфс'ин Галилэалакэт, клинъллуин: «Галилэалан сэн?»

7. Нлакипнэн: Иродэн сәмтх'ал сән. Схлэ Пилат Йэсус Ироданкэ кәнклэин. Нвэн инхтәнк Ирод ләм Йэрусалэманк лқзувэн.

8. Ирод Йэсус кәлчкүин, льви криваткнэн. Қа'т ит'э Йэсус әлчқалқзуэнэн, хәйнәл әмптова Эннанәкит к'илфс'ин, аңқа әлк'әлк әлчқалқзуэнэн.

9. Йэсус клинъллузуин, кэмхал қам аңқа лоқ.

10. Хэпохпхаэн, к'ансәл'а'эн лқзувээн ху Иродэнк, льви °пәлқ Йэсус анза'эн нилқзуэнэн.

11. Ирод йақ аннан к'лут'лхэи'ин кч'э'л'ин Йэсус нэнлнэззэхтлқзунэн, эндьэковақзунэн. Кпиңлф'ин, атхлау тхлжнэн Йэсусанкэ ктхл'ин, илвизил Пилатанкэ кэнклэ'ин.

12. Ты'нвэн қлүлэнк Ирод эқ Пилат иплүк'и к'лэжнэн, клф'а'нчк йақ ҳақэла'н лқзувэ'н.

Йэсус анқэқч'олчэн эззаноқ

13. Пилат йақ хэпохпа'н, тнако'л, ч'амзанлал к'оч'ит'ин,

14. Хэныкипнэн: «Туза ты'н ч'амза'нлү кэмманкэ кэнлалэ'н, қ'а'тх Энна инмисинкилү, ч'амзанла'н оч'қзунэ'н тэкэйноқ. °Кмилвин Энна клиньллу'ин, – °тзилвин илфссх, қ'ам а'нқа чкикақ. Ты'н ч'амза'нлү қ'ам анзанкан сэн, қ'ам инмисинкинкин сэн.

15. Лэм Ирод нвонкэ °к'энэззээн. Энна тэнклэчэн Ироданкэ, ну лэм қ'ам а'нқа чкикақ, а'нқанкит нытысчэн эззакас.

16. Хэйнал тпэлзовалчэн, тхатхаск тэнксивалчэн».

17. Пасхан ч'ахлэзанк нвонкэ энскэқзосчэн, °қниң ч'амза'нлү тэмницах'ал нэнксикэзосчэн.

18. Кэмхал мнил ч'амзанлал кпэлкэлқзукнэн: «Хниззахэн! Варавва мэзванкэ қэнксих!»

19. Варавва тэкэйном кск'ан атномэнк, лэмкилү лқзувэн лэм, нвэки тхэлқэпэ'ин тэмницанк.

20. Пилат йақ Йэсус энксивалқзунэн, тэнақ ч'амзанлал клиньллу'ин.

21. Кэмхал кпэлкэлкнэн тэнақ: «Ты'н қрэстанкэ қэнт'э'нах!»

22. Ч'оланаң клиньллу'ин: «А'нқа хэқэ Ты'н Ч'амза'нлү кск'ан? °Кмилвин қ'ам а'нқа чкикақ, а'нқанкит нытысчэн эззакас. Мтпэлзочэн, мэнксичэн».

23. Кәәмхал нвәэн кпәлкэзоқзокнан: «Крэстанкэ қәнт'әңнах!» Ифа тынвәл кәлкәләл кәньчхчаан.

24. Пилат кч'әлыкнән манк нәнстқзучән.

25. Варавва ләмкилх, инмисинкилх тәмницах'ал кәнксиин, Йәсус йақ тхэ'анкэ зылпәнән.

Крэстанкэ әнт'әңнатном

26. Йәсус кәнлаләң'ан крэстанкэ әнт'әңнатнокэ. Схлэ °қниң ч'амзаңлх Кирина'ах'ал, Симон әннан хәлаң, осхәх'ал вәтатнох'ал атнокэ к'олқзувән. Кл'ин, Йәсусән крәст нытычән әнтхлака.

27. Әмптова ч'амзанла'н Йәсус нәнсалтқзунән, мимсхә'н ләм лқзувә'н, нвә'н ч'ңәлқзукинә'н, файхақзокинә'н.

28. Йәсус тхэ'анкэ ксхөзңакнән, хэныкипнән: «Йәрусалэман мимсхәсхә, зақ ч'ңәлкақ Кәманәкит. °Тзилвин овәкакәт қч'ңәлсх, тизвин п'әкит қч'ңәлсх.

29. Қлхәл к'олахән, ит'ә қам п'әкинки'н қәчилахә'н ләвахә'н. Нвәкит нлақзалкичә'н: „Қәчилахә'н минә'н қам ахсхкәнка'н!“

30. Ч'амзанла'н һәйһә'нкэ хэнықзалкипнә'н: „Мәзванкэ ханкэ қтсәлсх“, әскпә'нкэ хэнықзалкипнә'н: „Муза қ'әйпми'ңсх“.

31. Вән о'анкэ мин ксуңл'ин нвонкэ нч'әлызәвнән, әңқа схлувахән о'анкэ мин к'извилах'ә»

32. Йәсус кч'әл'ин нәнлаләңқзучә'н касхә'н ч'ируқә'н, ләмкила'н эззаноқә.

33. К'әфскнән әскпанкэ, Голгофа' нвән хәлаң, ты'н сән Кчәч, ху Йәсус крэстанкэ нәнт'әңначән, Әнна кч'әл'ин касхә'н кчинзә'ин, қула хтоңан °касоңанк, қула сич'әң'ан °касоңанк.

34. Йәсус қхынәкнән: «Исхә, простит қ'илкипнән, хиқақ нилқзунән, әңқа нч'әлықзузәвнән». К'лут'лхә'ин Йәсусән тхлкнән кдәльә'ин, кләт'ин тхэ'анкэ овәка'нкэ.

35. Ч'амзанлал ху лқзувэн, Эннанкэ лахлқзувэн. Тнако'л лнэззэхтлқзукинэн, хұынэнкнэн: «Қула'н энспаса'лқзунэн, Увик хнэнспаса'лнэн часит, пэл Крестус к'инчилкнэн Нустахчүэнк сэн».

36. К'лут'лхэ'и'н лэм лнэззэхтлқзукинэн, укус энзылқзунэн Эннанкэ вилнокэ,

37. Хэныкинэн: «Килвин қэнспаса'лх Увик, пэл Йудэ'ан цар сөч».

38. Крэстанк Йэсусэн ханк нкэлычэн: «Ты'нну Йудэ'ан Цар сэн».

39. Қула кчинз'ин крэстанк Йэсус чұмалқзунэн, хэнықзукинэн: «Пэл сөч Крестус, Увик қэнспаса'лх, муза қэнспаса'лми'н».

40. Қула йақ к'нилчиқзу'ин, хэныкинэн: «Мэ'хну Нустахчақ қа'м хтэқ? Кэзза лэм крэстанк нэнт'энңнавин».

41. Кчинз'и'н муза нсэк, мизвин чэқсхэс лыли тэрпэт нисчэн, а Энна қа'м аңқа хэқэ скақ».

42. Йэсусанкэ хэныкинэн: «Айрма, кэмма қтхилмиң, ит'э Кнын Айрнокэ к'олалч».

43. Йэсус хэныкинэн: «Лыли кнанкэ тласкэчан – ты'нну қлхлэнк Кэмма ч'э'лалмиң лқзуки қысхчүэнк».

Йэсусэн эзаном

44. Кэлвук часэ'н лқзувэн, хоровал қлтхуниң'эн к'лэкнэн мнил сэмтэнк, ч'оқ часэ'н қлтхуниң'эн.

45. Лач к'оңккнэн, завэса' тақа'лноманк касқанкэ кк'олкнэн.

46. Йэсус кпэлкэлкнэн: «Исхэ, Тизвин хк'и'нкэ Кэмман фчифч тзыллэсчэн». К'исхкнэн.

47. Цэнтурэ'он ты'нну кэлчку'ин, Нустахчақ к'аңйа'ан, хұынэнкнэн: «Лыли ты'н Ч'амзаңлх лыли ныталан лқзувэн».

48. Ч’амзанлал элчукилх, ит’э хиқ ктылкнэн аңқа схлукилх, мнил увик энталазоқзонэ’н вайатэранкэ, эк’нэнкэ илқзувэ’н.

49. Нвэ’н йақ, минэ’н Йэсус хиқ нилқзунэн, олла крэстанк фтиқзувэ’н, қа’м тмалсақақ, итх энч’э’снэ’н мимсхэ’н, минэ’н Йэсус энсалтнэн Галилэ’ах’ал. Мнил эк’нэнк тхуқзувэ’н, клахлқзукнэн.

Йэсус аңқэ’мсатусчэн

50. Ху °қниң ч’амзаңлх лқзувэн, аңқэқч’олкалх, Йосэф аннан хңэлаң, мэл ныталан, лыли ксуньл’ин.

51. Қула’н Йэсус анзан нилқзунэн, Йосэф қа’м элфчақақ. Аримафэ’анк, Йудэ’ан атномэнк к’ахсхкнан, лэм Нустахчхэн Айрмном кзуқзу’ин.

52. Пилатанкэ кк’олкнэн, Йэсусэн Увик энстнэн.

53. Увик крэстх’ал к’ахл’ин, чинэпэл кч’умк’э’ин, қэ’мсатуноманкэ кэззу’ин. Ты’н қэ’мсатуном э’лэнк нэмпхэчэн, қа’м к’э нэсэмқ хокэ эззутақ.

54. Пятница лқзувэн, қа’т суббота лэқзахэн.

55. Мимсхэ’н минэ’н Йэсус энсалтнэн Галилэ’ах’ал, энсалтқзунэн лэм Йосэф, кэлчкун’ин қэ’мсатуном, эқ манк Йэсус аңқэ’мсатучэн.

56. Атнокэ к’илвизикнэн, анзазэ’н тэңлаха’н к’направэ’ан. Субботанк қа’м аңқа скақ, манк аңлозэ’нк нкэлычэн.

Лнэс 24

Эзлэном

1. Нэдэлан пэрвой қлхлэнк, ус тхсака, кл’ин тэңлаха’н анзазэ’н, қэ’мсатуноманкэ кк’олкнэн.

2. Вач қэ’мсатуномх’ал к’энк нэнсхозҗачэн.

3. Кч'эknэн, Айрман Йэсусэн Увик қа'м чкикақ.
4. Хиқақ нилқзучэн аңқа ч'элыknэн. Хоровал касха'н ч'амзанла'н кксхлэknэн тхы'ин тхлknэн атхлау, льви хэ'азлау.
5. Мимсхэ'н ктылхлknэн, тхы'ин лу'л сэмтанкэ нэнсхозжанэ'н. Кэ'мхал нвэ'н хэныкипнэ'н: «Аңқанэ'сх ксу'нл'ин инхтзуссх к'эззамткала'нк?»
6. Нуф Энна ньэту'сэн, Энна к'изликнэн. Қтхилссхик, аңқа Энна хэнықзукисхэн Галилэ'анк:
7. Ч'амзанла'ан П'эч эчк'элкила'нкэ энлвалтэ'налчэн, крэстанкэ нэнт'э'налчэн, ч'оланаң қлхлэнк излахэн».
8. Қнаң ктхилknэн.
9. Қэ'мсатуномх'ал к'илвизикнэн, мнил аңқа клаknэн ансэ'лкила'нкэ эқ қула'нкэ, °қниң синасин нвэ'н фтивэ'н, қула'нкэ лэм клаknэн.
10. Нвэ'н мимсхэ'и'н хэла'н: Марийа Магдалэна, Йо'анна, Марийа Йақован лахсх. Лэм қула'н мимсхэ'н энч'э'лнэ'н к'олки. °Тлвин клаknэн Апостола'нкэ.
11. Апостола'н °кк'энээкнэн мимсхэ'н ч'эхч'эл крвилхэткила'н, қа'м лмажу илақ.
12. Кэ'мхал Пйотр ктэкэйknэн, қэ'мсатуноманкэ ксхыллакнэн. °Кпнэ'наknэн, клахлknэн, эм чинэпэ'н кэлчкү'ин лмаң °солкила'н. Льви кэлк'элknэн, к'илвизикнэн.

Ктузэнк Эмма'осанкэ

13. Нвэн қлхлэнк касх Йэсусэн ансэ'лкила'н к'илқзукнэн атнучханкэ, Йэрусалэмх'ал касх часэ'н илнок, Эмма'ос ты'нвэн атнучхэн хэлаң.
14. Крвилхэтқзувэ'н мнил аңқакит, мин ксхлукнэн.
15. Ит'э илқзувэ'н, крвилхэтқзувэ'н, Йэсус °Фнэва ктмалсақзукнэн, ч'э'лқзунэ'н илки.
16. Тхы'ин лу'л нэтхонэ'ңқзучэ'н, хиқақ тылқақ.

17. Клиньлуин: «Аңқанкит крвилхэтэссх?» Нвээн к'унмикнэн кмако'лчом.

18. Қула, Клэопа аннан хэлаң, клоан: «Клэхвэнс эм Кэзза, Йэрусалэманкэ к'олкилх, °Килвин хиқақ исэн, аңқа Йэрусалэманк ксхлукнэн ты'нвээн қлхлэ'нк?»

19. Клиньлуин: «Аңқас ксхлукнэн?» Клакнэн мнил аңқа: «Йэсус Назарэтх'ал профэт лқзувэн хэқ'эвлах, Эннан хэнэээ'нк эқ скзэ'нк клф'аьчк Нустахчээнк эқ мнил ч'амзанла'нк.

20. Хэпохпах'н, тнако'л мизвин Энна анзан нилнэн, крэстанкэ нэнт'эңнанэн.

21. °Мзилвин йақ әнмәлвә'лқзук Энна Изра'эланкэ Нәнкси'лқилх. Кә'мхал нээн қарт ч'оланаң қлх'ал к'ләкнэн, ит'ә мнил ты'н ксхлукнэн.

22. Мизвин мимсхэ'н ләм °мзилвин әннәлкә'лқә'лми'ң: қула'н тхә'анх'ал қә'мсатуноманкэ к'илкнэн қарт тхсака,

23. Эннан Увик қам чкикақ, клакнэн °тлвин Аңэла'н ксхләкила'н тхә'анкэ хэныкила'н, қә'тх Энна сунсэн.

24. Қула'н мизвинла'н ләм к'илкнэн тхатхаск қә'мсатуноманкэ: мнил манк мимсхэ'н клакнэн, Увик йақ ньәту'сэн ху».

25. Хэныкипнэн: «Қам нытаки'н сәссх, хиклчилаха'н °к'әнэээкнэн! Аңқанә'сх қам лмалақ нилқзуссх, аңқа профэта'н клф'аьчкэ клоан?

26. Кристус нытычэн чәқсхәка, тхатхаск Эннан аңйа қэзватәл».

27. Энна әнзунэн лакас Мойсәйх'ал, профэтах'ал, әл'илпәнэн мнил аңқа Лнэээнк Эннанәкит әнкәлычән.

28. Ктмалсакнэн атночханкэ, Йэсус т'алкэ хамусх илалқзувэн.

29. °Тлвин йақ Энна нәнкрвилхәткзунэн: «Муза қч'ә'лми'ң фтики, қарт қлх'ал пиңлфасэн, тхунэээн». Кфтикнэн.

30. Клавулкнэн новалнокэ. Йэсус кльэп кл'ин, ктақаканан, кқэч'элэ'ин, кэнк'олсхэн'ан, тхэ'анкэ зылпэнэн.

31. Схлэ тхы'ин лў'лк к'атхсакнан, Йэсус хиқ ктылкнэн, Әнна йақ тхэ'анкэ қам лчкукинкин к'лөкнэн.

32. Клохынэкнэн қула қуланкэ: «Клэхвэнс мизвин лиңэ'н қам лукила'н лжақ, ит'э °Фнэва муза әл'илқзуми'ң, ктхзэнк ит'э Лнэзэ'н әл'илқзуми'ң?»

33. Қнаң ктэкэйкнэн, қам қэзукақ Йэрусалэманкэ к'илвизикнэн, ху кчкикнэн °қниң синасин Апостола'н әқ қула'н мнил.

34. Нвэ'н хэныкипнэн: «Лыли Айэрэм к'изликнэн, Симон тэлвэ Әнна °Фнэва әлчкунэн».

35. А нвэ'н касха'н клакнэн мнил аңқа ктхзэнк схлүвэн, әқ манк Йэсус хиқ ктылкнэн хьэп к'олсхэна'лжилх.

Йэсус Увик әнкслэзэн әнсэ'лжила'нкэ

36. Ит'э крвилхэтқзувэ'н, Йэсус °Фнэва хоровал ктэкэйкнэн кәннэнк тхы'инк, хэныкипнэн: «Ткарвэл тэзванкэ».

37. Ктылхлкнэ'н, °кк'әнэзэкнэн ксхзо'ас әлчкукила'н.

38. Йэсус хэныкипнэн: «Аңқанэ'сх тылхлэссх? Аңқанкит нвонкэ °к'әнэзэссх?»

39. Кәмман хк'и'н, қтхи'н қәлчкуссх. °Кмилвин тскичэн. Ксхзо'азэ'нк нэту'лқзускипнэ'н ктхми'н, килвилх, Кәмманк йақ чизэ'н. Кәмма қтәллатмиңсх, °тзилвин әлчқалсх».

40. Нвонкэ қхынэкнэн, хк'и'н, қтхи'н әнкслэпэнэ'н.

41. Әлқ'әлкәқзувэ'н, қә'мхал риваткит нутқзунэн маләл. Клиньллу'ин: «Аңқа нукнэн тизвинк чискисхэн?»

42. Әньч мин ккүкэ'ин Әннанкэ нзылчэн.

43. Кл'ин, к'нуқзукнэн, °тлвин нәлчкунэн.

44. Хэныкипнэн: «Ты’нвэкит Кэмма тэзванкэ тлакэсхан, ит’э туза ч’э’лсх лқзуки: мнил аңқа мин Кэмманэкит нкэлычэн Мойсэян лнээ’нк, профэта’нк, псалма’нк, лыли схлувахэн».

45. Эқ °фнэва тхы’ин ныта’н кэнқэ’ин Лнэээн хиқ тылнокэ.

46. Хэныкипнэн: «Энкэлычэн нвонкэ: „Мэсси’ах чэқсхвэвахэн, ч’оланаң қлхлэнк излывахэн».

47. Эннан хэлаңэл тэңсэном, эчк’э’и’н простит элном нэл’илалчэн, пэрвой Йэрусалэманкэ, тхатхаск мнил аңқанкэ қула’нкэ ч’амзанлала’нкэ“.

48. °Тзилвин йақ элчкукила’н сэссх.

49. °Кмилвин тэзванкэ тэнклэвалчэн Кэмман Исхэн ањлос. Йэрусалэманк нытысхэн лқас, пока хан’ан қ’эфқ’эф қэзваталсх».

Йэсус эфсээн қэсүчүанкэ

50. °Тлвин чэл’нэ’н илки Йэрусалэмх’ал эззанкэ, Вифаңанкэ, ху хк’и’н кэнсху’ин ханкэ, к’аңйа’ан.

51. Ит’э к’аңйақзо’ан, к’лэқзукнэн қэсүчүанкэ эфскас, к’эфскнэн, к’умз’ин.

52. °Тлвин Эннанкэ °кпнэңакнэн, криватчом Йэрусалэманкэ к’илвизикнэн.

53. Тақа’лноманк лқзузэ’н, Нустахчах наңйақзознэн. Лыли.

СЛОВАРЬ

Веельзевул — одно из еврейских названий для дьявола (главы бесов).

Давид — самый знаменитый царь Израиля, из племени Иуды. Он был одним из авторов ветхозаветной Книги Псалмов — песен, обращенных к Богу. Стремясь к миру и справедливости, Давид исполнял Божию волю. В награду за это Бог обещал ему, что его потомки вечно будут израильскими царями. Еврейские пророки предсказывали, что Мессия, который должен праведно царствовать над всем миром, будет потомком Давида.

Динарий — серебряная монета, использовавшаяся в Римской империи. По достоинству была равна заработку одного дня.

Жертвенник — место, где евреи приносили жертвы, предписанные законом. Во времена Иисуса животных закаливали на жертвеннике во внутреннем дворе храма, а жертвенные благовония курились на жертвеннике непосредственно в храмовом здании.

Закон — пять древнейших книг Библии. Эти книги повествуют о сотворении мира, о первых праведниках, слышавших голос Бога и выполнявших Его волю. Далее они рассказывают о происхождении еврейского народа, о том, как Бог освободил его из рабства в Египте и дал ему землю Палестины. Кроме того, в этих книгах содержатся повеления, которые Бог в древности дал еврейскому народу, — 10 главных повелений, множество правил, касающихся обрядов и общественной жизни. Именно поэтому все пять книг были известны под общим названием «Закон». В еврейской религии «Закон» был самой почитаемой книгой, точное соблюдение всех изложенных в ней правил было строго обязательным. Поскольку основные повеления, содержащиеся в Законе, Бог передал через Моисея, который по воле Бога вывел евреев из Египта, эта книга часто называлась «Законом Моисеевым».

Законники, книжники — люди, хорошо знавшие Закон и объяснявшие его людям. Во времена Иисуса они представляли собой относительно небольшую группу людей, которая пользовалась большим уважением среди евреев.

Зилоты (по-гречески «ревнители») — еврейская религиозно-политическая группа, которая отличалась особой ревностью в охранении еврейской религии от языческого влияния и пыталась военным путем освободить народ от римской власти. Возможно, что один из 12-ти Апостолов Иисуса, Симон Кананит, ранее принадлежал к этой группе.

Кесарь — римский царь (первоначально это была фамилия первой династии римских царей).

Левиты — люди, которые хоть и не были священниками, но помогали в храме прославлять Бога музыкой, готовить животных для жертвы и т. д. Кроме того, они изучали Закон и выступали среди народа как учителя. Это разрешалось делать только потомкам Левия, родоначальника одного из 12 родов (или племен) израильского народа. От его имени и пошло название «левиты».

Мессия (по-еврейски это слово означает «помазанный», то есть «избранный Богом») — Божий посланник, приход которого предсказывался в Книгах Закона и Пророков. Во времена Иисуса евреи ждали прихода Мессии и верили, что он освободит их от власти римлян и установит Царство Божье.

Мытарь — чиновник из числа местного населения, собиравший в Палестине налоги в казну Римской империи. Евреи презирали мытарей за то, что они сотрудничали с языческой римской властью (такое сотрудничество противоречило Закону). Кроме того, мытари регулярно собирали с населения больше денег, чем они должны были отдать своим начальникам, и оставляли излишки себе.

Обрезание — отсечение крайней плоти. Согласно условиям завета, заключенного между Богом и еврейским народом на горе Синай, каждый первенец мужского пола должен был пройти через этот обряд. Над новорожденными этот обряд совершался на восьмой день жизни; во времена Иисуса имя давалось ребенку в этот же день.

Пасха — главный еврейский праздник, отмечавшийся в память об освобождении еврейского народа под предводительством Моисея из египетского рабства. Этот праздник отмечался ежегодно в апреле. Для праздничной еды в день Пасхи полагалось специально заколоть ягненка.

Первосвященник — главный еврейский священник. Согласно Закону, только он мог исполнять некоторые обряды, в частности, входить в наиболее святое место в здании храма.

Первосвященники — наиболее влиятельные еврейские священники, имевшие политический вес. Многие первосвященники входили в синедрион. Во времена Иисуса почти все они происходили из нескольких знатных семейств.

Покаяние — осознание своей вины перед Богом и отказ от прежнего образа жизни.

Псалмы (по-гречески «песни») — Под этим общим названием собрано 150 еврейских религиозных песен, составляющих особую книгу Ветхого Завета. Многие из них выражают благодарение Богу за спасение от гибели, другие описывают Его величие и любовь или же содержат мольбу о помощи.

Праздник опресноков — праздник, отмечаемый в течение 7 дней после Пасхи. В течение этого праздника разрешалось есть только пресный хлеб, выпекаемый в виде тонких лепешек.

Пророки — люди, слышавшие слово Божие и доносящие его до людей. Пророки призывали чтить Бога и выполнять Его волю, любить ближнего, не делать зла. Многие еврейские пророки записывали то, что Бог говорил через них. Во времена Иисуса Книги Пророков, в частности Книга Исаии, жившего в VIII веке до Рождества Христова, очень почитались у евреев. Среди пророков, не оставивших книг, наибольшим уважением пользовался Илия, живший в IX веке до н. э. Он бесстрашно обличал царя, не чтившего Бога, и прославился многочисленными чудесами. Как позднее возвестил людям другой пророк, Малахия, перед концом света Илия должен был вернуться на землю.

Саддукеи — наиболее влиятельное религиозное течение среди евреев во времена Иисуса. Многие саддукеи входили в синедрион, среди саддукеев были и первосвященники. Они, как и фарисеи, отличались жестким следованием Закону.

Однако, в отличие от фарисеев, саддукеи не почитали другие Священные Книги, в частности, Книги Пророков. Они не верили в воскресение мертвых, потому что в Законе о нем ничего не сказано.

Священники — служители храма в Иерусалиме. Основная роль священника в еврейской религии состояла в принесе нии жертв Богу. Священниками, согласно Закону, могли быть только потомки Аарона, родного брата Моисея. Священники были разделены на 12 групп, каждая из которых служила в храме два раза в году по одной неделе.

Священные Книги — религиозные книги, почитавшиеся евреями. К ним относится Закон, Книги Пророков, Книга Псалмов и некоторые другие.

Синагога — здание, в котором евреи собирались каждую субботу для чтения Священных Книг и молитвы. Во времена Иисуса синагоги были в каждом городе, где жили евреи. Во время собрания в синагоге любой его участник мог прочесть отрывок из Священных Книг, а затем обратиться к собравшимся с толкованием прочитанного отрывка или поучением.

Синедрион — высший еврейский совет, в который входило 70 человек, в большинстве своем имевших непосредственное отношение к религии. Синедрион не только решал политические вопросы, но и выносил судебные приговоры. Во времена Иисуса решения синедриона имели силу только в том случае, если их утверждали представители римской власти. Римляне, однако, стремились не оскорблять еврейскую религию и всегда считались с синедрионом.

Суббота — священный день у евреев, который следовало полностью посвящать Богу и в который поэтому запрещалось работать. Новый день недели у евреев начинался с захода солнца, поэтому работать запрещалось с захода солнца в пятницу до захода солнца в субботу. Ко временам Иисуса еврейские учителя Закона составили список тех дел, которые считаются недопустимыми в субботу. По субботам евреи всегда собирались в синагоге для молитвы и чтения Священных Книг.

Сын Давидов — так называли Мессию, поскольку, как верили евреи, он должен быть потомком царя Давида.

Сын Человеческий – так Иисус часто называет себя в Евангелиях. О точном значении этого наименования нет единого мнения. С одной стороны, так в книге пророка Даниила в Ветхом Завете называется небесная личность, которой в конце света Бог даст честь, славу и власть. С другой стороны, в еврейском языке это выражение может значить просто «человек». Если Иисус употреблял его в этом значении, то этим Он хотел подчеркнуть, что во всем подобен людям, прежде всего, Своими страданиями и смертью.

Фарисеи – религиозное течение у евреев во времена Иисуса. Фарисеев отличало очень строгое следование всем, даже второстепенным требованиям Закона. Они пользовались большим уважением в народе и сами очень гордились своей религиозностью и строгостью нравов.

Храм – священное здание в Иерусалиме. Только там евреи совершали жертвоприношения, а также собирались в дни праздников. Впервые храм был построен в X веке до н. э. знаменитым еврейским царем Соломоном. Храм, который существовал во времена Иисуса, был построен еврейским царем Иродом Великим. Здание храма было окружено галереями, которые разделяли окружавшее его пространство на несколько дворов (см. схему на с. 223). Галереи храма были местом, где обычно собиралось большое количество людей. Как и предсказывал Иисус, вскоре после Его воскресения, в 70 г. н. э., храм был разрушен римлянами и с тех пор не восстанавливался.

Четвертовластник – первоначально означало «правитель одной четверти» какой-нибудь области. Позднее этот термин стал более общим для именованя всех правителей в Римской империи. Два сына царя Ирода Великого, а именно Ирод Антипа и Филипп, были четвертовластниками в Палестине во времена проповеди Иисуса.

Язычники – так во времена Иисуса называли все народы, кроме еврейского, так как в то время только еврейский народ знал Закон, данный Богом.

**Мэл ланом
Луканк нкэлычэн**

**Благое повествование,
Лукой написанное**

**Евангелие от Луки на ительменском языке
с дословным обратным переводом на русский**

НИУ Институт перевода Библии
Лицензия № 01271 от 22.03.2000
101000 Россия, Москва, Главпочтамт, а/я 360

Подписано в печать 04.10.2002. Формат 84×108 ¹/₃₂.
Печать офсетная. Усл. -печ. л. 11,76.
Тираж 1000 экз. Заказ

Отпечатано с готовых диапозитивов
в типографии «Принткорп»
ЛП № 347 от 11.05.1999
220141 г. Минск, Староборисовский тракт, 40